

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про фінансові послуги та фінансові компанії

(Відомості Верховної Ради (ВВР), 2023, № 3-4, ст.10)

{Із змінами, внесеними згідно із Законами

[№ 2524-IX від 16.08.2022](#)

[№ 2597-IX від 20.09.2022](#), ВВР, 2023, № 27, ст.94

[№ 3050-IX від 11.04.2023](#), ВВР, 2023, № 68, ст.237

[№ 3136-IX від 30.05.2023](#), ВВР, 2023, № 76, ст.268

[№ 3498-IX від 22.11.2023](#), ВВР, 2023, № 135, ст.789

[№ 3720-IX від 21.05.2024](#), ВВР, 2024, №№ 37-38, ст.238

[№ 3994-IX від 08.10.2024](#)

[№ 4017-IX від 10.10.2024](#) - зміни в частині реалізації повноважень Національного банку України набирають чинності з 1 січня 2025 року

[№ 4143-IX від 17.12.2024](#)}

{У тексті Закону слова "анулювання", "анулювати", "анулюванню", "анульовано", "анульованою", "анульованими", "анульовані" у всіх відмінках замінено відповідно словами "відкликання", "відкликати", "відкликанню", "відкликано", "відкликаною", "відкликаними", "відкликані" у відповідному відмінку згідно із Законом [№ 4017-IX від 10.10.2024](#)}

Розділ І. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ ПРО ФІНАНСОВІ ПОСЛУГИ

Стаття 1. Визначення термінів

1. У цьому Законі терміни вживаються в такому значенні:

1) авторизація - визначена цим Законом та/або спеціальними законами процедура надання права на здійснення діяльності з надання фінансових послуг та/або діяльності з надання супровідних послуг шляхом внесення запису до Реєстру;

2) відкликання ліцензії - припинення права надавача фінансових послуг на здійснення діяльності з надання фінансових послуг на підставі відповідного рішення Регулятора та внесення відповідного запису до Реєстру;

3) асоційована компанія - юридична особа, в якій інша юридична особа володіє прямо та/або опосередковано 20 або більше відсотками статутного капіталу та/або голосів;

4) аутсорсинг - передача надавачем фінансових послуг на підставі відповідного договору частини його функцій та/або окремих процесів іншій особі;

5) афілійована особа - юридична особа, у статутному (складеному, пайовому) капіталі якої надавач фінансових послуг має істотну участь або юридична особа, яка має істотну участь у статутному (складеному, пайовому) капіталі фінансової установи;

6) видача ліцензії - надання права на здійснення діяльності з надання фінансових послуг (певного виду фінансових послуг) на підставі відповідного рішення Регулятора та внесення відповідного запису про надавача фінансових послуг до Реєстру;

7) відокремлений підрозділ надавача фінансових послуг та/або посередника (далі - відокремлений підрозділ) - філія, представництво, інший підрозділ надавача фінансових та/або супровідних послуг, який розташований поза місцезнаходженням такого надавача фінансових послуг та/або посередника;

8) власник істотної участі - юридична або фізична особа, яка набула істотну участь у надавачі фінансових послуг;

9) державне регулювання діяльності з надання фінансових та супровідних послуг (далі - державне регулювання) - здійснення державою з метою захисту прав і законних інтересів клієнтів заходів щодо створення та вдосконалення системи норм, якими визначаються загальні принципи діяльності з надання фінансових та супровідних послуг, що регулюють діяльність надавачів фінансових та супровідних послуг, встановлюють порядок здійснення нагляду за здійсненням діяльності з надання фінансових та супровідних послуг, встановлюють відповідальність за порушення законодавства, що регулює відносини між учасниками ринку фінансових послуг;

10) державний нагляд за здійсненням діяльності з надання фінансових та супровідних послуг (далі - нагляд) - система контролю та активних впорядкованих дій Регулятора, яка передбачає отримання об'єктивної та достовірної інформації про діяльність та фінансовий стан осіб, стосовно яких Регулятор здійснює державне регулювання згідно із цим Законом і спеціальними законами, та спрямована на забезпечення дотримання такими особами вимог законодавства, що регулює відносини на ринку фінансових послуг;

11) ділова репутація - сукупність зібраної Регулятором документально підтвердженої інформації про фізичну або юридичну особу, що дає можливість зробити висновок про відповідність її діяльності вимогам законодавства, діловій практиці та професійній етиці, а також відомості про професійні та управлінські здібності фізичної особи;

12) допоміжні послуги - послуги, пов'язані з фінансовими послугами та/або із здійсненням діяльності з надання фінансових послуг, які не належать до посередницьких послуг, а саме:

а) послуги із врегулювання простроченої заборгованості споживачів, які надаються колекторською компанією;

б) послуги із збирання, оброблення, зберігання, захисту та використання інформації про виконання особами грошових зобов'язань, які надаються бюро кредитних історій;

в) послуги, які надаються на підставі ліцензії на здійснення операцій з готівкою відповідно до [Закону України "Про Національний банк України"](#);

г) інформаційні послуги на ринках капіталу та організованих товарних ринках, а також інші послуги, надання яких потребує авторизації відповідно до [Закону України "Про ринки капіталу та організовані товарні ринки"](#);

г) актуарні послуги, надання яких потребує авторизації відповідно до [Закону України "Про страхування"](#);

д) послуги, що є допоміжними до платіжних послуг відповідно до [Закону України "Про платіжні послуги"](#);

е) послуги, визначені як допоміжні спеціальними законами.

Порядок авторизації та особливості надання допоміжних послуг встановлюються спеціальними законами та нормативно-правовими актами Регулятора;

13) дочірня компанія - юридична особа, щодо якої здійснюється контроль іншою юридичною особою (материнською компанією);

14) залучення коштів та банківських металів, що підлягають поверненню, - фінансова послуга, яка передбачає залучення фінансовою установою грошових коштів та/або банківських металів на підставі письмового договору з клієнтом із зобов'язанням такої фінансової установи щодо наступного повернення таких грошових коштів та/або банківських металів через визначений у договорі строк з виплатою клієнту процентів (або доходу в іншій формі);

15) заходи раннього втручання - обов'язкові для виконання, визначені цим Законом та спеціальними законами заходи, що застосовуються Регулятором під час здійснення ним нагляду до надавача фінансових послуг у разі наявності визначених спеціальними законами та/або нормативно-правовими актами Регулятора якісних та/або кількісних індикаторів, які вказують на наявність ризиків, визначених спеціальними законами та/або нормативно-правовими актами Регулятора, у діяльності такого надавача фінансових послуг, для забезпечення дотримання ним встановлених законодавством вимог;

16) значний вплив на управління або діяльність юридичної особи - пряме та/або опосередковане володіння однією особою самостійно чи спільно з іншими особами голосуючими акціями, часткою у статутному (складеному, пайовому) капіталі або правом голосу за акціями, часткою у статутному (складеному, пайовому) капіталі юридичної особи в розмірі від 10 до 50 відсотків та/або незалежна від формального володіння можливість здійснення рівнозначного впливу на управління чи діяльність юридичної особи;

17) істотна участь - пряме та/або опосередковане володіння однією особою самостійно чи спільно з іншими особами 10 і більше відсотками статутного (складеного, пайового) капіталу та/або права голосу, часток, акцій, паїв юридичної особи або незалежна від формального володіння можливість значного впливу та/або контролю (вирішального впливу) на управління чи діяльність юридичної особи. Особа визнається власником опосередкованої істотної участі незалежно від того, чи здійснює така особа контроль прямого власника участі в юридичній особі або контроль будь-якої іншої особи в ланцюгу володіння корпоративними правами такої юридичної особи;

18) капітал приписний - сума грошових коштів в іноземній валюті, надана іноземною компанією, для якої надання фінансових послуг є переважним видом діяльності, філії такої компанії для її акредитації на території України;

19) керівник - одноосібний виконавчий орган або члени колегіального виконавчого органу, члени ради (наглядової ради), головний бухгалтер надавача фінансових послуг, а також інша особа, віднесена до керівників спеціальними законами;

20) клієнт - будь-яка особа, яка звертається за отриманням фінансових послуг до надавача фінансових послуг та/або посередника чи користується послугами надавача фінансових послуг та/або посередника;

21) ключовий учасник юридичної особи, у тому числі ключовий учасник у структурі власності надавача фінансових послуг (далі - ключовий учасник юридичної особи), - будь-яка:

а) фізична особа, яка володіє часткою у статутному (складеному, пайовому) капіталі (акціями) такої юридичної особи, при цьому:

якщо юридична особа має більше 20 учасників - фізичних осіб, ключовими учасниками юридичної особи вважаються 20 учасників - фізичних осіб, частки яких є найбільшими, але не менше 2 відсотків;

якщо однакові за розміром частки (пакети акцій) у статутному (складеному, пайовому) капіталі юридичної особи належать більше ніж 20 учасникам - фізичним особам, ключовими учасниками юридичної особи вважаються всі фізичні особи, які володіють частками (пакетом акцій) у розмірі двох і більше відсотків у статутному (складеному, пайовому) капіталі такої юридичної особи;

б) юридична особа, яка володіє часткою (пакетом акцій) у розмірі 2 і більше відсотків у статутному (складеному, пайовому) капіталі такої юридичної особи.

Вважається, що публічна компанія, кредитна спілка не має ключових учасників юридичної особи;

22) комплаєнс - регламентований внутрішніми документами надавача фінансових послуг, а якщо це передбачено спеціальним законом - надавача супровідних послуг, постійний процес, що здійснюється з метою виявлення та запобігання ризикам, які можуть виникати під час здійснення зазначеною особою діяльності, передбаченої законом, внаслідок невідповідності такої діяльності вимогам законодавства та/або іншим вимогам (правилам, стандартам, принципам) щодо здійснення такої діяльності, та являє собою:

а) спостереження та контроль за відповідністю внутрішніх документів, що описують усі внутрішні процеси, пов'язані з діяльністю особи, зазначеної в абзаці першому цього пункту, вимогам законодавства та/або іншим вимогам (правилам, стандартам, принципам), передбаченим документами об'єднання учасників ринку фінансових послуг, членом якого є надавач фінансових послуг, а також, якщо це передбачено спеціальним законом, за відповідністю таких внутрішніх документів бізнес-плану (бізнес-стратегії), ухваленого (ухваленої) наглядовою радою або іншим органом управління такої особи, відповідальним за здійснення нагляду за її діяльністю;

б) контроль за дотриманням та виконанням працівниками особи, зазначеної в абзаці першому цього пункту, внутрішніх документів такої особи, вимог законодавства та інших вимог, передбачених підпунктом "а" цього пункту;

23) контролер - юридична особа, щодо якої не існує контролерів - фізичних осіб, або фізична особа, яка здійснює контроль щодо юридичної особи;

24) контроль (вирішальний вплив) - пряме та/або опосередковане володіння однією особою самостійно чи спільно з іншими особами акціями або правами голосу за акціями, часткою у статутному (складеному) капіталі юридичної особи в розмірі 50 і більше відсотків та/або незалежна від формального володіння можливість здійснення такого впливу на управління чи діяльність юридичної особи;

25) конфлікт інтересів - наявні та/або потенційні суперечності між приватними інтересами і посадовими обов'язками особи, що можуть вплинути на добросовісне виконання нею своїх повноважень, об'єктивність та неупередженість прийняття рішень та/або на вчинення чи невчинення дій такою особою під час виконання нею своїх обов'язків;

26) корпоративне управління - система відносин між учасниками, органами управління юридичної особи та іншими заінтересованими особами, яка забезпечує існування та функціонування організаційної структури та механізмів, через які визначаються цілі надавача фінансових послуг, способи їх досягнення, а також здійснюється виконання та моніторинг виконання таких цілей. Корпоративне управління надавача фінансових послуг визначає спосіб розподілу повноважень і відповідальності між органами управління такого надавача, а також порядок і способи прийняття ними рішень;

27) кредит - грошові кошти, які надаються надавачем фінансових послуг (кредитодавцем) особі (позичальнику) у користування на поворотній основі на визначений строк із сплатою процентів;

28) кредитний реєстр Національного банку України (далі - Кредитний реєстр) - інформаційна система, що забезпечує збирання, накопичення, зберігання, зміну, використання та поширення (надання) інформації про кредитні операції надавачів фінансових послуг та про стан виконання зобов'язань за такими операціями, аналіз та класифікацію кредитів та інших фінансових зобов'язань;

29) ліцензія - право юридичної особи здійснювати діяльність з надання певних видів фінансових послуг, підтверджене записом у Реєстрі;

30) ломбардний кредит - кредит, що надається виключно ломбардами виключно фізичним особам виключно під заставу рухомого майна з урахуванням вимог, встановлених цим Законом до договору про надання ломбардного кредиту та виконання зобов'язань за таким договором, а також інших вимог цього Закону, встановлених до діяльності ломбардів;

31) материнська компанія - юридична особа, яка здійснює контроль щодо іншої юридичної особи (дочірньої компанії);

32) надавач супровідних послуг - юридична особа, постійне представництво юридичної особи - нерезидента, а у випадках, прямо визначених законодавством України, - фізична особа або фізична особа - підприємець, яка має право надавати супровідні послуги;

33) надавач фінансових послуг - фінансова установа, а у випадках, прямо визначених спеціальними законами, - інша юридична особа або філія іноземної юридичної особи, яка має право надавати фінансові послуги відповідно до цього Закону та спеціальних законів;

34) небанківська фінансова група - група юридичних осіб, які мають спільного контролера (крім банку), що складається з двох або більше фінансових установ, у якій фінансові установи інші, ніж банк, здійснюють переважну діяльність;

35) нормативно-правові акти Регулятора - нормативно-правові акти, що видаються Регулятором у межах його повноважень на виконання цього Закону та інших законів України;

36) операція - окрема дія або комплекс взаємопов'язаних дій надавача фінансових послуг, які він здійснює щодо фінансового засобу та/або клієнта;

37) пов'язана особа - особа, яка відповідає хоча б одному з таких критеріїв:

- а) керівник надавача фінансових послуг, керівник підрозділу внутрішнього аудиту;
- б) керівник юридичної особи, яка має істотну участь у надавачі фінансових послуг;
- в) споріднена особа надавача фінансових послуг;
- г) афілійована особа надавача фінансових послуг;
- г) керівник, контролер спорідненої особи надавача фінансових послуг;
- д) керівник, контролер афілійованої особи надавача фінансових послуг;
- е) члени сім'ї фізичної особи, зазначеної у підпунктах "а", "б", "г" і "д" цього пункту;
- є) юридична особа, в якій члени сім'ї фізичної особи, зазначеної у підпунктах "а", "б", "г" і "д" цього пункту, є керівниками або контролерами.

Для цілей цього Закону членами сім'ї фізичної особи, зазначеної у підпунктах "а", "б", "г" і "д" цього пункту, вважаються її чоловік (дружина), діти або батьки такої фізичної особи, її чоловіка (дружини), а також чоловік (дружина) будь-кого з дітей або батьків фізичної особи;

38) посередник - фізична особа, фізична особа - підприємець, юридична особа або постійне представництво юридичної особи - нерезидента, яка має право надавати посередницькі послуги;

39) посередницькі послуги - одна чи декілька послуг, спрямованих на отримання клієнтом фінансової послуги (крім послуг, що надаються в межах професійної діяльності на ринках капіталу, передбачених [частиною другою](#) статті 41 Закону України "Про ринки капіталу та організовані товарні ринки"), пов'язані з інформуванням, консультуванням, пропонуванням, підготовкою, укладенням та виконанням (супроводом) договорів про надання фінансових послуг, одержанням платежів у межах цих договорів, включаючи здійснення на підставі договору із суб'єктом первинного фінансового моніторингу

ідентифікації та верифікації клієнтів, а також інші послуги, визначені спеціальними законами;

40) продукт - стандартизована в межах окремого виду фінансових послуг за відповідними ознаками (умовами) пропозиція (оферта) про надання фінансової послуги, яка пропонується невизначеному колу осіб;

41) професійна придатність - сукупність знань, професійного та управлінського досвіду особи, необхідних для належного виконання посадових обов'язків керівника або фізичної особи, яка виконує ключові функції у фінансовій установі, з урахуванням стратегії фінансової установи, сфери відповідальності конкретного керівника або особи, яка виконує ключові функції фінансової установи.

До осіб, які виконують ключові функції у надавачі фінансових послуг, належать працівники, відповідальні за проведення фінансового моніторингу, здійснення внутрішнього аудиту, функцій управління ризиками, комплаєнсу, а також інші особи, віднесені до таких, що виконують ключові функції спеціальними законами;

42) професійне судження - вмотивований, об'єктивний, неупереджений та обґрунтований висновок та/або оцінка Регулятора щодо фактів, подій, обставин, осіб, що ґрунтується на знаннях і досвіді службовців Регулятора, а також на комплексному та всебічному аналізі інформації та документів, поданих до Регулятора в межах передбачених законодавством процедур та отриманих Регулятором, у тому числі в результаті здійснення ним державного регулювання та нагляду за діяльністю на ринку фінансових послуг, а також інформації з офіційних джерел;

43) профіль ризику - оцінка загального рівня вразливості фінансової установи до ризиків, на які вона наражається у своїй діяльності, в агрегованому вигляді та в розрізі всіх видів ризиків, проведена на визначену дату;

44) пруденційні вимоги - якісні та кількісні (включаючи пруденційні нормативи) вимоги, що встановлюються Регулятором з метою забезпечення відповідності діяльності фінансової установи вимогам законодавства, а також для виявлення потенційних ризиків у діяльності фінансових установ та їх мінімізації;

45) пруденційні нормативи - кількісні показники, дотримання певного значення яких є обов'язковим для фінансових установ, які встановлюються нормативно-правовими актами Регулятора з метою оцінки фінансового стану та виявлення потенційних ризиків у діяльності фінансових установ, а також мінімізації таких ризиків і своєчасного реагування на можливі негативні наслідки в діяльності таких осіб;

46) публічна компанія - юридична особа, створена у формі публічного акціонерного товариства, яка відповідає вимогам, визначеним нормативно-правовими актами Регулятора;

47) Регулятор - Національний банк України або Національна комісія з цінних паперів та фондового ринку згідно з розподілом повноважень, визначеним цим Законом;

48) Реєстр - реєстр (перелік) надавачів фінансових або супровідних послуг, який ведеться Регулятором, а інформація з якого оприлюднюється у порядку, встановленому нормативно-правовими актами Регулятора;

49) ризик-орієнтований підхід - підхід, що застосовується Регулятором під час:

а) здійснення державного регулювання для створення системи норм, спрямованих на мінімізацію негативних наслідків ризиків, притаманних діяльності надавачів фінансових послуг залежно від видів фінансових послуг, що надаються такими надавачами;

б) здійснення нагляду за надавачами фінансових послуг для визначення та виявлення, оцінки та переоцінки, а також розуміння ризиків, притаманних діяльності таких надавачів фінансових послуг, а також вжиття відповідних пропорційних наглядових заходів для їх мінімізації з урахуванням профілю ризиків, суттєвості виявлених ризиків, розміру, особливостей діяльності, бізнес-моделі надавача фінансових послуг;

50) ринкова поведінка - дотримання надавачем фінансових та/або супровідних послуг встановлених законодавством критеріїв та вимог у спосіб, який забезпечує захист прав споживачів, розкриття та прозорість інформації, бездоганну ділову репутацію власників, керівників, добросовісну конкуренцію стосовно інших надавачів фінансових або супровідних послуг, а також належну внутрішню організацію, яка забезпечує контроль за дотриманням таких стандартів діяльності;

51) ринок фінансових послуг - сукупність учасників ринку фінансових послуг та відносин між ними, пов'язаних з наданням та отриманням фінансових та супровідних послуг;

52) рівень володіння корпоративними правами юридичної особи - відносини щодо володіння корпоративними правами юридичної особи між такою юридичною особою та її учасниками. У разі якщо всі учасники юридичної особи є фізичними особами, така юридична особа має лише один рівень володіння корпоративними правами;

53) саморегулівна організація - неприбуткове об'єднання надавачів фінансових або супровідних послуг, створене відповідно до цього Закону або спеціальних законів з метою саморегулювання діяльності його учасників, представництва і захисту їхніх прав та інтересів, а також інтересів інших учасників ринку фінансових послуг, якому було надано такий статус Регулятором та якому Регулятор відповідно до закону може делегувати свої окремі повноваження;

54) система внутрішнього контролю - сукупність заходів з внутрішнього аудиту, управління ризиками, комплаєнсу та інших елементів, визначених цим Законом та спеціальними законами, а також політик, правил і заходів, які забезпечують функціонування, взаємозв'язок та підтримку таких заходів та елементів і спрямовані на досягнення визначених мети (місії), стратегічних та інших цілей, завдань, планів і вимог до діяльності надавача фінансових послуг;

55) спеціальні закони - закони України, що встановлюють особливості правового статусу певних груп надавачів фінансових та/або супровідних послуг, надання окремих видів фінансових та/або супровідних послуг, особливості здійснення окремих видів діяльності з надання фінансових та/або супровідних послуг, особливості державного регулювання та нагляду за діяльністю з надання фінансових та/або супровідних послуг або визначають правовий статус Регулятора;

56) споживач фінансових послуг (далі - споживач) - фізична особа, яка звертається за наданням фінансових послуг до надавача фінансових послуг та/або посередника або

користується послугами надавача фінансових послуг та/або посередника для задоволення особистих потреб, не пов'язаних із підприємницькою або незалежною професійною діяльністю;

57) споріднена особа - юридична особа, яка має спільних з надавачем фінансових послуг власників істотної участі;

58) структура власності юридичної особи - документально підтверджена система взаємовідносин фізичних та юридичних осіб, трастів, інших подібних правових утворень, що дає змогу визначити:

а) ключових учасників юридичної особи;

б) ключових учасників кожної юридичної особи у ланцюгу володіння корпоративними правами такої юридичної особи;

в) всіх осіб, які прямо та/або опосередковано є власниками істотної участі в такій юридичній особі;

г) взаємовідносини між усіма особами, зазначеними у підпунктах "а"- "в" цього пункту, а також між такими особами та надавачем фінансових послуг;

59) субординований борг - кошти, залучені у формі позики, яка є незабезпеченою та яка у разі ліквідації позичальника, у тому числі шляхом банкрутства, повертається позикодавцю після виконання позичальником зобов'язань перед всіма іншими кредиторами;

60) супровідні послуги - допоміжні послуги та посередницькі послуги;

61) таємниця фінансової послуги - будь-яка визначена законом інформація (крім інформації, що становить банківську таємницю і професійну таємницю на ринках капіталу та організованих товарних ринках) щодо діяльності та фінансового стану клієнта, яка стала відома надавачу фінансових або супровідних послуг у процесі його обслуговування (у тому числі при наданні фінансової або супровідної послуги), та/або інформація щодо взаємовідносин надавача фінансових або супровідних послуг з клієнтом чи третіми особами при наданні фінансових або супровідних послуг, а також інформація про діяльність надавача фінансових або супровідних послуг та/або про клієнта надавача фінансових або супровідних послуг, отримана Регулятором під час здійснення нагляду;

62) учасники ринку фінансових послуг - надавачі фінансових та супровідних послуг та їх об'єднання (у тому числі саморегулювні організації), клієнти;

63) фінансова група - банківська група, небанківська фінансова група;

64) фінансова послуга - операція або декілька операцій, пов'язаних однією правовою метою, з фінансовими засобами, що здійснюються в інтересах інших осіб, ніж надавач такої фінансової послуги, а також послуги, прямо визначені спеціальними законами як фінансові послуги;

65) фінансова установа - юридична особа, метою створення якої є здійснення діяльності з надання фінансових послуг, яка відповідно до закону надає одну чи декілька фінансових послуг на підставі відповідної ліцензії, виданої Регулятором. Не є фінансовими установами

надавачі супровідних послуг, які одночасно не надають також фінансові послуги, а також інші особи, які отримали ліцензію на здійснення діяльності з надання фінансових послуг без набуття статусу фінансової установи;

66) фінансова холдингова компанія - юридична особа, основним видом діяльності якої є участь у статутному капіталі юридичних осіб, діяльність фінансових установ, які є її дочірніми та/або асоційованими компаніями, є основною;

67) фінансові засоби - кошти, банківські метали, фінансові інструменти, боргові зобов'язання та право вимоги боргу, що не віднесені до фінансових інструментів.

2. Інші терміни вживаються у цьому Законі у таких значеннях:

термін "ринки капіталу" - у значенні, наведеному у [Законі України](#) "Про ринки капіталу та організовані товарні ринки";

терміни "банківська група", "ланцюг володіння корпоративними правами юридичної особи" - у значеннях, наведених у Законі України "Про банки і банківську діяльність";

термін "платіжна послуга" - у значенні, наведеному в Законі України "Про платіжні послуги";

терміни "суб'єкт аудиторської діяльності", "обов'язковий аудит фінансової звітності", "аудиторські послуги", "робочі документи аудитора", "аудиторський звіт", "міжнародні стандарти аудиту" - у значеннях, наведених у Законі України "Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність";

терміни "бухгалтерський облік", "консолідована фінансова звітність", "облікова політика", "фінансова звітність", "міжнародні стандарти фінансової звітності", "власний капітал", "мікропідприємство", "мале підприємство" - у значеннях, наведених у Законі України "Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні";

терміни "колекторська компанія", "врегулювання простроченої заборгованості" - у значеннях, наведених у Законі України "Про споживче кредитування";

термін "інформаційно-комунікаційні технології" - у значенні, наведеному в Законі України "Про Національну програму інформатизації".

{Частина другу статті 1 доповнено абзацом восьмим згідно із Законом № 3994-IX від 08.10.2024}

Стаття 2. Сфера дії Закону

1. Цей Закон:

1) встановлює загальні засади функціонування ринку фінансових послуг, діяльності надавачів фінансових та/або супровідних послуг, державного регулювання та нагляду за такою діяльністю, а також захисту прав клієнтів;

2) визначає правовий статус фінансових компаній та ломбардів, організаційно-правові засади їх створення, діяльності, реорганізації та припинення діяльності з надання фінансових послуг, а також повноваження Регулятора щодо державного регулювання та нагляду за такими установами.

2. Дія цього Закону не поширюється на діяльність міжнародних, міжурядових та/або міждержавних організацій з надання фінансових та супровідних послуг в Україні.

3. Якщо інше не передбачено спеціальними законами, дія цього Закону не поширюється на діяльність з надання фінансових та супровідних послуг в Україні юридичними особами публічного права, а також юридичними особами приватного права, єдиним учасником яких є держава, за умови що відповідні юридичні особи надають фінансові та супровідні послуги лише в рамках відповідних державних програм або програм органів місцевого самоврядування визначеному колу осіб, і такими програмами визначені окремі умови надання фінансових та супровідних послуг, а їхні ліцензії на здійснення діяльності з надання фінансових послуг відкликано відповідно до цього Закону.

{Частина третя статті 2 в редакції Закону № 3498-IX від 22.11.2023}

4. Діяльність банків регулюється цим Законом з урахуванням [Закону України "Про банки і банківську діяльність"](#).

5. Професійна діяльність на ринках капіталу регулюється цим Законом з урахуванням [Закону України "Про ринки капіталу та організовані товарні ринки"](#) та інших спеціальних законів у сфері ринків капіталу.

6. У разі суперечності норм цього Закону нормам спеціальних законів, що регулюють діяльність надавачів фінансових та/або супровідних послуг, норми спеціальних законів мають перевагу.

7. Дія цього Закону поширюється на діяльність з надання допоміжних послуг виключно у випадках та в межах, передбачених спеціальними законами для таких допоміжних послуг.

Стаття 3. Законодавство про діяльність та регулювання діяльності на ринку фінансових послуг

1. Відносини, що виникають на ринку фінансових послуг, регулюються [Конституцією України](#), [Цивільним кодексом України](#), [Законом України "Про запобігання та протидію легалізації \(відмиванню\) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення"](#), цим Законом, спеціальними законами та нормативно-правовими актами Регулятора.

2. Захист прав споживачів здійснюється відповідно до законодавства про захист прав споживачів з урахуванням особливостей, встановлених цим Законом та спеціальними законами.

3. Відносини щодо прийняття, набрання чинності, виконання та припинення дії адміністративних актів у сфері регулювання діяльності на ринку фінансових послуг регулюються [Законом України "Про адміністративну процедуру"](#) з урахуванням особливостей, визначених цим Законом та іншими законами України, що регулюють діяльність на ринку фінансових послуг та на платіжному ринку.

{Статтю 3 доповнено частиною третьою згідно із Законом № 4017-IX від 10.10.2024}

Стаття 4. Види фінансових послуг

1. Видами фінансових послуг є:

- 1) страхування;
- 2) надання коштів та банківських металів у кредит;
- 3) залучення коштів та банківських металів, що підлягають поверненню;
- 4) фінансовий лізинг;
- 5) факторинг;
- 6) надання гарантій;
- 7) торгівля валютними цінностями;
- 8) фінансові платіжні послуги;
- 9) фінансові послуги, що надаються в межах професійної діяльності на ринках капіталу, передбаченої **частиною другою** статті 41 Закону України "Про ринки капіталу та організовані товарні ринки".

До фінансової послуги із залучення коштів та банківських металів, що підлягають поверненню, від необмеженого кола осіб, не відноситься залучення коштів шляхом емісії/видачі/укладення фінансових інструментів (крім ощадних сертифікатів банку) у порядку, встановленому **Законом України** "Про ринки капіталу та організовані товарні ринки".

2. Види фінансових послуг та їх ознаки встановлюються виключно цим Законом, спеціальними законами та не можуть встановлюватися, змінюватися, доповнюватися іншими законами. Надання фінансових послуг, не включених до зазначеного переліку, забороняється.

3. Регулятор в межах розподілу повноважень, визначених цим Законом, у порядку, встановленому його нормативно-правовими актами, має право приймати рішення про:

1) належність або неналежність певних послуг чи операцій, які за своєю суттю містять ознаки одного чи декількох видів фінансових послуг згідно з цим Законом та/або спеціальними законами, до певного виду фінансових послуг, визначених **частиною першою** цієї статті;

2) заборону надання певних послуг, що не передбачені **частиною першою** цієї статті, але за своєю суттю містять ознаки одного чи декількох видів фінансових послуг згідно з цим Законом та/або спеціальними законами.

У рішенні зазначаються обґрунтовані підстави, згідно з якими відповідну послугу віднесено Регулятором до певного виду фінансових послуг з посиланням на норми цього Закону. Про таке рішення Регулятор не пізніше наступного робочого дня повідомляє особу, яка надає відповідну послугу і якої стосується це рішення, та оприлюднює його на сторінці свого офіційного інтернет-представництва (офіційному веб-сайті). Така особа зобов'язана з дня отримання повідомлення Регулятора зупинити надання послуг, віднесених до певного виду фінансових послуг, до приведення своєї діяльності у відповідність з вимогами цього Закону та/або спеціальних законів. У разі недотримання вимог цієї частини особа несе відповідальність згідно із законом.

Розділ II. ВІДНОСИНИ НАДАВАЧА ФІНАНСОВИХ ТА/АБО СУПРОВІДНИХ ПОСЛУГ З КЛІЄНТАМИ ТА ЗАХИСТ ПРАВ КЛІЄНТІВ. ДОГОВІР ПРО НАДАННЯ ФІНАНСОВОЇ ПОСЛУГИ

Стаття 5. Принципи надання фінансових і супровідних послуг та здійснення діяльності з надання таких послуг

1. Діяльність з надання фінансових та/або супровідних послуг надавачами фінансових та/або супровідних послуг здійснюється з дотриманням таких принципів:

1) ведення діяльності з урахуванням притаманних їй ризиків та зважене управління ними;

2) наявності у керівників та працівників надавача фінансових та/або супровідних послуг кваліфікації, освітньо-кваліфікаційного рівня, достатніх для ефективного та прозорого ведення діяльності, дотримання стандартів надання фінансових та/або супровідних послуг, роботи з клієнтами, в тому числі стандартів ділової поведінки та професійної етики;

3) наявності у надавача фінансових послуг систем корпоративного управління та внутрішнього контролю, які відповідають встановленим законодавством України вимогам, з метою забезпечення фінансової стійкості такого надавача та дотримання ним вимог законодавства України;

4) відсутності недобросовісної конкуренції та/або антиконкурентних узгоджених дій на ринку фінансових послуг;

5) своєчасного надання клієнту необхідної, повної, доступної та достовірної інформації про фінансову та/або посередницьку послугу, достатньої для прийняття ним свідомих рішень, зокрема про вартість такої послуги, про надавача фінансової послуги та/або посередника, а також про ризики, пов'язані з отриманням такої фінансової та/або посередницької послуги;

6) добровільності отримання послуги клієнтом та уникнення будь-яких форм введення клієнтів в оману, зловживань, маніпуляцій, тиску та примусу;

7) захисту фінансових засобів клієнтів від шахрайства та зловживань;

8) захисту і збереження інформації, що становить таємницю фінансової послуги відповідно до закону;

9) недопущення будь-яких форм необґрунтованої дискримінації споживачів;

9¹) доступності фінансових та супровідних послуг для осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення, що полягає в забезпеченні можливості таких осіб отримувати фінансові (супровідні) послуги, які надаються відповідно до законодавства певним надавачем фінансових та/або супровідних послуг, зокрема, забезпечення безперешкодного доступу до каналів дистанційного електронного обслуговування, устаткування та/або приміщень надавачів фінансових послуг та/або посередників, а також забезпечення можливості отримання зазначеними особами необхідної інформації;

{Частину першу статті 5 доповнено пунктом 9¹ згідно із Законом № 3994-IX від 08.10.2024}

10) ефективного контролю за якістю надання фінансових та супровідних послуг та недопущення конфлікту інтересів;

11) сприяння просвітницькій роботі з метою забезпечення обізнаності споживачів, отримання ними навичок, знань та впевненості щодо розуміння ризиків, відповідальності та можливостей, пов'язаних із користуванням фінансовими послугами;

12) впровадження кращих міжнародних практик з метою постійного вдосконалення діяльності та умов надання фінансових та/або супровідних послуг;

13) запобігання використанню фінансових послуг для здійснення діяльності, що суперечить вимогам законодавства;

14) розгляду звернень клієнтів у строки, встановлені законодавством або договором, та врегулювання спорів у тому числі в позасудовому порядку;

15) відкритості та прозорості відносин з Регулятором у межах законодавства України, у тому числі своєчасного взаємного обміну необхідною інформацією.

Стаття 6. Права і обов'язки клієнта

1. Клієнт перед та під час отримання фінансової та/або посередницької послуги має право на:

1) своєчасне отримання необхідної, повної, доступної та достовірної інформації про фінансову та/або посередницьку послугу та про її надавача у визначеному законодавством обсязі, достатньої для прийняття клієнтом свідомого рішення про отримання такої послуги або про відмову від її отримання;

2) належну якість отримуваної фінансової та/або посередницької послуги та обслуговування;

3) конфіденційність отримання фінансової послуги та інформації про надання фінансової послуги, крім випадків, встановлених законом;

4) захист своїх прав, у тому числі шляхом відшкодування шкоди, завданої внаслідок порушення його прав та законних інтересів, досудового вирішення спорів щодо надання фінансових послуг, звернення до суду та інших уповноважених органів;

5) прийняття добровільного рішення про отримання фінансової та/або посередницької послуги або про відмову від отримання такої послуги перед її отриманням.

2. Клієнт з метою отримання фінансової та/або посередницької послуги зобов'язаний:

1) відповідально обирати таку послугу та ознайомлюватися із інформацією про умови та порядок її надання;

2) враховувати власні можливості щодо виконання взятих на себе зобов'язань у зв'язку з отриманням такої послуги;

3) звертатися у разі необхідності до надавача такої послуги за роз'ясненням умов надання послуги перед її отриманням;

4) надавати на вимогу надавача такої послуги достовірну та актуальну інформацію (зокрема документи, що її підтверджують), необхідну для отримання послуги та під час виконання договору, укладеного з надавачем фінансових послуг, у тому числі з метою дотримання надавачем такої послуги вимог законодавства.

3. Клієнт має також інші права та обов'язки, встановлені законом та/або договором.

Стаття 7. Право клієнта на інформацію

1. При зверненні клієнта до надавача фінансових послуг або посередника з метою отримання фінансової послуги надавач фінансових послуг або посередник зобов'язаний надати інформацію відповідно до вимог **підпункту 1** частини першої статті 6 цього Закону щодо продуктів, які пропонуються в межах такого виду фінансових послуг.

2. Надавач фінансових послуг зобов'язаний розкривати клієнтам визначену законодавством України актуальну та достовірну інформацію про діяльність надавача фінансових послуг, що розміщується у місці надання послуг клієнтам та/або на власному веб-сайті (веб-сторінці), включаючи його мобільну версію, та у мобільному застосунку (за наявності). Така інформація повинна, зокрема, включати:

1) інформацію про надавача фінансових послуг:

а) найменування, місцезнаходження, контактний номер телефону, адреса електронної пошти надавача фінансових послуг та адреса, за якою приймаються скарги клієнтів;

б) відомості про відокремлені підрозділи, місця надання фінансових послуг;

в) відомості про склад органів управління;

г) відомості про фінансові показники діяльності, структуру власності, іншу інформацію про надавача фінансових послуг, що підлягає оприлюдненню відповідно до закону;

г) відомості про державну реєстрацію надавача фінансових послуг;

д) інформація про наявність у надавача фінансових послуг права на надання відповідної фінансової послуги та про його включення до Реєстру, що містить відомості про такого надавача фінансових послуг;

е) відомості про порушення провадження у справі про банкрутство, відкриття ліквідаційної процедури, застосування процедури санації до надавача фінансових послуг;

є) рішення про ліквідацію/припинення надавача фінансових послуг;

ж) контактна інформація Регулятора, який здійснює державне регулювання щодо діяльності надавача фінансових послуг;

2) перелік послуг та продуктів, що надаються надавачем фінансових послуг, порядок та умови їх надання;

3) вартість, ціну/тарифи, розмір плати (проценти, винагороду) щодо продуктів залежно від виду фінансової послуги (для продуктів, які пропонуються клієнтам, що не є споживачами, така інформація може бути індивідуальною);

4) інформацію про механізми захисту прав споживачів (про можливість та порядок позасудового розгляду скарг споживачів, а також про наявність гарантійних фондів чи компенсаційних схем, що застосовуються відповідно до законодавства України щодо окремих видів фінансових послуг та/або продуктів);

5) найменування (для фізичної особи або фізичної особи - підприємця - прізвище, ім'я, по батькові (за наявності) посередників (за наявності).

Інформація, передбачена **пунктами 2-4** цієї частини, розкривається у мобільному застосунку надавача фінансових послуг (за наявності) щодо тих фінансових послуг та продуктів, що надаються через цей мобільний застосунок.

Надавачі фінансових послуг забезпечують доступність інформації, розміщеної на власних веб-сайтах (веб-сторінках) відповідно до цієї частини, не менше ніж за останні три роки.

3. Посередник зобов'язаний розкривати клієнтам визначену законодавством України актуальну інформацію про діяльність надавача фінансових послуг, передбачену **частиною другою** цієї статті, а також інформацію про себе (найменування, а для фізичної особи або фізичної особи - підприємця - прізвище, ім'я, по батькові (за наявності), перелік послуг, які він має право надавати, іншу інформацію, визначену законодавством України, що розміщується у місці надання послуг клієнтам та/або на власному веб-сайті (веб-сторінці) посередника, включаючи його мобільну версію, та/або у мобільному застосунку посередника (за наявності) щодо тих фінансових послуг, що надаються через цей мобільний застосунок.

Посередник може розкривати актуальну інформацію про діяльність надавача фінансових послуг шляхом розміщення на власному веб-сайті (веб-сторінці) гіперпосилання, що забезпечує перенаправлення (відсилання) на веб-сайт (веб-сторінку) надавача фінансових послуг.

Посередники забезпечують доступність інформації, розміщеної на власних веб-сайтах (веб-сторінках) відповідно до цієї частини, не менше ніж за останні три роки.

4. Надавач фінансових послуг або посередник на вимогу клієнта зобов'язаний у порядку, визначеному **частиною шостою** цієї статті, надати йому таку інформацію про надавача фінансових послуг:

1) відомості про фінансові показники його діяльності та економічний стан, які підлягають обов'язковому оприлюдненню;

2) перелік його керівників;

3) розмір часток у статутному капіталі надавача фінансових послуг, що знаходяться у власності членів його виконавчого органу, а також про структуру власності надавача фінансових послуг;

4) іншу інформацію, право клієнта на отримання якої визначено законом.

Розміщення відповідної інформації на веб-сайті (веб-сторінці) надавача фінансових послуг та/або посередника вважається належним виконанням вимоги щодо визначеної **частиною шостою** цієї статті письмової форми надання інформації.

5. Якщо інше не передбачено спеціальним законом, перед укладенням договору про надання фінансової послуги надавач фінансових послуг або посередник зобов'язаний повідомити споживачу про:

1) фінансову послугу - загальну суму витрат, у тому числі зборів, платежів та інших витрат, які повинен сплатити споживач у зв'язку з отриманням фінансової послуги, включно з податками, а якщо конкретний розмір не може бути визначений - порядок визначення таких витрат;

2) істотні умови договору про надання фінансової послуги, включаючи:

а) мінімальний строк дії договору;

б) наявність у споживача права відмови від договору, права розірвання, припинення договору, права дострокового виконання договору, а також порядок та наслідки реалізації таких прав;

в) порядок внесення змін до договору;

3) механізми захисту прав споживачів:

а) можливість та порядок розгляду скарг та позасудового врегулювання спорів;

б) наявність гарантійних фондів чи компенсаційних схем, що застосовуються відповідно до законодавства;

4) неможливість збільшення фіксованої процентної ставки чи зміни порядку розрахунку змінюваної процентної ставки за договором без письмової згоди споживача.

6. Інформація, визначена частинами **четвертою** і **п'ятою** цієї статті, надається клієнту в письмовій формі (у формі паперового або електронного документа), у тому числі засобами електронної пошти та/або шляхом надання посилання на інформацію, що розміщується на веб-сайті (веб-сторінці) надавача фінансових послуг та/або посередника, та/або надання доступу до такої інформації через особистий кабінет клієнта та/або програмний застосунок або в інший спосіб за домовленістю з клієнтом.

7. Інформація, визначена цією статтею, надається клієнту у спосіб, що не ускладнює розуміння суті фінансової послуги, її істотних умов та не створює враження, що клієнт не має права відмовитися від отримання фінансової послуги, без нав'язування її придбання, крім випадків, якщо без отримання іншої фінансової послуги отримання основної фінансової послуги є операційно неможливим.

8. На вимогу клієнта надавач фінансових послуг зобов'язаний безоплатно надати йому проект договору про надання фінансової послуги (крім договору, предметом якого є послуга з торгівлі валютними цінностями або виконання платіжної операції, якщо відповідні правочини повністю виконуються сторонами у момент їх вчинення) у формі паперового або електронного документа (за вибором споживача).

Положення цієї частини не застосовується, якщо надавач фінансових послуг у момент вимоги має підстави не продовжувати або не бажає продовжувати процес укладення договору з клієнтом.

9. Надавач фінансових послуг під час надання інформації споживачу зобов'язаний дотримуватися вимог законодавства про захист прав споживачів.

10. Після припинення дії договору про надання фінансової послуги, у тому числі у зв'язку із завершенням строку дії або виконанням такого договору, клієнт за письмовим запитом має право отримати від надавача фінансових послуг інформацію, що стосується виконання сторонами своїх зобов'язань, встановлених договором, в обсягах та порядку, встановлених нормативно-правовими актами Регулятора. При цьому інформація про відсутність заборгованості та виконання зобов'язань клієнта в повному обсязі за договором про надання фінансової послуги надається клієнтові надавачем фінансової послуги у вигляді довідки протягом п'яти робочих днів з дня отримання письмового запиту клієнта. Інша інформація, що стосується виконання сторонами своїх зобов'язань, встановлених договором про надання фінансової послуги, надається клієнту в обсягах та порядку, встановлених спеціальними законами та нормативно-правовими актами Регулятора.

11. Нормативно-правовими актами Регулятора можуть визначатися мінімальний обсяг та порядок надання інформації, що має надаватися споживачу щодо кожного виду фінансових послуг додатково до інформації, надання якої споживачу передбачено цим Законом, якщо такий мінімальний обсяг інформації та/або порядок її надання не встановлений спеціальними законами.

Стаття 8. Запобігання поширенню на ринку фінансових послуг інформації, що вводить в оману

1. Поширенням на ринку фінансових послуг інформації, що вводить в оману, є повідомлення надавачем фінансових та/або супровідних послуг безпосередньо або через іншу особу неповних або недостовірних відомостей про фінансову або супровідну послугу, замовчування окремих фактів або нечіткість формулювань, що вплинули або можуть вплинути на наміри клієнтів та інших осіб щодо отримання послуг такого надавача фінансових та/або супровідних послуг.

2. Поширення на ринку фінансових послуг інформації про фінансові та/або супровідні послуги, що вводить в оману, забороняється.

3. Інформацією на ринку фінансових послуг, що вводить в оману, зокрема, є відомості, які:

1) містять неповні або недостовірні дані про фінансову або супровідну послугу, особливості надання таких послуг, вартість і знижки на них та/або про істотні умови договору про надання цих послуг;

2) містять неповні або недостовірні дані про фінансові показники діяльності надавача фінансових та/або супровідних послуг та/або про його фінансовий стан;

3) містять недостовірні дані про діяльність надавача фінансових та/або супровідних послуг;

4) неправдиво відображають обсяг і зміст повноважень та прав надавачів фінансових та/або супровідних послуг, яких вони не мають, або відносини, в яких вони не перебувають.

4. Вимоги до реклами у сфері фінансових послуг встановлюються [Законом України "Про рекламу"](#) та спеціальними законами.

Стаття 9. Договір про надання фінансової послуги

1. Фінансова послуга надається на підставі договору, який укладається, змінюється, припиняється, виконання зобов'язань за яким забезпечується відповідно до вимог цивільного законодавства України з урахуванням особливостей, встановлених цим Законом та спеціальними законами.

Договір про надання фінансової послуги (крім договору, предметом якого є послуга з торгівлі валютними цінностями або виконання платіжної операції, якщо зобов'язання за відповідними правочинами повністю виконуються сторонами у момент їх вчинення) укладається виключно в письмовій формі з дотриманням вимог [Цивільного кодексу України](#), встановлених до письмової форми правочину:

1) у паперовій формі; або

2) у формі електронного документа, створеного згідно з вимогами, визначеними [Законом України "Про електронні документи та електронний документообіг"](#); або

3) у порядку, передбаченому законодавством України про електронну комерцію.

У разі недотримання письмової форми договору про надання фінансової послуги, якщо така форма договору передбачена цією частиною, такий договір є нікчемним.

2. Договір про надання фінансової послуги, складений у письмовій формі, якщо інше не передбачено спеціальним законом, повинен містити:

1) назву договору;

2) номер, дату та місце укладення договору;

3) відомості про надавача фінансової послуги: найменування, місцезнаходження, ідентифікаційний код юридичної особи у Єдиному державному реєстрі юридичних осіб, фізичних осіб - підприємців та громадських формувань, відомості про внесення інформації про надавача фінансових послуг до Реєстру;

4) відомості про посередника (за наявності):

а) для юридичної особи - найменування, місцезнаходження, ідентифікаційний код юридичної особи у Єдиному державному реєстрі юридичних осіб, фізичних осіб - підприємців та громадських формувань;

б) для фізичної особи - прізвище, ім'я та по батькові (за наявності), відомості про місце проживання або місце перебування, реєстраційний номер облікової картки платника податків або серія та номер/номер паспорта у формі картки (для фізичних осіб, які через свої релігійні переконання відмовляються від прийняття реєстраційного номера платника податків, повідомили про це відповідний контролюючий орган і мають відмітку в паспорті);

в) для фізичної особи - підприємця - прізвище, ім'я та по батькові (за наявності), відомості про місце проживання або місце перебування, реєстраційний номер облікової картки платника податків або серія та номер/номер паспорта у формі картки (для фізичних осіб, які через свої релігійні переконання відмовляються від прийняття реєстраційного номера платника податків, повідомили про це відповідний контролюючий орган і мають відмітку в паспорті), дата та номер запису в Єдиному державному реєстрі юридичних осіб, фізичних осіб - підприємців та громадських формувань про проведення державної реєстрації;

г) номер та дата укладення договору посередника з надавачем фінансової послуги, на підставі якого такий посередник здійснює свою діяльність (у разі якщо такий договір укладений);

г) відомості про внесення інформації про посередника до Реєстру;

5) відомості про клієнта, який отримує фінансову послугу:

а) для фізичної особи - прізвище, ім'я, по батькові (за наявності), відомості про місце проживання або місце перебування, реєстраційний номер облікової картки платника податків або серія та номер паспорта/номер паспорта у формі картки (для фізичних осіб, які через свої релігійні переконання відмовляються від прийняття реєстраційного номера платника податків, повідомили про це відповідний контролюючий орган і мають відмітку в паспорті);

б) для фізичної особи - підприємця - прізвище, ім'я, по батькові (за наявності), відомості про місце проживання або місце перебування, реєстраційний номер облікової картки платника податків або серія та номер паспорта/номер паспорта у формі картки (для фізичних осіб, які через свої релігійні переконання відмовляються від прийняття реєстраційного номера платника податків, повідомили про це відповідний контролюючий орган і мають відмітку в паспорті);

в) для юридичної особи - найменування, місцезнаходження, ідентифікаційний код в Єдиному державному реєстрі юридичних осіб, фізичних осіб - підприємців та громадських формувань;

б) предмет договору із зазначенням виду фінансової послуги, що надається відповідно до умов договору;

7) розмір фінансового засобу, зазначений у грошовому виразі, строки (термін) його внесення та умови взаєморозрахунків (якщо фінансова послуга передбачає внесення фінансового засобу у визначеному розмірі та/або строки (термін) його внесення);

8) строки (термін), розмір, умови та порядок здійснення оплати за надану фінансову послугу;

9) строк (термін) дії договору;

10) порядок зміни умов і припинення дії договору;

11) необхідність отримання додаткових чи супутніх послуг надавача фінансових послуг та/або третіх осіб, пов'язаних з отриманням фінансової послуги (за наявності);

12) права та обов'язки сторін, відповідальність сторін за невиконання або неналежне виконання умов договору;

13) порядок та умови відмови від договору про надання фінансової послуги (за наявності);

14) контактні дані клієнта та надавача фінансових послуг, а також посередника (за наявності);

15) порядок надання клієнту договору та додатків до нього, якщо договір укладено у формі електронного документа (крім договорів про надання послуг, зазначених у [пункті 3](#) частини першої цієї статті), а також порядок обміну повідомленнями між сторонами.

3. У договорі про надання фінансової послуги, крім умов, визначених [частиною другою](#) цієї статті, можуть зазначатися й інші умови, визначені за домовленістю сторін.

4. Примірник договору про надання фінансової послуги, укладеного у паперовій формі, а також додатки до нього (за наявності) надаються надавачем фінансових послуг (посередником) споживачу одразу після його підписання сторонами.

Відправлення та одержання примірника договору, укладеного у формі електронного документа, та додатків до нього (за наявності) здійснюються у погоджений клієнтом спосіб, зазначений у договорі про надання фінансової послуги, у порядку, передбаченому [Законом України "Про електронні документи та електронний документообіг"](#) або [Законом України "Про електронну комерцію"](#).

5. У разі якщо договір про надання фінансової послуги укладається шляхом приєднання, він складається з публічної частини договору та індивідуальної частини договору, у тому числі у вигляді заяви про приєднання, підписанням якої клієнт приєднується до договору в цілому.

Публічна частина договору про надання фінансових послуг оприлюднюється та повинна бути доступною для ознайомлення клієнтів на веб-сайті (веб-сторінці) надавача фінансових послуг, включаючи його мобільну версію, і надається клієнту в момент підписання договору у спосіб, обраний ним із запропонованих надавачем фінансових послуг, який дає змогу встановити дату надання такого договору, з використанням контактних даних, зазначених клієнтом. Усі редакції публічної частини договору повинні зберігатися на веб-сайті (веб-сторінці) надавача фінансових послуг із зазначенням строку їх дії у порядку та протягом строку, встановлених нормативно-правовими актами Регулятора, але не менше трьох років з дати припинення дії останнього з договорів у відповідній редакції. Дія положень цього абзацу не поширюється на процес надання фінансової послуги за допомогою платіжного пристрою, функціональні можливості якого дають змогу ознайомити клієнта з публічною частиною договору про надання фінансових послуг на екрані такого платіжного пристрою.

Індивідуальна частина договору повинна містити інформацію, передбачену [частиною другою](#) цієї статті, у тому числі шляхом посилення на відповідні умови, викладені у публічній частині договору.

Якщо індивідуальна частина договору укладена в паперовій формі, примірник індивідуальної частини та додатки до неї (за наявності) надаються клієнту одразу після підписання договору.

Надання клієнту примірника індивідуальної частини договору, укладеної у формі електронного документа, та додатків до неї (за наявності) здійснюється у погоджений клієнтом спосіб, зазначений у договорі про надання фінансової послуги, у порядку, передбаченому [Законом України "Про електронні документи та електронний документообіг"](#) або [Законом України "Про електронну комерцію"](#).

Договори, передбачені [пунктом 3](#) частини першої цієї статті, укладаються у порядку, встановленому [Законом України "Про електронну комерцію"](#), з урахуванням особливостей, визначених цим Законом.

6. Зміни до договору надаються клієнту у тому самому порядку, що і договір, до якого зміни вносяться, якщо інше не визначено таким договором або законом.

Обов'язок доведення того, що примірник договору (змін до договору) був наданий або направлений клієнту, покладається на надавача фінансових послуг (посередника).

7. Будь-які пропозиції надавача фінансових послуг клієнтові щодо зміни умов договору про надання фінансової послуги, у тому числі укладеного шляхом приєднання, здійснюються шляхом направлення надавачем фінансових послуг клієнтові повідомлення у спосіб, погоджений клієнтом у договорі про надання фінансової послуги, що дає змогу встановити дату направлення такого повідомлення, та у строки, встановлені договором.

Умови договору про надання клієнту пропозицій щодо зміни істотних умов договору в інший спосіб, ніж той, що дає змогу встановити дату направлення повідомлення клієнтові, без письмової згоди клієнта є нікчемними.

Умови договору про надання фінансових послуг, зазначених у [пунктах 2, 4, 6](#) частини першої статті 4 цього Закону, про право надавача фінансових послуг збільшувати фіксовану процентну ставку, змінювати порядок розрахунку змінюваної процентної ставки, збільшувати інші платежі або вводити нові платежі за договором без письмової згоди споживача є нікчемними. Положення цього абзацу не поширюється на умови договору щодо збільшення розміру процентної ставки або інших платежів у разі порушення клієнтом умов договору, якщо такі умови і розмір збільшення передбачені таким договором.

Положення [абзаців першого і другого](#) цієї частини не поширюються на зміну умов публічної частини договору приєднання, ініційовану надавачем фінансових послуг у порядку, передбаченому умовами такого договору.

Письмова згода клієнта на зміну (у тому числі збільшення) платежів за договором (крім зміни фіксованої процентної ставки, зміни порядку розрахунку змінюваної процентної ставки) може бути надана клієнтом під час укладення договору (індивідуальної частини договору приєднання), якщо інше не передбачено спеціальним законом. Положення цього абзацу не поширюється на договори про споживче кредитування.

8. Умови договору про надання фінансових послуг, що обмежують права клієнта порівняно з правами, встановленими законом, є нікчемними.

9. Нечіткі або неоднозначні положення договорів про надання фінансових послуг (у тому числі щодо прав та обов'язків сторін) за участю споживача тлумачаться на користь споживача.

10. Надавачам фінансових послуг забороняється в односторонньому порядку збільшувати розмір процентної ставки або інших платежів, передбачених договором про надання фінансових послуг або графіком платежів, а також змінювати порядок розрахунку змінюваної процентної ставки, крім випадків, встановлених спеціальним законом.

11. Якщо інше не передбачено законом, надавачам фінансових послуг забороняється вимагати дострокового виконання та/або розірвання договору про надання фінансових послуг, а також розривати в односторонньому порядку укладені договори про надання фінансових послуг у разі незгоди клієнта з пропозицією надавача фінансових послуг про збільшення процентної ставки або іншого платежу, передбаченого договором або графіком погашення боргу, та/або пропозицією про зміну порядку розрахунку змінюваної процентної ставки.

12. Підстави, порядок та правові наслідки припинення дії договорів про надання фінансових послуг визначаються законами України, а також укладеними відповідно до них договорами.

13. Забороняється покладати на споживача обов'язок сплати будь-яких платежів, відшкодувань, штрафних санкцій за реалізацію ним права на відмову від договору (у разі якщо таке право передбачено законом та/або договором), предметом якого є надання йому фінансової послуги з надання коштів та банківських металів у кредит, або за дострокове розірвання (ініціювання дострокового розірвання) споживачем такого договору, а також забороняється стягнення таких платежів, відшкодування, штрафних санкцій.

14. Спеціальними законами можуть встановлюватися особливості укладення та/або виконання договору про надання фінансової послуги.

15. Інші вимоги до договору про надання фінансової послуги можуть бути передбачені спеціальним законом, а якщо такі вимоги не встановлені спеціальним законом - нормативно-правовими актами Регулятора.

Розділ III. ТАЄМНИЦЯ ФІНАНСОВОЇ ПОСЛУГИ ТА КОНФІДЕНЦІЙНІСТЬ ІНФОРМАЦІЇ

Стаття 10. Таємниця фінансової послуги

1. Інформація про діяльність та фінансовий стан клієнта, яка стала відома надавачу фінансових послуг та/або посереднику у процесі обслуговування клієнта та/або взаємовідносин з ним або стала відома третім особам під час надання послуг надавача фінансових послуг та/або посередника або під час виконання функцій, визначених законом, а також визначена цією статтею інформація про надавача фінансових послуг та/або посередника є таємницею фінансової послуги.

2. До таємниці фінансової послуги, зокрема, належить інформація про:

1) рахунки клієнта;

2) операції, проведені на користь чи за дорученням клієнта, вчинені ним правочини;

3) фінансовий або майновий стан клієнта;

4) організацію та здійснення охорони надавачів фінансових послуг та/або посередників та осіб, які перебувають у приміщеннях надавачів фінансових послуг та/або посередників, а також будь-яка інформація про коди (шифрування тощо), що використовуються надавачем фінансових послуг та/або посередником для захисту інформації;

5) організаційно-правову структуру клієнта - юридичної особи, її керівників, напрями діяльності;

6) діяльність клієнтів чи інша інформація, що становить комерційну таємницю, про будь-який проект, винахід, зразки продукції тощо, інша комерційна інформація;

7) надавачів фінансових послуг та/або посередників та їхніх клієнтів, що отримується/збирається Регулятором під час здійснення своїх повноважень, у тому числі під час здійснення нагляду, включаючи валютний нагляд, оверсайту, а також перевірок з питань дотримання вимог законодавства у сфері запобігання та протидії легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення, законодавства з питань застосування персональних спеціальних економічних та інших обмежувальних заходів (санкцій), законодавства про захист прав споживачів;

8) надавачів фінансових послуг та/або посередників та їхніх клієнтів, що отримується Регулятором відповідно до міжнародного договору або за принципом взаємності від органу нагляду за фінансовими установами іноземної держави.

3. Положення цієї статті не поширюються на інформацію, що підлягає обов'язковому оприлюдненню, та публічну інформацію у формі відкритих даних відповідно до [Закону України "Про доступ до публічної інформації"](#). Перелік інформації, що підлягає обов'язковому оприлюдненню, встановлюється законом.

4. Регулятор видає нормативно-правові акти з питань встановлення строків та порядку оброблення, зберігання, захисту, використання, передавання, розкриття, знищення та оприлюднення інформації, що становить таємницю фінансової послуги, та надає роз'яснення щодо застосування таких актів.

5. Положення інших законів України щодо обсягу та порядку розкриття інформації, що становить таємницю фінансової послуги, діють у частині, що не суперечить цьому Закону та спеціальним законам.

6. Спеціальними законами можуть встановлюватися особливості збору, захисту та розкриття інформації, що становить таємницю фінансової послуги, банківську таємницю, професійну таємницю на ринках капіталу та організованих товарних ринках.

Стаття 11. Забезпечення збереження таємниці фінансової послуги

1. Таємниця фінансової послуги має бути захищеною від передавання третім особам та не підлягає розголошенню, крім випадків, передбачених законом та/або за згодою відповідної фізичної чи юридичної особи, якої стосується така інформація.

2. Надавачі фінансових послуг та/або посередники, а також Регулятор зобов'язані забезпечувати збереження таємниці фінансової послуги шляхом:

1) обмеження кола осіб, які мають доступ до інформації, що становить таємницю фінансової послуги;

2) організації спеціального діловодства з документами, що містять таємницю фінансової послуги;

3) застосування технічних засобів для запобігання несанкціонованому доступу до електронних та інших носіїв інформації, що становить таємницю фінансової послуги;

4) включення застереження про необхідність збереження таємниці фінансової послуги та відповідальність за її розголошення до тексту укладених договорів та угод.

3. Керівники та працівники надавача фінансових послуг та/або посередника, Регулятора при вступі на посаду підписують зобов'язання про збереження таємниці фінансової послуги. Керівники та працівники надавача фінансових послуг та/або посередника зобов'язані не розголошувати та не використовувати з вигодою для себе чи для третіх осіб інформацію, що становить таємницю фінансової послуги, яка стала їм відома у зв'язку з виконанням службових обов'язків.

4. Органи державної влади, Фонд гарантування вкладів фізичних осіб, юридичні та фізичні особи, які під час виконання своїх функцій, визначених законом, або під час надання послуг надавачу фінансових послуг та/або посереднику безпосередньо чи опосередковано отримали у встановленому законом порядку інформацію, що становить таємницю фінансової послуги, зобов'язані забезпечувати збереження такої інформації, не розголошувати її та не використовувати її на свою користь чи на користь третіх осіб.

5. Особи, винні в розголошенні інформації, що становить таємницю фінансової послуги, та/або її використанні на свою користь чи на користь третіх осіб, що заподіяло шкоду надавачу фінансових послуг та/або посереднику, його клієнту, зобов'язані відшкодувати заподіяні збитки та моральну шкоду відповідно до закону.

6. Обмеження щодо отримання інформації, що становить таємницю фінансової послуги, передбачені цим Законом, не поширюються на керівників та службовців Регулятора, осіб, уповноважених Регулятором, які в межах повноважень, наданих законом, здійснюють функції нагляду, захисту прав споживачів фінансових послуг, а також нагляду у сфері запобігання та протидії легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення.

7. Надавачі фінансових послуг та/або посередники мають право надавати інформацію, що становить таємницю фінансової послуги, приватним особам та організаціям для забезпечення виконання ними своїх функцій або надання послуг надавачу фінансових послуг та/або посереднику відповідно до укладених між такими особами (організаціями) та надавачем фінансових послуг, посередником договорів, у тому числі про відступлення права вимоги до клієнта, за умови що передбачені договорами функції та/або послуги стосуються діяльності надавача фінансових послуг та/або посередника, яку він здійснює відповідно до закону.

Органи державної влади, юридичні та фізичні особи, які під час виконання своїх функцій, визначених законом, або під час надання послуг надавачу фінансових послуг та/або посереднику безпосередньо чи опосередковано отримали у встановленому законом

порядку інформацію, що становить таємницю фінансової послуги, зобов'язані забезпечити збереження такої інформації, не розголошувати таку інформацію і не використовувати її на свою користь чи на користь третіх осіб. Надавач фінансових послуг та/або посередник зобов'язаний повідомляти таких осіб про вимоги щодо збереження таємниці фінансової послуги та обов'язок щодо її нерозголошення. Інформація, що становить таємницю фінансової послуги, визначена цією частиною, надається таким особам в обсязі, необхідному для виконання ними договору з надавачем фінансових послуг та/або посередником.

Суб'єкт аудиторської діяльності, який отримав інформацію, що становить таємницю фінансової послуги, під час надання аудиторських послуг надавачу фінансових послуг та/або посереднику, може розкрити в порядку, визначеному договором з таким надавачем фінансових послуг та/або посередником, таку інформацію особам, які здійснюють перевірку контролю якості та дисциплінарні провадження відповідно до [Закону України "Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність"](#), та Регулятору.

8. Надавач фінансових послуг та/або посередник має право надавати інформацію, що становить таємницю фінансової послуги, нотаріусам, посадовим особам органів місцевого самоврядування та іноземним консульським установам, уповноваженим на вчинення нотаріальних дій, державній виконавчій службі, приватним виконавцям, суду, третейському суду, міжнародному комерційному арбітражу для захисту своїх прав та законних інтересів у справах, учасником яких він є, в Україні і за кордоном.

9. Положення цієї статті поширюються також на осіб, яким були відступлені права вимоги за договорами про надання фінансових послуг, а також на надавачів фінансових послуг та/або посередників після втрати ними права на здійснення діяльності з надання фінансових послуг та/або діяльності з надання посередницьких послуг.

10. Надавач фінансових послуг та/або посередник має право надавати інформацію, що становить таємницю фінансової послуги, центральному органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення, у випадках, передбачених законом.

Стаття 12. Порядок розкриття Регулятором таємниці фінансової послуги

1. Регулятор має право отримувати, зберігати та використовувати інформацію, що становить таємницю фінансової послуги, яка стосується клієнта, виключно з метою виконання покладених на нього законом функцій та повноважень.

2. Інформація, що становить таємницю фінансової послуги, розкривається Регулятором у встановленому ним порядку:

- 1) на письмовий запит відповідної особи, якої стосується така інформація;
- 2) за рішенням суду;
- 3) в інших випадках, визначених цією статтею.

Регулятор надає надавачам фінансових послуг доступ до інформації з Кредитного реєстру в порядку, визначеному законом.

3. Регулятор має право розкривати органам державної влади інформацію, що становить таємницю фінансової послуги, зібрану під час виконання ним своїх функцій, якщо така інформація може свідчити про правопорушення та/або використовуватися для запобігання, виявлення, припинення, розслідування правопорушень, притягнення винних осіб до відповідальності за їх вчинення.

4. Регулятор має право надавати органам державної виконавчої служби, приватним виконавцям для примусового виконання свої рішення про застосування до надавача фінансових послуг та/або посередника заходу впливу у вигляді накладення штрафу, які відповідно до цього Закону є виконавчими документами та містять інформацію, що становить таємницю фінансової послуги. У такому разі органи державної виконавчої служби, приватні виконавці мають право у визначеному законом порядку розкривати одержану від Регулятора інформацію, що становить таємницю фінансової послуги, учасникам виконавчого провадження та особам, які залучаються до проведення виконавчих дій.

5. Регулятор відповідно до міжнародного договору України або за принципом взаємності має право надавати інформацію, отриману під час здійснення нагляду за діяльністю надавачів фінансових послуг та/або посередників, відповідному органу регулювання та/або нагляду іноземної держави, а також отримувати від такого органу регулювання та/або нагляду іноземної держави таку інформацію. Регулятор має право розкривати інформацію, що становить таємницю фінансової послуги, отриману ним від органу регулювання та/або нагляду іноземної держави, виключно за згодою такого органу, якщо інше не передбачено міжнародним договором та/або спеціальним законом.

6. Регулятор для забезпечення виконання покладених на нього функцій та/або захисту своїх законних інтересів має право надавати інформацію, що становить таємницю фінансової послуги, зібрану під час виконання ним своїх функцій, судовим, правоохоронним та/або контролюючим органам іноземних держав.

Регулятор зобов'язаний повідомляти осіб, зазначених в абзаці першому цієї частини, про вимоги щодо збереження таємниці фінансової послуги та обов'язок щодо її нерозголошення.

Особи, які отримали інформацію, що становить таємницю фінансової послуги, у визначеному цією частиною порядку зобов'язані не розголошувати та не використовувати її з вигодою для себе чи для третіх осіб.

7. Регулятор має право надавати інформацію, що становить таємницю фінансової послуги, суду для захисту своїх прав та законних інтересів у справах, учасником яких він є.

Розділ IV. ОСНОВНІ ЗАСАДИ ДІЯЛЬНОСТІ З НАДАННЯ ФІНАНСОВИХ ПОСЛУГ

Стаття 13. Діяльність з надання фінансових послуг

1. Надавати фінансові послуги мають право фінансові установи та інші особи, які отримали відповідну ліцензію (ліцензії), крім випадків, передбачених частинами **третьою - п'ятою** цієї статті та спеціальними законами.

Ліцензія включає право здійснювати діяльність з надання однієї чи декількох фінансових послуг, зазначених у такій ліцензії, можливість надання яких передбачено законом для надавача фінансових послуг певного виду. Спеціальним законом може бути визначена необхідність отримання окремої ліцензії, яка включає право здійснювати діяльність з надання певної фінансової послуги.

Юридична особа, яка має намір здійснювати діяльність з надання фінансових послуг, зобов'язана забезпечити особам з інвалідністю та іншим маломобільним групам населення доступність таких послуг, у тому числі доступ до приміщень, у яких здійснюється обслуговування клієнтів, а також передбачити належне інформування таких осіб про забезпечення доступності послуг відповідно до вимог, встановлених Регулятором.

{Частина першу статті 13 доповнено абзацом третім згідно із Законом № 3994-IX від 08.10.2024}

2. Виключно фінансові установи на підставі відповідної ліцензії, виданої Регулятором, крім випадків, встановлених спеціальними законами, здійснюють такі види діяльності з надання фінансових послуг:

- 1) банківську діяльність відповідно до [Закону України "Про банки і банківську діяльність"](#);
- 2) діяльність із страхування відповідно до [Закону України "Про страхування"](#);
- 3) діяльність кредитної спілки відповідно до [Закону України "Про кредитні спілки"](#);
- 4) діяльність фінансової компанії відповідно до [розділу VI](#) цього Закону;
- 5) діяльність ломбарду відповідно до [розділу VI](#) цього Закону;
- 6) діяльність на ринках капіталу відповідно до [Закону України "Про ринки капіталу та організовані товарні ринки"](#) та інших спеціальних законів.

3. Надавачі фінансових послуг на підставі відповідної ліцензії, виданої Регулятором (крім випадків, встановлених спеціальними законами) здійснюють діяльність з надання фінансових платіжних послуг відповідно до [Закону України "Про платіжні послуги"](#).

Діяльність з надання фінансових платіжних послуг без необхідності отримання ліцензії можуть здійснювати юридичні особи, за умови авторизації їхньої діяльності (акредитації) у порядку, визначеному законом України, що регулює діяльність з надання платіжних послуг.

4. Юридичні особи можуть надавати фінансові послуги на підставі авторизації без набуття статусу фінансової установи у випадках, встановлених цим Законом або спеціальними законами.

Особливості надання фінансових послуг такими юридичними особами та додаткові вимоги до них визначаються нормативно-правовими актами Регулятора.

5. Договір, яким передбачається надання фінансової послуги особою, яка на день укладення договору не має права надавати таку фінансову послугу відповідно до цього Закону та спеціальних законів, є нікчемним.

Стаття 14. Залучення коштів фінансовими установами

1. Фінансові установи мають право надавати фінансову послугу із залучення коштів та банківських металів, що підлягають поверненню, від необмеженого кола осіб, виключно у випадках, встановлених цим Законом та спеціальними законами.

2. Фінансові установи також мають право залучати кошти від:

1) учасників, акціонерів, власників істотної участі та афілійованих осіб фінансової установи - у будь-якій формі;

2) інших надавачів фінансових послуг - у формі позики та/або кредиту. Кошти на умовах кредиту залучаються за наявності у надавача фінансових послуг - кредитодавця права на надання фінансової послуги, передбаченої [пунктом 2](#) частини першої статті 4 цього Закону;

3) міжнародних фінансових організацій - у будь-якій формі;

4) фізичних осіб (крім учасників фінансової установи), вимоги до яких встановлюються Регулятором, та юридичних осіб - у формі безпроцентної позики (поворотної фінансової допомоги) або субординованого боргу;

5) будь-яких осіб - шляхом проведення операцій з фінансовими інструментами (крім ощадних сертифікатів банку) відповідно до [Закону України](#) "Про ринки капіталу та організовані товарні ринки";

6) будь-яких осіб - шляхом емісії акцій при збільшенні (зменшенні) розміру статутного капіталу акціонерного товариства;

7) Регулятора - у випадках, передбачених законом;

8) будь-яких осіб (у тому числі нерезидентів) - у формі благодійного внеску, пожертви, гранту, фінансової допомоги, технічної допомоги виключно на безповоротній основі та у визначеному законодавством України порядку;

9) в інших випадках - у порядку та способами, визначених спеціальним законом.

Визначені цією частиною способи залучення коштів фінансовими установами не вважаються наданням фінансової послуги. Особливості та порядок залучення коштів фінансовими установами встановлюються цим Законом та спеціальними законами.

3. Регулятор має право встановлювати додаткові вимоги до фінансових установ, які здійснюють емісію боргових цінних паперів.

4. Перед залученням коштів від фізичних осіб, визначених [пунктом 4](#) частини другої цієї статті, фінансова установа зобов'язана перевірити відповідність такої фізичної особи ознакам, встановленим нормативно-правовими актами Регулятора. Порухення цієї вимоги є підставою для застосування Регулятором заходів впливу.

5. Фінансова установа зобов'язана ознайомити особу, яка надає фінансування на умовах субординованого боргу, з інформацією про ризики інвестування на умовах субординованого боргу.

6. Для врахування до складу регулятивного капіталу, у пруденційних вимогах фінансової установи субординований борг має відповідати вимогам, встановленим

нормативно-правовими актами Регулятора. Субординований борг враховується до складу регулятивного капіталу, у пруденційних вимогах фінансової установи після отримання на це дозволу Регулятора.

Регулятор приймає рішення про надання або про відмову в наданні дозволу на включення залучених коштів на умовах субординованого боргу до регулятивного капіталу фінансової установи, на врахування субординованого боргу у пруденційних вимогах фінансової установи, рішення про надання відповідного дозволу на дострокове погашення субординованого боргу або про відмову в наданні такого дозволу, рішення про внесення змін до відповідного дозволу або про відмову у внесенні змін до відповідного дозволу, рішення про надання дозволу щодо нового інвестора або про відмову в наданні такого дозволу на підставі відповідної заяви фінансової установи та доданих до неї документів, визначених нормативно-правовим актом Регулятора. Строк прийняття Регулятором такого рішення становить 30 робочих днів з дня отримання відповідної заяви. Регулятор має право продовжити цей строк, але не більш як на 30 робочих днів, у разі потреби перевірки достовірності поданих документів/інформації та/або отримання додаткових документів/інформації, необхідних для прийняття відповідного рішення, передбаченого цим абзацом. Про таке продовження строку Регулятор повідомляє фінансову установу не менше ніж за три робочі дні до завершення граничного строку для прийняття рішення, передбаченого цим абзацом.

{Частина шоста статті 14 в редакції Закону № 4017-IX від 10.10.2024}

Стаття 15. Регуляторна платформа для тестування послуг, технологій та інструментів на ринках фінансових послуг, заснованих на інноваційних технологіях

1. Регулятор має право створювати регуляторну платформу для тестування інноваційних послуг, технологій та/або інструментів на ринках фінансових послуг, заснованих на інноваційних технологіях (далі - регуляторна платформа).

Порядок створення та функціонування регуляторної платформи визначається цим Законом та нормативно-правовими актами Регулятора.

2. Для участі в регуляторній платформі юридичні особи та фізичні особи - підприємці подають до Регулятора заяву за формою, встановленою його нормативно-правовими актами.

До заяви про участь у регуляторній платформі додаються документи, перелік та вимоги до змісту яких встановлюються нормативно-правовими актами Регулятора.

Особи, які звертаються до Регулятора для участі в регуляторній платформі, а також послуги, технології та/або інструменти, які на такій платформі використовуються, повинні відповідати вимогам та критеріям, встановленим Регулятором. Регулятор, керуючись професійним судженням, з урахуванням оцінки ситуації на ринках фінансових послуг, ефективності та ризиків надання фінансових послуг з використанням інноваційних технологій та інструментів приймає рішення про доцільність участі особи в регуляторній платформі та визначає порядок такої участі.

Регулятор приймає рішення про доцільність участі в регуляторній платформі або про відмову в участі в регуляторній платформі протягом чотирьох місяців з дня реєстрації заяви.

{Частина другу статті 15 доповнено новим абзацом згідно із Законом № 4017-IX від 10.10.2024}

Регулятор залишає заяву про участь у регуляторній платформі без руху, якщо юридична особа або фізична особа - підприємець, яка має намір взяти участь у регуляторній платформі, не додала до заяви необхідні документи або така заява подана з порушенням встановлених законодавством вимог. У такому разі Регулятор протягом п'яти робочих днів з дня одержання такої заяви надсилає відповідній юридичній особі або фізичній особі - підприємцю повідомлення в письмовій формі (паперовій або електронній) про залишення заяви про участь у регуляторній платформі без руху із зазначенням виявлених недоліків з посиланням на порушені вимоги законодавства, порядку і строку усунення таких недоліків, а також порядку і строків оскарження рішення про залишення заяви без руху.

{Частина другу статті 15 доповнено новим абзацом згідно із Законом № 4017-IX від 10.10.2024}

У разі усунення юридичною особою або фізичною особою - підприємцем, яка має намір взяти участь у регуляторній платформі, виявлених недоліків у строк, встановлений Регулятором, заява вважається поданою в день її первинного подання, а строк розгляду заяви продовжується на строк залишення такої заяви без руху.

{Частина другу статті 15 доповнено новим абзацом згідно із Законом № 4017-IX від 10.10.2024}

Регулятор має право відмовити особі в участі в регуляторній платформі у разі її невідповідності вимогам та критеріям, встановленим Регулятором.

3. Регулятор має право визначити спрощений порядок авторизації діяльності осіб, які мають намір стати учасниками регуляторної платформи, та особливий режим діяльності таких осіб на ринках фінансових послуг під час участі в регуляторній платформі.

Особливий режим діяльності учасників регуляторної платформи може передбачати спрощення або незастосування окремих вимог, встановлених законодавством, у тому числі нормативно-правовими актами Регулятора, для здійснення діяльності на ринках фінансових послуг, а також незастосування заходів впливу чи звільнення від відповідальності за порушення таких вимог.

Особливий режим діяльності учасників регуляторної платформи запроваджується на строк не більше двох років.

4. Особа, яка бере участь у регуляторній платформі, зобов'язана виконувати вимоги та рішення Регулятора протягом усього періоду участі в регуляторній платформі. Наслідком невиконання таких вимог та/або рішень Регулятора є прийняття Регулятором рішення про припинення участі такої особи в регуляторній платформі.

Участь у регуляторній платформі припиняється з моменту прийняття Регулятором відповідного рішення в порядку, встановленому нормативно-правовими актами Регулятора.

На вимогу Регулятора учасник регуляторної платформи зобов'язаний припинити надання або використання послуг, технологій та інструментів, що тестувалися в регуляторній платформі.

Після завершення строку тестування учасник регуляторної платформи має право продовжувати надання або використання послуг, технологій та інструментів на ринках фінансових послуг, заснованих на інноваційних технологіях, за умови проходження процедури авторизації діяльності та дотримання вимог і обмежень, встановлених нормативно-правовими актами Регулятора.

5. Регулятор має право укладати угоди з регуляторами фінансових ринків іноземних держав для тестування міжнародних інноваційних фінансових послуг, технологій та інструментів.

Стаття 16. Звітність надавача фінансових послуг

1. З метою виконання регулятивних та наглядових функцій Регулятор встановлює порядок формування та подання йому звітності (показників, звітних даних, інформації щодо діяльності надавача фінансових послуг, його операцій, ліквідності, платоспроможності, прибутковості, а також інформації щодо афілійованих осіб такого надавача фінансових послуг) (далі - регуляторна звітність), яка є обов'язковою до виконання всіма суб'єктами господарювання, державне регулювання та нагляд за діяльністю яких здійснює Регулятор.

2. У випадках, визначених законодавством, надавач фінансових послуг зобов'язаний подавати до Регулятора інформацію про свою діяльність та пояснення щодо наданої інформації і проведених операцій (далі - інформація про діяльність надавача фінансових послуг).

Стаття 17. Зовнішній аудит

1. Надавач фінансових послуг зобов'язаний забезпечити проведення перевірки фінансової звітності (консолідованої фінансової звітності), а також у випадках, визначених нормативно-правовими актами Регулятора, - регуляторної звітності та інформації про діяльність надавача фінансових послуг суб'єктом аудиторської діяльності, який має право проводити обов'язковий аудит фінансової звітності. Надавач фінансових послуг, який належить до підприємств, що становлять суспільний інтерес, зобов'язаний залучати до надання аудиторських послуг суб'єкта аудиторської діяльності, який має право надавати послуги з обов'язкового аудиту фінансової звітності підприємств, що становлять суспільний інтерес.

2. Надавач фінансових послуг зобов'язаний подавати щорічну фінансову звітність (консолідовану фінансову звітність) до Регулятора разом з аудиторським звітом.

У випадках та порядку, визначених нормативно-правовими актами Регулятора, регуляторна звітність, інформація про діяльність надавача фінансових послуг подається до Регулятора разом із звітом суб'єкта аудиторської діяльності.

3. Регулятор із застосуванням ризик-орієнтованого підходу та принципу співмірності (пропорційності) має право встановлювати вимоги до надавача фінансових послуг щодо подання ним регуляторної звітності та інформації про діяльність надавача фінансових послуг та фінансової групи разом із звітом (звітами) суб'єкта аудиторської діяльності, складеним (складеними) відповідно до міжнародних стандартів аудиту, за результатами надання аудиторських послуг.

4. Надавач фінансових послуг та суб'єкт аудиторської діяльності зобов'язані надавати Регулятору на його вимогу пояснення, зокрема письмові, за результатами надання аудиторських послуг надавачу фінансових послуг. Суб'єкт аудиторської діяльності зобов'язаний надавати Регулятору на його вимогу доступ до робочих документів з питань аудиту надавача фінансових послуг.

5. Керівники надавача фінансових послуг зобов'язані забезпечити умови для надання аудиторських послуг у випадках, передбачених законом та нормативно-правовими актами Регулятора, та на вимогу суб'єкта аудиторської діяльності надати звіти про проведені Регулятором перевірки надавача фінансових послуг, аудиторські звіти і звіти внутрішнього аудиту надавача фінансових послуг, інші необхідні для здійснення аудиторської перевірки документи та інформацію.

6. Суб'єкт аудиторської діяльності зобов'язаний невідкладно, не пізніше дати підписання аудиторського звіту або звіту суб'єкта аудиторської діяльності, інформувати Регулятора у визначеному Регулятором порядку про встановлені протягом надання передбачених **частиною першою** цієї статті аудиторських послуг факти щодо:

1) суттєвого порушення законодавства з питань, що належать до компетенції Регулятора;

2) суттєвої загрози або сумнівів щодо можливості надавача фінансових послуг продовжувати діяльність на безперервній основі;

3) наявності модифікованої думки (думки із застереженням, негативної думки або відмови від висловлення думки);

4) недотримання встановлених пруденційних вимог та нормативів.

7. Регулятор має право встановлювати додаткові вимоги до інформації, що стосується аудиту або огляду фінансової звітності надавача фінансових послуг та має обов'язково міститися в аудиторському звіті за результатами обов'язкового аудиту надавача фінансових послуг або у звіті щодо огляду проміжної фінансової інформації надавача фінансових послуг, а також встановлювати вимоги до додаткових звітів суб'єкта аудиторської діяльності (звітів суб'єкта аудиторської діяльності за результатами надання інших аудиторських послуг, передбачених міжнародними стандартами аудиту), у тому числі перелік таких звітів із визначенням видів завдань, за результатами виконання яких надаються такі звіти, підстави та порядок надання суб'єктами аудиторської діяльності таких додаткових звітів Регулятору.

8. Безперервна тривалість виконання суб'єктом аудиторської діяльності завдання з обов'язкового аудиту фінансової звітності надавача фінансових послуг для суб'єкта аудиторської діяльності не може перевищувати 10 років. Максимальна тривалість виконання завдання з обов'язкового аудиту фінансової звітності надавача фінансових послуг може бути продовжена відповідно до [Закону України "Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність"](#).

Стаття 18. Аутсорсинг

1. Надавач фінансових послуг може залучати інших осіб (у тому числі іншого надавача фінансових послуг) для виконання окремих функцій та/або окремих процесів у межах цих функцій на умовах аутсорсингу.

Перелік та/або ознаки функцій та окремих процесів у межах цих функцій, виконання яких надавач фінансових послуг має право передати на аутсорсинг, або обмеження такої передачі визначаються цим Законом та спеціальними законами. Вимоги до осіб, яких надавач фінансових послуг має право залучати на умовах аутсорсингу, порядок такого залучення та здійснення аутсорсингу визначаються нормативно-правовими актами Регулятора.

2. Положення цієї статті не поширюються на відносини надавача фінансових послуг з:

1) посередниками, які здійснюються відповідно до цього Закону, спеціальних законів та нормативно-правових актів Регулятора;

2) третіми особами, якщо такі відносини стосуються здійснення ним господарської діяльності, не пов'язаної з наданням фінансових послуг;

3) третіми особами, якщо виконання такими третіми особами функцій та/або процесів надавача фінансових послуг є обов'язковим згідно із законом;

4) третіми особами - щодо виконання ними інших функцій та/або процесів надавача фінансових послуг, ніж визначені відповідно до **частини першої** цієї статті.

3. Аутсорсинг здійснюється у спосіб, який не призводить до:

1) перекладення на особу, що надає послуги з аутсорсингу, відповідальності керівників та/або осіб, відповідальних за виконання ключових функцій, за здійснення ключових функцій та/або процесів надавача фінансових послуг (крім випадків, встановлених спеціальним законом);

2) погіршення якості функціонування системи управління надавача фінансових послуг;

3) неспівмірності підвищення операційного ризику порівняно з отриманими внаслідок його здійснення перевагами;

4) виникнення конфлікту інтересів;

5) порушення вимог законодавства України;

6) обмеження реалізації Регулятором функції нагляду за діяльністю надавача фінансових послуг;

7) неналежного виконання надавачем фінансових послуг своїх зобов'язань за договорами про надання фінансових послуг.

4. Договір аутсорсингу укладається у письмовій формі та повинен відповідати вимогам, встановленим нормативно-правовими актами Регулятора.

5. Перелік функцій та/або процесів, до виконання яких можуть залучатися особи на умовах аутсорсингу, а також вимоги до таких осіб затверджуються наглядовою радою (у разі її відсутності - вищим органом) надавача фінансових послуг.

6. У разі використання аутсорсингу надавач фінансових послуг зобов'язаний мати внутрішні документи, що регулюють питання аутсорсингу, затверджені його наглядовою радою (у разі її відсутності - вищим органом), та вести облік договорів аутсорсингу у визначеному Регулятором порядку.

7. Надавач фінансових послуг повинен повідомити Регулятора у встановлених його нормативно-правовими актами випадках, порядку і строки про передачу третім особам чи про залучення третіх осіб до виконання функцій або процесів, визначених відповідно до частини першої цієї статті, на умовах аутсорсингу.

Стаття 19. Об'єднання учасників ринку фінансових послуг

1. Надавачі фінансових (незалежно від видів діяльності з надання фінансових послуг, які вони здійснюють) та супровідних послуг мають право на добровільних засадах об'єднуватися в асоціації чи інші об'єднання у порядку, визначеному законодавством України.

2. Спеціальними законами може бути передбачено обов'язкове створення єдиного об'єднання учасників ринку фінансових послуг, участь у якому є обов'язковою умовою для здійснення відповідного виду діяльності з надання фінансових або супровідних послуг та/або надання окремих видів фінансових або супровідних послуг.

3. До складу об'єднання учасників ринку фінансових послуг мають право входити юридичні особи, які не здійснюють діяльність з надання фінансових або супровідних послуг.

4. Порядок створення, правовий статус і правовий режим функціонування та припинення діяльності об'єднань учасників ринку фінансових послуг визначаються законодавством України.

5. На веб-сайті об'єднання учасників ринку фінансових послуг оприлюднюється актуальний перелік членів такого об'єднання.

6. Якщо інше не встановлено спеціальним законом, об'єднання учасників ринку фінансових послуг не є об'єктами нагляду з боку Регулятора, крім випадків набуття таким об'єднанням статусу саморегулювальної організації відповідно до статті 20 цього Закону.

Стаття 20. Саморегулювальні організації учасників ринку фінансових послуг

1. Об'єднання учасників ринку фінансових послуг набуває статусу саморегулювальної організації або позбувається такого статусу з дня прийняття Регулятором відповідного рішення у порядку та випадках, визначених спеціальними законами. Про набуття такого статусу або про його позбавлення Регулятор вносить відповідний запис до Реєстру.

Якщо інше не встановлено спеціальним законом, рішення Регулятора про надання об'єднанню учасників ринку фінансових послуг статусу саморегулювальної організації може також передбачати обсяг повноважень, які Регулятор делегує такій саморегулювальній організації, форми реалізації таких повноважень та інші способи провадження саморегулювання в порядку та межах, встановлених нормативно-правовими актами Регулятора.

Вимоги до об'єднання учасників ринку фінансових послуг, яке набуває статусу саморегулювальної організації, порядок реєстрації, повноваження та порядок її діяльності встановлюються цим Законом та спеціальними законами.

2. Статус саморегулювальної організації за певним видом діяльності на ринку фінансових послуг може отримати лише об'єднання, зареєстроване у встановленому законодавством порядку як юридична особа, що об'єднує виключно авторизованих відповідно до закону надавачів відповідного виду фінансових або супровідних послуг.

За кожним видом професійної діяльності на ринках капіталу та організованих товарних ринках статус саморегулювальної організації може набути лише одне об'єднання, якщо інше не визначено спеціальним законом.

3. Основною метою створення саморегулювальної організації є провадження його учасниками саморегулювання як самостійної та ініціативної діяльності у межах та формах, встановлених Регулятором, з розроблення, встановлення та застосування такими учасниками правил, стандартів і принципів здійснення відповідного виду діяльності, а також контроль за їх дотриманням.

Крім зазначених в абзаці першому цієї частини напрямів діяльності, саморегулювальна організація може представляти та захищати інтереси своїх учасників, а також інтереси інших учасників ринку фінансових або супровідних послуг у порядку, визначеному її внутрішніми документами, у межах та формах, встановлених Регулятором.

Розділ V. ДЕРЖАВНЕ РЕГУЛЮВАННЯ ТА НАГЛЯД ЗА ДІЯЛЬНІСТЮ З НАДАННЯ ФІНАНСОВИХ ТА СУПРОВІДНИХ ПОСЛУГ

Стаття 21. Загальні засади державного регулювання та нагляду за діяльністю з надання фінансових та супровідних послуг

1. Метою державного регулювання та нагляду за діяльністю з надання фінансових та супровідних послуг є забезпечення захисту законних інтересів клієнтів, сталого розвитку і стабільності фінансового ринку, а також створення сприятливих умов для розвитку економіки України і належного конкурентного середовища на фінансовому ринку.

2. Основними завданнями, які виконує Регулятор для досягнення мети, визначеної **частиною першою** цієї статті, є:

1) формування та реалізація єдиної та ефективної державної політики щодо державного регулювання та нагляду на ринку фінансових послуг;

2) захист прав та законних інтересів учасників ринку фінансових послуг;

3) забезпечення ефективності та цілісності ринку фінансових послуг, створення сприятливих умов для його розвитку та функціонування;

4) створення умов для ефективної мобілізації і розміщення фінансових ресурсів учасниками ринку фінансових послуг;

5) створення належного конкурентного середовища на ринку фінансових послуг та запобігання монополізації;

- 6) сприяння створенню рівних можливостей для доступу до ринку фінансових послуг;
- 7) недопущення конфлікту інтересів у діяльності надавачів фінансових та супровідних послуг та/або врегулювання конфлікту інтересів;
- 8) забезпечення фінансової стабільності та недопущення накопичення системного ризику у фінансовій системі;
- 9) додержання учасниками ринку фінансових послуг вимог законодавства України;
- 10) контроль за прозорістю та відкритістю функціонування ринку фінансових послуг;
- 11) сприяння інтеграції в європейський та міжнародний ринки фінансових послуг;
- 12) сприяння просвітницькій роботі з метою забезпечення обізнаності споживачів, отримання ними навичок, знань та впевненості щодо розуміння ризиків, відповідальності та можливостей, пов'язаних із отриманням фінансових послуг;
- 13) забезпечення відкритих та прозорих відносин з учасниками ринку фінансових послуг у межах законодавства України, у тому числі своєчасного взаємного обміну необхідною інформацією.

3. Регулятор при здійсненні державного регулювання та нагляду за діяльністю з надання фінансових та супровідних послуг керується принципами:

1) законності, який передбачає, що державне регулювання та нагляд за діяльністю з надання фінансових та супровідних послуг здійснюється Регулятором відповідно до законодавства України;

2) співмірності (пропорційності), який передбачає, що державне регулювання та нагляд за діяльністю з надання фінансових та супровідних послуг мають здійснюватися пропорційно, виходячи з мети державного регулювання та нагляду і необхідності забезпечення розумного балансу між приватними та публічними інтересами, з урахуванням ризик-орієнтованого підходу, а також обставин та умов конкретної ситуації (включаючи розмір надавача фінансових або супровідних послуг, види здійснюваної ним діяльності та притаманні їй ризики, фінансовий стан такого надавача фінансових або супровідних послуг і власників істотної участі в ньому);

3) гарантування прав і законних інтересів учасників ринку фінансових послуг (зокрема прав споживачів), який передбачає:

- а) запобігання проявам корупції;
- б) встановлення розумних строків для впровадження змін на виконання нормативно-правових актів Регулятора у сфері державного регулювання і нагляду;
- в) забезпечення можливості участі у встановленому законом порядку учасників ринку фінансових послуг у процесі прийняття Регулятором рішень;

4) відкритості та прозорості процесу нагляду, що забезпечується шляхом:

а) оприлюднення з дотриманням режиму збереження інформації про надання фінансової послуги, таємниці фінансової послуги у встановленому нормативно-правовими актами Регулятора порядку, узагальненої та знеособленої інформації про планування та

результати наглядової діяльності на сторінці офіційного інтернет-представництва (офіційному веб-сайті) Регулятора;

б) забезпечення доступності інформації у сфері нагляду відповідно до закону;

5) оцінювання Регулятором правочинів, операцій, обставин та подій з урахуванням їх економічного та фактичного змісту;

б) об'єктивності та неупередженості здійснення нагляду, у тому числі інспектування, у порядку, визначеному законом та нормативно-правовими актами Регулятора;

7) плановості, пропорційності і системності нагляду, його орієнтованості на запобігання правопорушенням на ринку фінансових послуг.

4. Державне регулювання та нагляд за діяльністю з надання фінансових та супровідних послуг здійснюються Регулятором шляхом:

1) ведення Реєстру та оприлюднення інформації з Реєстру в порядку, встановленому цим Законом, спеціальними законами та нормативно-правовими актами Регулятора;

2) авторизації діяльності з надання фінансових послуг та діяльності з надання супровідних послуг у випадках, визначених спеціальними законами;

3) нормативно-правового регулювання діяльності з надання фінансових та супровідних послуг та нагляду за такою діяльністю;

4) здійснення пруденційного нагляду та нагляду за ринковою поведінкою учасників ринку фінансових послуг;

5) застосування коригувальних заходів, заходів раннього втручання та заходів впливу;

б) підготовки і оприлюднення статистичної та аналітичної інформації щодо функціонування ринку фінансових послуг, діяльності його учасників;

7) здійснення інших заходів, передбачених цим Законом та спеціальними законами;

8) нагляду за додержанням надавачами фінансових послуг, а також посередниками та колекторськими компаніями законодавства про захист прав споживачів фінансових послуг, включаючи додержання вимог щодо взаємодії із споживачами при врегулюванні простроченої заборгованості (вимог щодо етичної поведінки);

9) контролю за додержанням законодавства про рекламу на ринках фінансових послуг.

5. При здійсненні нагляду за діяльністю з надання фінансових послуг, валютного нагляду, нагляду за додержанням законодавства про захист прав споживачів фінансових послуг, валютного нагляду та контролю за дотриманням законодавства про рекламу на ринках фінансових послуг, валютного нагляду та за поширенням інформації про фінансові та супровідні послуги, а також нагляду у сфері запобігання та протидії легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення, Регулятор має право застосовувати професійне судження.

{Абзац перший частини п'ятої статті 21 в редакції Закону № 3498-IX від 22.11.2023; із змінами, внесеними згідно із Законом № 3994-IX від 08.10.2024}

Професійне судження формується Регулятором з урахуванням таких принципів:

а) рівнозначності суті та форми (оцінювання правочинів, операцій, обставин та подій з точки зору їх суті та форми);

б) співмірності (пропорційності) (врахування обставин та умов конкретної ситуації, щодо якої формується професійне судження та приймається відповідне рішення (зокрема, розмір надавача фінансових або супровідних послуг, складність, обсяг, види, характер здійснюваних ним операцій, організаційна структура надавача фінансових послуг, профіль ризику надавача фінансових послуг, особливості діяльності надавача фінансових послуг як системно важливого та/або значимого (за наявності такого статусу), діяльність фінансової групи, до складу якої входить надавач фінансових послуг, фінансовий стан надавача фінансових послуг та власників істотної участі в ньому);

в) обґрунтованого сумніву (здійснення додаткової/поглибленої перевірки/аналізу правочинів, операцій, обставин та/або подій, щодо яких формується професійне судження та приймається відповідне рішення, за наявності обґрунтованого сумніву щодо них);

г) комплексного аналізу (дослідження всіх обставин та умов конкретної ситуації при формуванні професійного судження та прийнятті відповідного рішення).

Регулятор має право застосовувати професійне судження під час оцінювання осіб, правочинів, операцій, обставин, подій (за якісними і за кількісними показниками), що здійснюється Регулятором в межах виконання покладених на нього наглядових функцій, зокрема:

фінансового стану надавача фінансових послуг, ризиків, притаманних його діяльності;

життєздатності бізнес-моделі надавача фінансових послуг, адекватності капіталу та ліквідності надавача фінансових послуг ризикам, на які наражається або може наражатися надавач фінансових послуг;

якості корпоративного управління надавача фінансових послуг, ефективності функціонування його системи внутрішнього контролю, впливу ризиків і стрес-факторів на ефективне управління надавачем фінансових послуг, фінансову стабільність і захист інтересів клієнтів та кредиторів надавача фінансових послуг;

дотримання вимог валютного законодавства, законодавства про захист прав споживачів фінансових послуг, у тому числі законодавства про рекламу на ринках фінансових послуг та законодавства щодо поширення інформації про фінансові та супровідні послуги.

{Частину п'яту статті 21 доповнено новим абзацом згідно із Законом № 3498-IX від 22.11.2023; із змінами, внесеними згідно із Законом № 3994-IX від 08.10.2024}

Документ, в якому викладено професійне судження, підписується/затверджується/погоджується/схвалюється керівником Регулятора або уповноваженою на такі дії особою (особами) Регулятора.

Професійне судження не може замінювати докази та правове обґрунтування рішення Регулятора.

Документ, в якому викладено професійне судження, крім випадків, передбачених спеціальними законами, може бути переглянутий у встановленому Регулятором порядку за зверненням особи, якої він стосується. Особа має право подати звернення про перегляд професійного судження протягом 15 робочих днів з дня його отримання.

Рішення Регулятора, прийняті із застосуванням професійного судження, можуть бути оскаржені в судовому порядку.

Шкода, заподіяна надавачу фінансових та/або супровідних послуг внаслідок професійної помилки працівників Регулятора та/або залучених експертів при формуванні професійного судження та прийняття з урахуванням такого професійного судження відповідного рішення Регулятора, відшкодовується згідно із законодавством.

Стаття 22. Регулятори, їх співпраця та координація діяльності

1. Державне регулювання та нагляд за діяльністю з надання фінансових послуг здійснюють:

1) щодо діяльності з надання фінансових послуг, визначених **пунктом 9** частини першої статті 4 цього Закону, та супровідних до них послуг - Національна комісія з цінних паперів та фондового ринку;

2) щодо діяльності з надання фінансових послуг, визначених **пунктами 1-8** частини першої статті 4 цього Закону, та супровідних до них послуг - Національний банк України.

2. Антимонопольний комітет України та інші державні органи здійснюють контроль за діяльністю учасників ринку фінансових послуг та отримують від них інформацію у межах повноважень, визначених законом.

3. Регулятори забезпечують співпрацю між собою згідно з положеннями цього Закону та спеціальних законів, у тому числі:

1) своєчасно повідомляють один одного про спостереження та висновки, а також обмінюються інформацією щодо здійснення державного регулювання та нагляду, які є необхідними для виконання покладених на них повноважень;

2) мають право на отримання інформації, необхідної Регулятору для здійснення покладених на нього законом повноважень, з баз даних один одного, які ведуться з метою державного регулювання та нагляду за діяльністю з надання фінансових та супровідних послуг;

3) проводять оперативні спільні наради на вимогу одного з керівників цих органів, за результатами яких складаються відповідні протоколи та/або укладаються міжвідомчі угоди. Рішення, що містяться в зазначених протоколах та угодах, обов'язкові для розгляду та впровадження кожним Регулятором відповідно до розподілу повноважень, встановлених **частиною першою** цієї статті;

4) співпрацюють між собою щодо забезпечення захисту прав споживачів, у тому числі обмінюються інформацією щодо результатів розгляду заяв та звернень споживачів, правопорушень на ринку фінансових послуг, осіб, притягнутих до відповідальності;

{Пункт 4 частини третьої статті 22 із змінами, внесеними згідно із Законом № 4017-IX від 10.10.2024}

5) здійснюють нагляд на консолідованій основі за фінансовими групами відповідно до статті 26 цього Закону, ініціюють перед іншим Регулятором проведення перевірки або застосування коригувальних заходів, заходів раннього втручання чи заходів впливу до надавача фінансових або супровідних послуг, який є учасником фінансової групи, але належить до фінансових установ, державне регулювання та нагляд за діяльністю яких здійснює інший регулятор, а також відповідно до своїх нормативно-правових актів обмінюються інформацією щодо учасників таких груп у визначеному ними порядку.

4. Регулятори співпрацюють з Антимонопольним комітетом України з метою створення належного конкурентного середовища на ринку фінансових послуг та запобігання монополізації.

Стаття 23. Державний нагляд за діяльністю з надання фінансових та супровідних послуг

1. Регулятор у межах своїх повноважень здійснює нагляд за діяльністю з надання фінансових та супровідних послуг відповідно до цього Закону та спеціальних законів у порядку, визначеному нормативно-правовими актами Регулятора.

2. Регулятор здійснює оверсайт окремих складових ринку фінансових послуг відповідно до спеціальних законів.

3. Регулятор здійснює такі види нагляду за здійсненням діяльності з надання фінансових та/або супровідних послуг:

- 1) пруденційний нагляд;
- 2) нагляд за ринковою поведінкою.

Регулятор здійснює нагляд на консолідованій основі, який передбачає нагляд за фінансовими групами з метою контролю та обмеження ризиків, на які наражається фінансова установа внаслідок участі у фінансовій групі, шляхом оцінки, моніторингу та контролю ризиків фінансової групи у визначеному нормативно-правовими актами Регулятора порядку.

4. Регулятор здійснює нагляд за здійсненням діяльності з надання фінансових та/або супровідних послуг відповідно до цього Закону, спеціальних законів та нормативно-правових актів Регулятора у таких формах:

- 1) безвиїзний нагляд;
- 2) інспекційні перевірки (інспектування).

5. Національний банк України у межах своїх повноважень у сфері державного регулювання та нагляду має право проводити інспекційні перевірки діяльності осіб, які охоплюються наглядовою діяльністю Національного банку України, відповідно до частини сьомої цієї статті за їх місцезнаходженням та/або шляхом віддаленого доступу, що надається на період проведення інспекційної перевірки, до документів, інформації та систем автоматизації з використанням наявних у осіб, які охоплюються наглядовою

діяльністю Національного банку України, інформаційно-комунікаційних технологій, у тому числі фінансових груп і їх учасників.

{Абзац перший частини п'ятої статті 23 в редакції Закону № 3994-IX від 08.10.2024}

Особи, які охоплюються наглядовою діяльністю Національного банку України, у тому числі фінансові групи та їх учасники, зобов'язані мати принаймні один програмний продукт для забезпечення віддаленого доступу для проведення інспекційної перевірки.

{Абзац частини п'ятої статті 23 в редакції Закону № 3994-IX від 08.10.2024}

Особи, які охоплюються наглядовою діяльністю Національного банку України, у тому числі фінансові групи і їх учасники, зобов'язані під час проведення Національним банком України інспекційної перевірки надавати уповноваженим Національним банком України особам відповідну інформацію за їх місцезнаходженням та/або шляхом віддаленого доступу до документів, інформації та систем автоматизації з використанням інформаційно-комунікаційних технологій у строк, визначений уповноваженими Національним банком України особами, але не більший, ніж строк проведення такої інспекційної перевірки.

{Абзац частини п'ятої статті 23 в редакції Закону № 3994-IX від 08.10.2024}

Уповноважені Національним банком України особи мають право під час проведення інспекційної перевірки надавачів фінансових та/або супровідних послуг бути присутніми на засіданнях колегіальних органів управління, визначених статутом та внутрішніми документами, комітетів або комісій, які наділені повноваженнями приймати рішення з питань діяльності надавачів фінансових та/або супровідних послуг.

{Абзац частини п'ятої статті 23 в редакції Закону № 3994-IX від 08.10.2024}

Керівники надавачів фінансових та/або супровідних послуг зобов'язані під час проведення Національним банком України інспекційної перевірки завчасно інформувати уповноважених Національним банком України осіб про проведення засідань колегіальних органів управління, визначених статутом та внутрішніми документами, комітетів або комісій, які наділені повноваженнями приймати рішення з питань діяльності надавачів фінансових та/або супровідних послуг, надавати інформацію про питання, що плануються до розгляду, та забезпечувати у період проведення інспекційної перевірки можливість участі уповноважених Національним банком України осіб у таких засіданнях.

{Абзац частини п'ятої статті 23 в редакції Закону № 3994-IX від 08.10.2024}

У разі технічного збою чи у зв'язку з настанням інших невідворотних обставин, що об'єктивно унеможливлювали виконання вимог цієї частини, особи, які охоплюються наглядовою діяльністю Національного банку України, у тому числі фінансові групи і їх учасники, зобов'язані у порядку, встановленому Національним банком України, повідомити Національний банк України про факт технічного збою чи настання інших невідворотних обставин та надати підтвердження таких обставин. Національний банк України може вживати заходів для перевірки факту існування повідомлених обставин та за результатами вжитих заходів приймає рішення щодо можливості подальшого здійснення інспекційної перевірки. Встановлення наявності технічного збою або інших невідворотних обставин звільняє особу, яка охоплюється наглядовою діяльністю Національного банку

України, від застосування заходу впливу до неї за недопуск уповноважених осіб до проведення перевірки.

{Абзац частини п'ятої статті 23 в редакції Закону № 3994-IX від 08.10.2024}

Інспекційні перевірки можуть бути планові та позапланові.

Періодичність проведення уповноваженими Регулятором особами (далі - уповноважені особи) планових інспекційних перевірок визначається з урахуванням критеріїв, встановлених нормативно-правовими актами Регулятора, на підставі ризик-орієнтованого підходу, та враховується при затвердженні плану інспекційних перевірок.

Планова перевірка здійснюється не більше одного разу на рік. Регулятор затверджує план інспекційних перевірок на наступний календарний рік не пізніше 25 грудня поточного року та оприлюднює його на сторінці свого офіційного інтернет-представництва (офіційному веб-сайті) протягом 10 днів після затвердження.

Якщо інше не встановлено спеціальним законом, строк проведення планової інспекційної перевірки не може перевищувати 30 робочих днів. За наявності обґрунтованих підстав цей строк може бути продовжений не більше ніж на 15 робочих днів.

6. Нагляд здійснюється Регулятором із застосуванням ризик-орієнтованого підходу та на основі принципу пропорційності, з урахуванням особливостей виду діяльності з надання фінансових послуг, характеру і обсягів послуг, які надаються, системної важливості/значимості надавачів фінансових та/або супровідних послуг, які здійснюють таку діяльність, та ризиків, які притаманні такій діяльності, у тому числі ризиків, на які наражається надавач фінансових та/або супровідних послуг внаслідок участі у фінансовій групі.

Регулятор має право затверджувати критерії, за якими визначається профіль ризику надавачів фінансових та супровідних послуг, їх суспільна важливість/значимість, на підставі яких визначаються наглядові дії Регулятора.

7. Діяльність з нагляду Регулятора охоплює:

1) всіх учасників ринку фінансових послуг (крім клієнтів, об'єднань учасників ринку фінансових послуг, відмінних від саморегулювних організацій, та об'єднань, визначених **частиною другою** статті 19 цього Закону) та їх відокремлені підрозділи;

2) власників істотної участі та ключових учасників у структурі власності, афілійованих та споріднених осіб надавачів фінансових послуг;

3) фінансові групи, учасників фінансових груп на території України та за кордоном;

4) іноземних учасників ринку фінансових послуг, які здійснюють діяльність з надання фінансових та/або супровідних послуг в Україні;

5) осіб, які у встановленому цим Законом та спеціальними законами порядку надають послуги з аутсорсингу учасникам ринку фінансових послуг.

8. Регулятор під час здійснення нагляду в межах своїх повноважень співпрацює з іншими державними органами та з відповідними органами регулювання та/або нагляду за фінансовими установами іноземних держав, у тому числі при здійсненні нагляду на

консолідованій основі та за особами, які провадять діяльність на фінансових ринках іноземних держав. Така співпраця відбувається згідно із законодавством України на підставі укладених договорів, меморандумів чи інших документів.

9. Регулятор під час здійснення нагляду в межах своїх повноважень одержує безоплатно від надавачів фінансових та супровідних послуг, діяльність яких перевіряється, а також інших осіб, зазначених у **частині сьомій** цієї статті, інформацію, документи та їх копії (у паперовій або електронній формі), письмові пояснення з питань діяльності, що характеризують фінансові та/або супровідні послуги, які надаються цією особою, та/або щодо дотримання ними законодавства України.

10. Регулятор у межах своїх повноважень має право отримувати від органів державної влади, органів місцевого самоврядування та інших осіб інформацію, у тому числі інформацію з обмеженим доступом, яка необхідна йому для здійснення державного регулювання та нагляду за діяльністю з надання фінансових послуг.

Органи державної влади, органи місцевого самоврядування, юридичні особи всіх форм власності, фізичні особи, фізичні особи - підприємці, особи, які провадять незалежну професійну діяльність, зобов'язані у встановленому законодавством порядку надавати Регулятору інформацію, у тому числі інформацію з обмеженим доступом, необхідну для здійснення державного регулювання та нагляду, протягом 10 робочих днів з дня отримання відповідного запиту, якщо більший строк не встановлено самим запитом.

11. Регулятор під час здійснення нагляду за надавачем фінансових або супровідних послуг має право у встановленому його нормативно-правовими актами порядку використовувати інформацію, у тому числі інформацію, що становить таємницю фінансової послуги та/або банківську таємницю, одержану ним у процесі здійснення нагляду за іншими надавачами фінансових або супровідних послуг.

12. Регулятор під час здійснення державного нагляду за здійсненням діяльності з надання фінансових та/або супровідних послуг може користуватися послугами інших юридичних та фізичних осіб, у тому числі іноземних, на підставі окремих договорів, за умови забезпечення захисту та збереження ними інформації про надання фінансових послуг, у тому числі інформації, що становить таємницю фінансової послуги, відповідно до цього Закону.

Регулятор не має права користуватися послугами:

1) іноземних юридичних осіб, які прямо чи опосередковано контролюються резидентами іноземної держави, визнаної згідно із законом державою-окупантом та/або державою-агресором по відношенню до України;

2) іноземних юридичних осіб, кінцевим бенефіціарним власником яких є резидент іноземної держави, визнаної згідно із законом державою-окупантом та/або державою-агресором по відношенню до України;

3) іноземних юридичних осіб, учасником (акціонером) якої є резидент іноземної держави, визнаної згідно із законом державою-окупантом та/або державою-агресором по відношенню до України;

4) осіб, які діють в інтересах іноземних юридичних осіб, зазначених у **пунктах 1-3** цієї частини.

13. У межах здійснення нагляду за здійсненням діяльності з надання фінансових та супровідних послуг днем початку адміністративного провадження за ініціативою Регулятора є день складення ним документа, в якому зафіксовані обставини, що можуть бути підставою для прийняття Регулятором індивідуального акта щодо особи, яка охоплюється його наглядовою діяльністю. Документи, в яких фіксуватимуться такі обставини, визначаються нормативно-правовими актами Регулятора.

{Статтю 23 доповнено частиною тринадцятою згідно із Законом № 4017-IX від 10.10.2024}

Стаття 24. Пруденційний нагляд

1. Пруденційний нагляд здійснюється Регулятором з метою забезпечення фінансової стійкості (забезпечення виконання зобов'язань) окремого надавача фінансових послуг та стабільності фінансової системи України загалом, а також захисту законних інтересів клієнтів надавачів фінансових послуг відповідно до цього Закону, спеціальних законів і нормативно-правових актів Регулятора.

2. Пруденційний нагляд здійснюється в межах, встановлених законодавством, шляхом:

1) оцінювання та контролю рівня, характеру та особливостей ризиків діяльності особи, що охоплюється наглядовою діяльністю Регулятора відповідно до **частини сьомої** статті 23 цього Закону (далі в цій статті - об'єкт нагляду), у тому числі тих ризиків, які такий об'єкт нагляду створює для фінансової стабільності;

2) оцінювання та контролю окремих видів діяльності (операцій) об'єкта нагляду, у тому числі визначення рівня безпеки та стабільності операцій, виявлення недоліків та негативних тенденцій в його діяльності;

3) оцінювання якості системи корпоративного управління, системи внутрішнього контролю об'єкта нагляду з урахуванням характеру його діяльності;

4) оцінювання та контролю фінансового стану об'єкта нагляду, стану дотримання ним значень пруденційних нормативів та інших пруденційних вимог;

5) перевірки достовірності звітності об'єкта нагляду, що подається Регулятору відповідно до вимог законодавства України;

6) виявлення фактів здійснення ризикової діяльності, ознаки якої визначено спеціальними законами та нормативно-правовими актами Регулятора, яка становить загрозу виконанню зобов'язань об'єктом нагляду, та запобігання здійсненню такої діяльності;

7) контролю та забезпечення дотримання об'єктом нагляду вимог законодавства України, у тому числі нормативно-правових актів Регулятора, а також вимог та/або обмежень щодо його діяльності, встановлених Регулятором з метою забезпечення стійкості окремого надавача фінансових послуг та стабільності фінансової системи загалом;

8) застосування до надавачів фінансових послуг коригувальних заходів, заходів раннього втручання, заходів впливу та/або застосування до посадових осіб юридичної особи, фізичних осіб - підприємців, які надають фінансові послуги, інших осіб адміністративних стягнень.

Стаття 25. Нагляд за ринковою поведінкою

1. Нагляд за ринковою поведінкою здійснюється Регулятором з метою захисту прав і законних інтересів клієнтів (у тому числі споживачів), надавачів фінансових та супровідних послуг, забезпечення ефективності ринку фінансових послуг, прозорості та відкритості його функціонування, а також забезпечення функціонування належного конкурентного середовища на ринку фінансових послуг та підвищення довіри до нього.

У межах здійснення нагляду за ринковою поведінкою днем початку адміністративного провадження за ініціативою Регулятора є день складення ним документа, в якому зафіксовані обставини, що можуть бути підставою для прийняття Регулятором індивідуального акта щодо особи, яка охоплюється його наглядовою діяльністю. Документи, в яких фіксуватимуться такі обставини, визначаються нормативно-правовими актами Регулятора.

{Частину першу статті 25 доповнено абзацом згідно із Законом № 4017-IX від 10.10.2024}

2. Нагляд за ринковою поведінкою здійснюється щодо:

1) правил та стандартів надання фінансових та/або супровідних послуг, включаючи забезпечення доступності таких послуг для осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення, та/або поведінки на ринку фінансових послуг, встановлених законом та/або нормативно-правовими актами Регулятора;

{Пункт 1 частини другої статті 25 із змінами, внесеними згідно із Законом № 3994-IX від 08.10.2024}

2) захисту прав клієнтів;

3) поширення інформації про фінансові та супровідні послуги, реклами фінансових та посередницьких послуг, інформаційних матеріалів та методів пропонування, продажу фінансових та супровідних послуг, залучення до надання фінансових послуг посередників, аутсорсингу;

4) розкриття інформації, яка надається клієнтам до, під час та після надання фінансових послуг;

5) прозорості діяльності на ринку фінансових послуг, у тому числі розкриття структури власності та інформації, яка розкривається відповідно до закону;

6) ділової репутації власників істотної участі фінансових установ та керівників надавачів фінансових та супровідних послуг, а також інших кваліфікаційних вимог, встановлених до керівників і працівників надавачів фінансових та супровідних послуг;

7) діяльності саморегулювальних організацій;

8) запобігання зловживанням на ринку фінансових послуг, у тому числі маніпулюванню та використанню інсайдерської інформації, недопущення конфлікту інтересів у діяльності надавачів фінансових та супровідних послуг.

3. Регулятор здійснює нагляд за дотриманням вимог законодавства про захист прав споживачів як складову нагляду за ринковою поведінкою, забезпечує реалізацію державної політики щодо захисту прав споживачів у межах своєї компетенції, визначеної законом, та у порядку, встановленому нормативно-правовими актами Регулятора, зокрема:

1) розглядає заяви, звернення споживачів та висуває надавачам фінансових послуг вимоги про усунення виявлених недоліків та/або недопущення їх повторення у майбутньому. Порядок розгляду надавачами фінансових послуг звернень споживачів та проведення ними особистого прийому споживачів визначається нормативно-правовими актами Регулятора;

{Пункт 1 частини третьої статті 25 із змінами, внесеними згідно із Законом № 4017-IX від 10.10.2024}

2) здійснює контроль за дотриманням законодавства про рекламу (у частині реклами фінансових послуг) та за поширенням інформації про фінансові та супровідні послуги;

3) застосовує до надавачів фінансових та супровідних послуг заходи впливу, коригувальні заходи, заходи раннього втручання та/або застосовує до посадових осіб юридичної особи або фізичних осіб - підприємців, які надають фінансові або супровідні послуги, адміністративні стягнення у разі виявлення за результатами розгляду справ про порушення прав споживачів порушень вимог законодавства України;

4) перевіряє дотримання надавачами фінансових та супровідних послуг правил надання фінансових послуг та законодавства про захист прав споживачів;

5) узагальнює практику застосування законодавства з питань захисту прав споживачів, на підставі такого узагальнення публікує на сторінках свого офіційного інтернет-представництва (офіційному веб-сайті) огляди типових порушень прав та законних інтересів споживачів, а також надає рекомендації щодо захисту таких прав та законних інтересів, у тому числі з питань підвищення фінансової обізнаності клієнтів щодо умов фінансових та/або супровідних послуг;

6) забезпечує проведення роз'яснювальної роботи щодо захисту прав споживачів.

Стаття 26. Нагляд на консолідованій основі

1. Національний банк України здійснює нагляд на консолідованій основі за фінансовими групами, переважна діяльність у яких здійснюється фінансовими установами, державне регулювання та нагляд за діяльністю яких здійснює Національний банк України.

2. Національна комісія з цінних паперів та фондового ринку здійснює нагляд на консолідованій основі за фінансовими групами, переважна діяльність у яких здійснюється фінансовими установами, державне регулювання та нагляд за діяльністю яких здійснює Національна комісія з цінних паперів та фондового ринку.

3. Діяльність у фінансовій групі вважається переважною, якщо за останні чотири звітні квартали середньоарифметичне значення активів фінансових установ, державне

регулювання та нагляд за діяльністю яких здійснює відповідний Регулятор, становить 50 і більше відсотків сукупного розміру середньоарифметичних значень активів усіх фінансових установ, що входять до цієї групи, за цей період.

4. Для цілей консолідованого нагляду фінансові групи, зазначені у частині першій цієї статті, поділяються на банківські групи та небанківські фінансові групи.

Переважна діяльність у фінансовій групі здійснюється фінансовими установами іншими, ніж банк, якщо середньоарифметичне значення активів за останні чотири звітні квартали таких фінансових установ становить 50 і більше відсотків сукупного розміру середньоарифметичних значень активів усіх фінансових установ, що входять до цієї групи, за цей період.

Розрахунок переважної діяльності небанківської фінансової групи здійснюється Регулятором у порядку, визначеному його нормативно-правовими актами.

5. Регулятор з метою здійснення нагляду на консолідованій основі має право визначати в межах фінансової групи підгрупи, що складаються щонайменше з двох фінансових установ, та здійснювати за ними нагляд на субконсолідованій основі.

6. З урахуванням особливостей видів діяльності учасників групи та самої групи, характеру і обсягів послуг, які вони надають, їх системного значення та ризиків, притаманних їхній діяльності, Регулятори відповідно до розподілу повноважень, передбаченого частинами першою і другою цієї статті, з метою здійснення нагляду на консолідованій основі мають право з урахуванням вимог цього Закону та інших законів України у своїх нормативно-правових актах встановлювати вимоги до фінансової групи, її підгруп, зокрема щодо:

- 1) системи корпоративного управління;
- 2) системи внутрішнього контролю;
- 3) облікових процедур, інформаційних систем, необхідних для забезпечення виконання вимог на консолідованій основі;
- 4) складення та порядку подання консолідованої та субконсолідованої звітності та іншої звітності (крім фінансової звітності та консолідованої фінансової звітності) або інформації;
- 5) дотримання пруденційних нормативів та інших пруденційних вимог, встановлених законодавством України;
- 6) лімітів та обмежень щодо певних видів діяльності, у тому числі щодо діяльності на території іноземних держав;
- 7) визначення та встановлення вимог до відповідальної особи фінансової групи, порядку її погодження;
- 8) структури власності фінансової групи та розкриття інформації щодо неї;
- 9) інформації, яка подається до Регулятора, а також її обсягів, порядку розкриття та подання;

10) необхідності проведення обов'язкового аудиту фінансової звітності учасників фінансової групи та консолідованої звітності фінансової групи.

Фінансові групи та їх учасники зобов'язані дотримуватися вимог, встановлених законодавством.

7. Фінансові установи, за якими на індивідуальній основі здійснює нагляд Національний банк України та які є учасниками фінансової групи, за якою здійснює нагляд Національна комісія з цінних паперів та фондового ринку відповідно до положень **частини другої** цієї статті, підлягають нагляду з боку Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку у межах консолідованого нагляду відповідно до закону.

Фінансові установи, за якими на індивідуальній основі здійснює нагляд Національна комісія з цінних паперів та фондового ринку та які є учасниками фінансової групи, за якою здійснює нагляд Національний банк України відповідно до положень **частини першої** цієї статті, підлягають нагляду з боку Національного банку України у межах консолідованого нагляду відповідно до закону.

8. Фінансова група зобов'язана визначити серед учасників фінансової групи відповідальну особу фінансової групи - фінансову установу, яка спроможна забезпечити виконання вимог, встановлених Регулятором до фінансової групи, та погодити її з Регулятором.

Вимоги до відповідальної особи фінансової групи та порядок її погодження Регулятором визначаються нормативно-правовими актами Регулятора.

9. До погодження Регулятором відповідальної особи фінансової групи або у разі, якщо за висновком Регулятора відповідальна особа, визначена фінансовою групою, не спроможна забезпечити виконання функцій відповідальної особи, відповідальною особою є фінансова установа - учасник групи з найбільшим значенням активів за останній звітний період (квартал).

10. Особа, яка має намір стати контролером фінансової групи, зобов'язана повідомити про це Регулятора через визначену нею уповноважену особу та надати йому відомості про таку фінансову групу, у тому числі про її структуру власності та види діяльності її учасників, у порядку, встановленому нормативно-правовими актами Регулятора.

11. У разі виявлення фінансової групи, яка не ідентифікована контролером фінансової групи або ідентифікована ним не в повному складі, Регулятор у визначеному ним порядку ідентифікує таку фінансову групу та приймає рішення про визнання фінансової групи або про визнання зміни структури власності фінансової групи.

12. Фінансова група та її учасники зобов'язані безоплатно надавати Регулятору інформацію, документи та письмові пояснення з питань їхньої діяльності, а в разі виявлення порушень законодавства, у тому числі нормативно-правових актів Регулятора, - також копії документів, у порядку, встановленому Регулятором.

13. Особливості здійснення нагляду на консолідованій основі можуть визначатися спеціальними законами.

Стаття 27. Кредитний реєстр Національного банку України

1. Національний банк України у межах реалізації державної політики з питань національної безпеки України в економічній сфері та сприяння реалізації державних програм у сфері надання фінансових послуг у визначеному цим Законом та нормативно-правовими актами Національного банку України порядку веде Кредитний реєстр з метою сприяння фінансовій стабільності, здійснення нагляду за фінансовими установами, що здійснюють діяльність з надання фінансових послуг, передбачених **частиною другою** цієї статті, та управління такими фінансовими установами кредитним ризиком.

2. Інформація про операції за видами фінансових послуг, визначеними **пунктами 2, 4 - 6** частини першої статті 4 цього Закону (далі в цій статті - кредитні операції), подається до Кредитного реєстру надавачами фінансових послуг, що здійснюють діяльність з надання таких фінансових послуг, крім ломбардів за виданими ломбардними кредитами (далі в цій статті - кредитодавець). Інформація про кредитні операції банків, щодо яких Національним банком України прийнято рішення про віднесення їх до категорії неплатоспроможних або про відкликання банківської ліцензії та ліквідацію, подається до Кредитного реєстру Фондом гарантування вкладів фізичних осіб безпосередньо або уповноваженою особою Фонду у разі делегування їй повноважень (далі в цій статті - Фонд гарантування вкладів фізичних осіб).

3. Кредитодавець, Фонд гарантування вкладів фізичних осіб подають до Кредитного реєстру інформацію про:

- 1) боржників, їх входження до груп осіб під спільним контролем, груп пов'язаних осіб;
- 2) пов'язаних з боржником осіб;
- 3) поручителів, гарантів, заставодавців;
- 4) надані фінансові зобов'язання, здійснені боржником кредитні операції, їх умови та виконання зобов'язань за ними;
- 5) забезпечення виконання зобов'язань за кредитною операцією, у тому числі порукою;
- 6) задіяні інструменти управління заборгованістю;
- 7) оцінку кредитного ризику;
- 8) події дефолту.

4. Інформація, що подається кредитодавцем, Фондом гарантування вкладів фізичних осіб до Кредитного реєстру, включає:

- 1) відомості, що ідентифікують боржника, а саме:
  - а) для фізичних осіб - резидентів - прізвище, ім'я та по батькові (за наявності), дата народження, реєстраційний номер облікової картки платника податків або серія та номер паспорта/номер паспорта у формі картки (для фізичних осіб, які через свої релігійні переконання відмовляються від прийняття реєстраційного номера облікової картки платника податків, повідомили про це відповідний контролюючий орган і мають відмітку в паспорті);

б) для юридичних осіб - резидентів - повне найменування, ідентифікаційний код у Єдиному державному реєстрі юридичних осіб, фізичних осіб - підприємців та громадських формувань, місцезнаходження юридичної особи;

в) для фізичних осіб - нерезидентів - прізвище та ім'я (додатково зазначається по батькові за наявності у фізичної особи - нерезидента), дата народження, ідентифікаційний номер, який вони мають у країні постійного місця проживання, якщо це передбачено законодавством цієї країни, або серія і номер паспорта чи іншого документа, що його замінює;

г) для юридичних осіб - нерезидентів - повне найменування, ідентифікаційний код чи реєстраційний номер відповідно до вимог законодавства місця реєстрації юридичної особи, місцезнаходження юридичної особи;

2) інформацію про умови кредитної операції та виконання зобов'язань за кредитною операцією:

а) вид кредиту/наданого фінансового зобов'язання;

б) номер кредитного договору;

в) дата укладення кредитного договору;

г) загальна сума кредиту/сума наданого фінансового зобов'язання відповідно до договору;

г) заборгованість за кредитною операцією;

д) вид валюти зобов'язання;

е) кінцева дата погашення кредиту/дії наданого фінансового зобов'язання відповідно до договору;

є) розмір простроченої заборгованості;

ж) кількість днів прострочення;

з) клас боржника;

и) інформація про списання кредиту;

3) інформацію про належність боржника до пов'язаних з кредитором осіб;

4) інформацію про забезпечення виконання зобов'язань за кредитною операцією, у тому числі порукою (дата укладення договору про забезпечення виконання зобов'язання, вид забезпечення);

5) іншу інформацію про боржника - юридичну особу, а саме:

а) вид економічної діяльності боржника, період, за який визначено вид економічної діяльності;

б) належність боржника до групи юридичних осіб, що перебувають під спільним контролем (визначена відповідно до законодавства);

в) перелік юридичних осіб, які входять до групи юридичних осіб, що перебувають під спільним контролем, яку кредитодавець аналізує для визначення розміру кредитного ризику;

г) ідентифікаційний код у Єдиному державному реєстрі юридичних осіб, фізичних осіб - підприємців та громадських формувань кожної юридичної особи, яка входить до групи юридичних осіб, що перебувають під спільним контролем;

г) статус участі боржника у групі (материнська компанія чи учасник);

д) клас групи, визначений на підставі консолідованої/комбінованої фінансової звітності;

е) належність боржника до групи пов'язаних контрагентів, що несуть спільний економічний ризик (визначена відповідно до законодавства);

є) перелік юридичних осіб, що входять до групи пов'язаних контрагентів, що несуть спільний економічний ризик;

ж) ідентифікаційний код у Єдиному державному реєстрі юридичних осіб, фізичних осіб - підприємців та громадських формувань кожної юридичної особи, яка входить до групи пов'язаних контрагентів, що несуть спільний економічний ризик;

з) відомості, що ідентифікують власників, які володіють 10 і більше відсотками статутного капіталу юридичної особи:

для фізичних осіб - власників - прізвище, ім'я та по батькові (за наявності), реєстраційний номер облікової картки платника податків або серія та номер паспорта/номер паспорта у формі картки (для фізичних осіб, які через свої релігійні переконання відмовляються від прийняття реєстраційного номера облікової картки платника податків, повідомили про це відповідний контролюючий орган і мають відмітку у паспорті), місце реєстрації;

для юридичних осіб - власників - повне найменування, ідентифікаційний код у Єдиному державному реєстрі юридичних осіб, фізичних осіб - підприємців та громадських формувань;

и) факт проведення аудиту фінансової звітності боржника або консолідованої/комбінованої фінансової звітності групи, до складу якої входить боржник.

Обсяг та порядок подання інформації, що подається до Кредитного реєстру кредитодавцем, Фондом гарантування вкладів фізичних осіб на виконання вимог цієї частини, визначаються спеціальними законами та нормативно-правовими актами Національного банку України.

5. Кредитодавець, Фонд гарантування вкладів фізичних осіб зобов'язані подавати до Кредитного реєстру інформацію, передбачену цим Законом, спеціальними законами та нормативно-правовими актами Національного банку України, один раз на місяць та оновлювати таку інформацію станом на перший день місяця, наступного за звітним.

6. Кредитодавець зобов'язаний отримати згоду боржника - фізичної особи на подання інформації до Кредитного реєстру при здійсненні кредитної операції та укладенні

відповідного договору. Відсутність такої згоди боржника - фізичної особи має наслідком відмову кредитодавця в укладенні договору та здійсненні кредитної операції. Кредитодавці подають інформацію до Кредитного реєстру без необхідності отримання на це згоди боржника - юридичної особи, при цьому письмово повідомивши про це таку особу. Інформація про інших пов'язаних з боржником осіб, відомості щодо яких кредитодавець подає до Кредитного реєстру відповідно до цієї статті, подається без необхідності отримання на це згоди таких осіб, при цьому боржник повідомляє цих осіб про передачу даних стосовно них до Кредитного реєстру.

Боржник має право отримати на безоплатній основі у кредитодавця інформацію про те, яку інформацію стосовно інших пов'язаних з цим боржником осіб було подано кредитодавцем до Кредитного реєстру.

7. Боржник та інші особи, інформація стосовно яких міститься у Кредитному реєстрі (далі в цій статті - заявник), мають право доступу до даних про себе та до відомостей щодо запитів на отримання таких даних стосовно них у порядку, визначеному законодавством про захист персональних даних та нормативно-правовими актами Національного банку України. Національний банк України зобов'язаний протягом п'яти робочих днів з дня отримання заяви заявника безоплатно надати йому інформацію з Кредитного реєстру або повідомити про відсутність у Кредитному реєстрі інформації стосовно нього у визначеному нормативно-правовими актами Національного банку України порядку.

Заявник у разі незгоди з інформацією, що міститься стосовно нього у Кредитному реєстрі, має право звернутися до Національного банку України із заявою про виправлення чи видалення такої інформації з Кредитного реєстру. Національний банк України у разі отримання заяви від заявника про виправлення чи видалення інформації стосовно нього з Кредитного реєстру на час перевірки такої інформації позначає інформацію про кредитну операцію боржника відповідною позначкою та протягом п'яти робочих днів з дня отримання заяви звертається до кредитодавця, який надав інформацію до Кредитного реєстру, для її уточнення або до Фонду гарантування вкладів фізичних осіб, якщо інформація була надана банком, щодо якого Національним банком України прийнято рішення про віднесення його до категорії неплатоспроможних або про відкликання банківської ліцензії та ліквідацію.

Кредитодавець або Фонд гарантування вкладів фізичних осіб зобов'язаний протягом 15 робочих днів з дня звернення Національного банку України подати уточнену інформацію до Кредитного реєстру або надати вмотивовану відмову у внесенні змін до Кредитного реєстру. Національний банк України залишає інформацію без змін та знімає з неї позначку у разі підтвердження кредитодавцем або Фондом гарантування вкладів фізичних осіб інформації, що заперечується.

Національний банк України не пізніше 21 робочого дня з дня одержання заяви зобов'язаний повідомити заявника про зміну інформації стосовно нього у Кредитному реєстрі та надати витяг з Кредитного реєстру, що підтверджує внесення змін до такої інформації. Повідомлення надається заявнику в письмовій формі, якщо у заяві заявника не передбачена інша форма повідомлення.

Національний банк України у разі вмотивованої відмови кредитодавця, який надав інформацію до Кредитного реєстру, або Фонду гарантування вкладів фізичних осіб у

внесенні змін до Кредитного реєстру стосовно заявника надсилає заявнику копію такої вмотивованої відмови (витяг з листа кредитодавця або Фонду гарантування вкладів фізичних осіб, якщо такий лист містить інформацію з обмеженим доступом). У такому разі заявник у порядку, визначеному Національним банком України, має право надати коментар до інформації стосовно себе, що заперечується. Обсяг такого коментаря не може перевищувати 100 слів. Національний банк України зобов'язаний долучити коментар заявника до інформації стосовно нього, що міститься у Кредитному реєстрі.

Національний банк України у разі ненадання кредитодавцем, який подав інформацію до Кредитного реєстру, або Фондом гарантування вкладів фізичних осіб відповіді у встановлений цією частиною строк виключає або змінює інформацію, що заперечується заявником, та інформує заявника про ненадання відповіді. Заявник має право оскаржити дію або бездіяльність кредитодавця, Фонду гарантування вкладів фізичних осіб або Національного банку України у судовому порядку.

8. Національний банк України у встановленому ним порядку надає кредитодавцю або Фонду гарантування вкладів фізичних осіб доступ до інформації з Кредитного реєстру станом на день звернення щодо кредитних операцій боржника (та/або його пов'язаних осіб), у якого загальна заборгованість, зобов'язання з кредитування, за гарантіями та/або акредитивами дорівнюють або перевищують порогове значення, методика встановлення якого визначається Національним банком України, але не менше 10 розмірів мінімальної місячної заробітної плати (або еквівалент цієї суми в іноземній валюті за офіційним курсом Національного банку України, встановленим на перший робочий день місяця, наступного за звітним). Така інформація надається кредитодавцю лише стосовно боржників (та/або їх пов'язаних осіб), які є боржниками (та/або їх пов'язаними особами) цього кредитодавця, або за наявності документально підтвердженого звернення особи щодо наміру здійснити кредитну операцію з цим кредитодавцем та включає:

1) відомості, що ідентифікують боржника, а саме:

а) для фізичних осіб - резидентів - прізвище, ім'я та по батькові (за наявності), дата народження, реєстраційний номер облікової картки платника податків або серія та номер паспорта/номер паспорта у формі картки (для фізичних осіб, які через свої релігійні переконання відмовляються від прийняття реєстраційного номера облікової картки платника податків, повідомили про це відповідний контролюючий орган і мають відмітку в паспорті);

б) для юридичних осіб - резидентів - повне найменування, ідентифікаційний код у Єдиному державному реєстрі юридичних осіб, фізичних осіб - підприємців та громадських формувань, місцезнаходження юридичної особи;

в) для фізичних осіб - нерезидентів - прізвище та ім'я (додатково зазначається по батькові за наявності у фізичної особи - нерезидента), дата народження, ідентифікаційний номер, який вони мають у країні постійного місця проживання, якщо це передбачено законодавством цієї країни, або серія і номер паспорта чи іншого документа, що його замінює;

г) для юридичних осіб - нерезидентів - повне найменування, ідентифікаційний код чи реєстраційний номер відповідно до вимог законодавства місця реєстрації юридичної особи, місцезнаходження юридичної особи;

2) інформацію про умови кредитної операції та виконання зобов'язань за кредитною операцією:

- а) вид кредиту/наданого фінансового зобов'язання;
- б) номер кредитного договору;
- в) дата укладення кредитного договору;
- г) загальна сума кредиту/сума наданого фінансового зобов'язання відповідно до договору;
- г) заборгованість за кредитною операцією/залишок фінансового зобов'язання;
- д) вид валюти зобов'язання;
- е) кінцева дата погашення кредиту/дії наданого фінансового зобов'язання відповідно до договору;
- є) розмір простроченої заборгованості;
- ж) кількість днів прострочення;
- з) клас та скоригований клас боржника;
- и) фактори, які має враховувати надавач фінансових послуг при коригуванні класу боржника відповідно до нормативно-правових актів Національного банку України;
- і) інформація про списання кредиту з балансу фінансової установи;
- ї) інформація про подання відомостей про кредитну операцію Фондом гарантування вкладів фізичних осіб або уповноваженою особою Фонду у разі делегування їй повноважень;
- й) коментар боржника щодо інформації, розміщеної стосовно нього у Кредитному реєстрі, з якою він не згоден (за наявності);

3) інформацію про належність боржника до пов'язаних з надавачем фінансових послуг осіб;

4) інформацію про забезпечення виконання зобов'язань за кредитною операцією, у тому числі порукою (дата укладення договору про забезпечення виконання зобов'язання, вид та сума забезпечення);

5) іншу інформацію про боржника - юридичну особу, а саме:

а) вид економічної діяльності боржника, період, за який визначено вид економічної діяльності;

б) належність боржника до групи юридичних осіб, що перебувають під спільним контролем (визначена відповідно до законодавства);

в) перелік юридичних осіб, які входять до групи юридичних осіб, що перебувають під спільним контролем, яку надавач фінансових послуг аналізує для визначення розміру кредитного ризику;

г) ідентифікаційний код у Єдиному державному реєстрі юридичних осіб, фізичних осіб - підприємців та громадських формувань кожної юридичної особи, яка входить до групи юридичних осіб, що перебувають під спільним контролем;

г) статус участі боржника у групі (материнська компанія чи учасник);

д) клас групи, визначений на підставі консолідованої/комбінованої фінансової звітності;

е) належність боржника до групи пов'язаних контрагентів, що несуть спільний економічний ризик (визначена відповідно до законодавства);

є) перелік юридичних осіб, що входять до групи пов'язаних контрагентів, що несуть спільний економічний ризик;

ж) ідентифікаційний код у Єдиному державному реєстрі юридичних осіб, фізичних осіб - підприємців та громадських формувань кожної юридичної особи, яка входить до групи пов'язаних контрагентів, що несуть спільний економічний ризик;

з) відомості, що ідентифікують власників, які володіють 10 і більше відсотками статутного капіталу юридичної особи:

для фізичних осіб - власників - прізвище, ім'я та по батькові (за наявності), дата народження, реєстраційний номер облікової картки платника податків або серія та номер паспорта/номер паспорта у формі картки (для фізичних осіб, які через свої релігійні переконання відмовляються від прийняття реєстраційного номера облікової картки платника податків, повідомили про це відповідний контролюючий орган і мають відмітку в паспорті);

для юридичних осіб - власників - повне найменування, ідентифікаційний код у Єдиному державному реєстрі юридичних осіб, фізичних осіб - підприємців та громадських формувань;

и) факт проведення аудиту фінансової звітності боржника або консолідованої/комбінованої фінансової звітності групи, до складу якої входить боржник;

і) наявність статусу компанії спеціального призначення відповідно до нормативно-правових актів Національного банку України.

Національний банк України надає надавачам фінансових послуг, що беруть участь у реалізації державних програм з підтримки кредитування, на їхній запит інформацію з Кредитного реєстру про кредити боржників та їх пов'язаних осіб, надані в рамках таких програм.

Спеціальним законом може бути встановлено інший перелік інформації, що надається кредитодавцю з Кредитного реєстру.

9. Національний банк України у встановленому ним порядку надає кредитодавцю доступ до інформації з Кредитного реєстру про будь-які кредитні операції боржника, необхідної для виконання кредитодавцем вимог Національного банку України щодо управління кредитним ризиком. Така інформація надається кредитодавцю лише стосовно

боржників (та/або їх пов'язаних осіб), які є боржниками (та/або їх пов'язаними особами) цього кредитодавця, та включає відомості про:

1) найнижчий скоригований клас боржника та фактори відповідно до нормативно-правових актів Національного банку України, які використали кредитодавці при його визначенні, без урахування інформації з Кредитного реєстру;

2) входження боржника до групи пов'язаних контрагентів або групи контрагентів під спільним контролем, зміни у складі цих груп;

3) пов'язаність боржника з кредитодавцем;

4) загальну заборгованість боржника за всіма кредитними операціями;

5) загальну заборгованість групи пов'язаних контрагентів або групи контрагентів під спільним контролем за всіма кредитними операціями;

6) наявність прострочення виконання зобов'язань хоча б за однією кредитною операцією;

7) максимальну кількість днів прострочення;

8) ознаки високого кредитного ризику та подій дефолту.

10. Національний банк України використовує інформацію з Кредитного реєстру з метою, визначеною **частиною першою** цієї статті, у визначеному його нормативно-правовими актами порядку, зокрема з дотриманням вимоги щодо обмеження використання інформації, що містить дані, які ідентифікують боржника або іншу особу.

11. Кредитодавець, Фонд гарантування вкладів фізичних осіб отримує інформацію з Кредитного реєстру без права передачі її третім особам. Національний банк України не має права передавати інформацію з Кредитного реєстру третім особам, крім випадків, визначених законом.

Використання кредитодавцем, Фондом гарантування вкладів фізичних осіб та Національним банком України інформації з Кредитного реєстру для інших цілей, ніж передбачені законом, забороняється.

Кредитодавець зобов'язаний використовувати інформацію, отриману з Кредитного реєстру, з метою управління кредитним ризиком.

12. Інформація у Кредитному реєстрі зберігається безстроково. Інформація про кредитні операції, зобов'язання за якими виконані боржниками в повному обсязі або зобов'язання за якими припинені, не надається кредитодавцям після отримання інформації про погашення кредиту або припинення зобов'язання.

13. Національний банк України надає кредитодавцям доступ до Кредитного реєстру в режимі реального часу на безоплатній основі.

Стаття 28. Відповідальність за порушення прав споживачів

1. Ненадання, несвоєчасне надання споживачу визначеної законодавством інформації про умови надання фінансових послуг, надання недостовірної інформації про фінансову послугу або порушення встановлених законодавством вимог щодо взаємодії із

споживачами при врегулюванні простроченої заборгованості (вимог до етичної поведінки), порушення прав споживачів при наданні послуг на платіжному ринку тягнуть за собою відповідальність, встановлену законом.

{Частина перша статті 28 із змінами, внесеними згідно із Законом № 3994-IX від 08.10.2024}

2. Регулятор застосовує до надавачів фінансових та/або супровідних послуг заходи впливу у вигляді накладення штрафу за такі порушення прав споживачів:

1) ненадання або надання не в повному обсязі споживачу перед укладенням договору про надання фінансових послуг визначеної законом інформації про умови надання фінансових послуг в обсязі, передбаченому законодавством, або надання недостовірної інформації про таку послугу - у розмірі від 300 до 600 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян за кожний випадок такого ненадання, надання не в повному обсязі чи надання недостовірної інформації;

2) ненадання за письмовим запитом споживача проекту договору про надання фінансової послуги, якщо такий обов'язок передбачено законом, - у розмірі 300 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян за кожний випадок такого ненадання;

3) ненадання споживачу у порядку, передбаченому **частиною четвертою** статті 9 цього Закону, примірника договору про надання фінансової послуги та додатків до нього (за наявності) - у розмірі 400 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян за кожний такий випадок;

4) непроведення оцінювання кредитоспроможності споживача (якщо обов'язковість проведення такого оцінювання встановлена законодавством) - у розмірі від 3 тисяч до 7 тисяч неоподатковуваних мінімумів доходів громадян за кожний такий випадок;

{Пункт 4 частини другої статті 28 в редакції Закону № 3498-IX від 22.11.2023}

5) укладення договору про надання фінансової послуги не в письмовій формі (якщо укладення договору в письмовій формі передбачено законом) - у розмірі 500 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян за кожний такий випадок;

6) збільшення в односторонньому порядку фіксованої процентної ставки, зміна в односторонньому порядку механізму обчислення змінюваної процентної ставки або неповідомлення споживача у строк та порядку, встановлені законом, про зміну змінюваної процентної ставки - у розмірі від 500 до 800 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян за кожний такий випадок;

7) неповідомлення надавачем фінансової послуги споживача про відступлення права вимоги за договором про надання фінансової послуги, якщо обов'язковість такого повідомлення встановлена законом, - у розмірі від 300 до 600 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян за кожний випадок такого неповідомлення;

8) недотримання встановлених законодавством вимог щодо взаємодії із споживачами при врегулюванні простроченої заборгованості (вимог щодо етичної поведінки) - у розмірі від 3 тисяч до 6 тисяч неоподатковуваних мінімумів доходів громадян;

9) залучення до врегулювання простроченої заборгованості юридичної особи, не включеної до реєстру колекторських компаній, - у розмірі від 5 тисяч до 8 тисяч неоподатковуваних мінімумів доходів громадян;

10) недотримання встановлених законодавством вимог до договору про споживчий кредит - у розмірі від 5 тисяч до 10 тисяч неоподатковуваних мінімумів доходів громадян;

{Пункт 10 частини другої статті 28 в редакції Закону № 3498-IX від 22.11.2023}

11) недотримання встановлених законодавством вимог щодо обов'язку та строків подання інформації про споживчий кредит до бюро кредитних історій, включеного до Єдиного реєстру бюро кредитних історій, - у розмірі від 3 тисяч до 7 тисяч неоподатковуваних мінімумів доходів громадян;

{Частину другу статті 28 доповнено пунктом 11 згідно із Законом № 3498-IX від 22.11.2023}

12) недотримання вимог закону щодо максимального розміру денної процентної ставки - у розмірі від 5 тисяч до 10 тисяч неоподатковуваних мінімумів доходів громадян за кожний такий випадок;

{Частину другу статті 28 доповнено пунктом 12 згідно із Законом № 3498-IX від 22.11.2023}

13) нездійснення розрахунку денної процентної ставки за договором про споживчий кредит відповідно до вимог законодавства - у розмірі від 7 тисяч до 10 тисяч неоподатковуваних мінімумів доходів громадян за кожний такий випадок;

{Частину другу статті 28 доповнено пунктом 13 згідно із Законом № 3498-IX від 22.11.2023}

14) вимогу сплати платежів, не зазначених у договорі про споживчий кредит та/або не врахованих у розрахунку денної процентної ставки, що зазначена в договорі про споживчий кредит, - у розмірі від 5 тисяч до 8 тисяч неоподатковуваних мінімумів доходів громадян за кожний такий випадок;

{Частину другу статті 28 доповнено пунктом 14 згідно із Законом № 3498-IX від 22.11.2023}

15) порушення встановлених законодавством вимог до реклами на ринках фінансових послуг - у розмірі від 5 тисяч до 10 тисяч неоподатковуваних мінімумів доходів громадян;

{Частину другу статті 28 доповнено пунктом 15 згідно із Законом № 3498-IX від 22.11.2023}

16) недотримання встановлених законодавством вимог щодо забезпечення доступності фінансових та супровідних послуг для осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення - у розмірі від п'яти тисяч до десяти тисяч неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

{Частину другу статті 28 доповнено пунктом 16 згідно із Законом № 3994-IX від 08.10.2024}

Штрафні санкції, передбачені **пунктами 4 і 11** цієї частини, не застосовуються, якщо порушення відповідних вимог законодавства сталося внаслідок технічного збою чи через настання інших невідворотних обставин, що об'єктивно унеможливлювали їх виконання, за умови що особи, зазначені в абзаці першому цієї частини, у порядку, встановленому Регулятором, попередили його про факт технічного збою чи настання інших невідворотних обставин.

{Частина другу статті 28 доповнено новим абзацом згідно із Законом № 3498-IX від 22.11.2023}

Максимальний розмір штрафної санкції, передбаченої цією частиною, що застосовується до кредитної спілки на підставі рішення про застосування відповідного заходу впливу, встановлюється відповідно до **пункту 7** частини другої статті 46 Закону України "Про кредитні спілки".

{Частина другу статті 28 доповнено новим абзацом згідно із Законом № 3498-IX від 22.11.2023}

3. Порядок застосування до надавачів фінансових або супровідних послуг заходів впливу у вигляді накладення штрафних санкцій за порушення прав споживачів, встановлених цієї статтею, визначається нормативно-правовими актами Регулятора, чинними на момент прийняття рішення Регулятора про застосування відповідних заходів впливу.

Рішення Регулятора про застосування до надавачів фінансових або супровідних послуг заходу впливу у вигляді накладення штрафу набирає чинності з дня доведення його до відома надавача фінансових або супровідних послуг у порядку, визначеному Регулятором, та визнається виконавчим документом відповідно до **частини сімнадцятої** статті 48 цього Закону.

{Абзац другий частини третьої статті 28 із змінами, внесеними згідно із Законом № 3498-IX від 22.11.2023; в редакції Закону № 4017-IX від 10.10.2024}

4. Заходи впливу у вигляді накладення штрафу за порушення прав споживачів, передбачені **пунктами 4, 6-15** частини другої цієї статті, застосовуються також до юридичної особи, якій відкликано ліцензію на надання фінансових послуг та яку виключено з Реєстру, до завершення виконання всіх договорів із споживачами.

{Частина четверта статті 28 із змінами, внесеними згідно із Законом № 3498-IX від 22.11.2023}

Розділ VI. ДІЯЛЬНІСТЬ ФІНАНСОВИХ КОМПАНІЙ ТА ЛОМБАРДІВ. ДЕРЖАВНЕ РЕГУЛЮВАННЯ І НАГЛЯД ЗА ДІЯЛЬНІСТЮ ФІНАНСОВИХ КОМПАНІЙ ТА ЛОМБАРДІВ

Стаття 29. Діяльність фінансової компанії

1. Фінансова компанія - це фінансова установа, яка на підставі відповідної ліцензії має право здійснювати діяльність з надання одного або декількох з таких видів фінансових послуг:

- 1) надання коштів та банківських металів у кредит;
- 2) надання гарантій;
- 3) факторинг;
- 4) фінансовий лізинг;
- 5) торгівля валютними цінностями;
- 6) фінансові платіжні послуги з переказу коштів без відкриття рахунку та/або із здійснення еквайрингу платіжних інструментів.

2. Фінансова компанія має право надавати фінансову платіжну послугу з переказу коштів без відкриття рахунку та/або із здійснення еквайрингу платіжних інструментів на підставі ліцензії на діяльність фінансової компанії лише за умови, що така фінансова послуга поєднується з іншими видами фінансових послуг, передбаченими [пунктами 1-5](#) частини першої цієї статті, та за умови внесення відомостей про таку фінансову компанію як фінансову установу, що має право на надання платіжних послуг, до Реєстру платіжної інфраструктури у порядку, визначеному законом та нормативно-правовими актами Національного банку України.

{Частина друга статті 29 із змінами, внесеними згідно із Законом № 3994-IX від 08.10.2024}

3. Якщо юридична особа має намір надавати лише фінансові платіжні послуги, передбачені [пунктом 6](#) частини першої цієї статті, та/або інші фінансові платіжні послуги, передбачені [Законом України "Про платіжні послуги"](#), така юридична особа повинна отримати ліцензію на надання фінансових платіжних послуг у порядку, передбаченому [Законом України "Про платіжні послуги"](#), і на неї не поширюються положення цього розділу.

4. Фінансова компанія надає фінансові послуги, передбачені [пунктами 1-4, 6](#) частини першої цієї статті, на підставі ліцензії на діяльність фінансової компанії.

Фінансова компанія надає фінансову послугу з торгівлі валютними цінностями та/або інші фінансові послуги, якщо вони є валютними операціями, на підставі ліцензії Національного банку України на здійснення валютних операцій згідно з вимогами, встановленими [Законом України "Про валюту і валютні операції"](#).

5. Фінансова компанія має право також здійснювати іншу господарську діяльність з урахуванням обмежень, встановлених нормативно-правовими актами Регулятора, крім діяльності у сфері матеріального виробництва і торгівлі.

Обмеження, про які йдеться в абзаці першому цієї частини, не поширюються на продаж фінансовими компаніями, які мають право надавати послугу фінансового лізингу, майна, що відповідає вимогам, визначеним [частиною першою](#) статті 6 Закону України "Про фінансовий лізинг", а також на здійснення такими компаніями іншої діяльності у сфері торгівлі з урахуванням обмежень, встановлених Регулятором.

{Абзац другий частини п'ятої статті 29 в редакції Закону № 3498-IX від 22.11.2023}

Обмеження, про які йдеться в абзаці першому цієї частини, не поширюються на продаж фінансовими компаніями майна, набутого ними в результаті звернення стягнення на предмет застави (іпотеки).

{Абзац частини п'ятої статті 29 в редакції Закону № 3498-IX від 22.11.2023}

Нормативно-правовими актами Регулятора не обмежується діяльність фінансової компанії щодо:

1) обслуговування, управління майном, набутих фінансовою компанією в результаті звернення стягнення на предмет застави (іпотеки), за умови відчуження такого майна або передачі його в управління довірчому власнику не пізніше двох років з моменту набуття;

2) надання в оренду (суборенду) майна, що належить фінансовій компанії на праві власності та/або користування та не використовується для здійснення діяльності;

3) купівлі фінансовими компаніями, які мають право надавати послугу фінансового лізингу, майна, що відповідає критеріям основних засобів відповідно до законодавства, а також майна, яке використовується для забезпечення введення в експлуатацію, обслуговування та ремонту таких основних засобів, за умови що вільний обіг такого майна не заборонений законом.

{Частину п'яту статті 29 доповнено абзацом сьомим згідно із Законом № 3498-IX від 22.11.2023}

6. Фінансова компанія має право набувати (придбавати) права вимоги за договорами з реалізації продукції (товарів, робіт, послуг), у тому числі за договорами про надання фінансових послуг, а також здійснювати управління заборгованістю за такими договорами.

7. Фінансова компанія має право вчиняти правочини, необхідні для надання нею фінансових послуг та здійснення іншої діяльності, визначеної цією статтею.

8. Фінансова компанія зобов'язана мати свій веб-сайт (веб-сторінку) та розміщувати на ньому інформацію, визначену законом та нормативно-правовими актами Регулятора.

Стаття 30. Діяльність ломбарду

1. Ломбард - це фінансова установа, яка на підставі ліцензії на діяльність ломбарду має право надавати фізичним особам фінансові послуги з надання коштів та банківських металів у кредит у вигляді ломбардних кредитів.

2. Ломбард має право надавати фізичним особам також такі фінансові послуги:

1) фінансові платіжні послуги з переказу коштів без відкриття рахунку та/або із здійснення еквайрингу платіжних інструментів;

2) торгівля валютними цінностями в готівковій формі.

Ломбард має право надавати фізичним особам фінансову платіжну послугу з переказу коштів без відкриття рахунку та/або із здійснення еквайрингу платіжних інструментів на підставі ліцензії на діяльність ломбарду лише за умови, що така фінансова послуга поєднується з основною діяльністю ломбарду, передбаченою **частиною першою** цієї статті, та за умови внесення відомостей про такий ломбард як фінансову установу, що має право

на надання платіжних послуг, до Реєстру платіжної інфраструктури у порядку, визначеному законом та нормативно-правовими актами Національного банку України.

{Абзац четвертий частини другої статті 30 із змінами, внесеними згідно із Законом № 3994-IX від 08.10.2024}

3. Ломбард має право надавати фінансову послугу з торгівлі валютними цінностями в готівковій формі та фінансові платіжні послуги, передбачені **пунктом 1** частини другої цієї статті, якщо вони є валютними операціями, за умови отримання ліцензії Національного банку України на здійснення валютних операцій згідно з вимогами, встановленими **Законом України "Про валюту і валютні операції"**.

4. Для включення до ліцензії на діяльність ломбарду фінансової послуги такий ломбард повинен відповідати вимогам, встановленим законом та нормативно-правовими актами Регулятора, до діяльності з надання відповідної фінансової послуги.

5. Зобов'язання позичальника за ломбардним кредитом при зверненні стягнення на предмет застави обмежуються вартістю предмета застави, визначеною в договорі про надання такого кредиту.

6. Предметом застави (закладу) за ломбардним кредитом може бути будь-яке рухоме майно, яке має індивідуальні ознаки та належить позичальнику на праві власності, крім майна, визначеного **частиною восьмою** цієї статті. Предмет застави (закладу) підлягає передачі його власником (співвласником) у володіння та/або на збереження кредитору. Забороняється передача предметів застави (закладу) поштою (експрес-поштою).

7. У межах договору про надання ломбардного кредиту:

1) ломбард зобов'язаний здійснити ідентифікацію фізичної особи, яка бажає стати позичальником, відповідно до законодавства;

2) предмет застави (закладу) позичальника може бути продано або передано у володіння третій особі без згоди позичальника виключно після спливу строку, встановленого договором з урахуванням вимог цього Закону.

8. Не можуть бути предметом застави в межах договору про надання ломбардного кредиту:

1) нерухоме майно (включаючи землю), фінансові інструменти, корпоративні права, а також пов'язані з ними майнові права позичальника;

2) кошти в національній або іноземних валютах (крім готівкових банкнот та монет, що мають нумізматичну цінність та вилучені з обігу в Україні);

3) електронні гроші, віртуальні активи;

4) об'єкти, зазначені у **частині четвертій** статті 576 Цивільного кодексу України.

9. Предмет застави (закладу), переданий на зберігання ломбарду, повинен зберігатися у спеціально призначеному для цього місці. Таким місцем має бути окреме приміщення, окрема територія, інше місце з обмеженим доступом, що розташовані за місцезнаходженням ломбарду чи його відокремленого підрозділу або за іншою адресою, визначеною договором застави (закладу).

10. Вимоги до приміщення ломбарду, відокремлених підрозділів ломбарду, місць зберігання предметів застави (закладу), а також вимоги до обліково-реєстраційної системи ломбарду встановлюються цим Законом та нормативно-правовими актами Регулятора.

11. Ломбарду забороняється користуватися та розпоряджатися предметом застави (закладу), крім випадків, визначених законом.

12. Порядок звернення стягнення на предмет застави (закладу) визначається законом та умовами договору застави (закладу).

13. Крім діяльності з надання фінансових послуг, ломбард має право:

1) оплачувати за дорученням своїх клієнтів вартість товарів, робіт і послуг у межах наданих їм кредитів, якщо це передбачено кредитним договором;

2) здійснювати посередницьку діяльність із страхування предмета застави, яким забезпечено зобов'язання за кредитним договором;

3) здійснювати управління предметом застави в період до його реалізації в порядку звернення стягнення;

4) здійснювати продаж предмета застави, на який ломбардом звернено стягнення;

5) здійснювати передпродажну підготовку, ремонт, переробку майна, яке було предметом застави за кредитним договором та на яке ломбардом звернено стягнення;

6) надавати послуги із зберігання майна;

7) виключно з метою надання кредиту надавати послуги оцінки майна, що передається в заставу, з урахуванням встановлених законодавством України вимог щодо проведення оцінки окремих видів майна;

8) здійснювати діяльність з надання в оренду (суборенду) майна, яке належить ломбарду на праві власності та/або користування та не використовується для здійснення діяльності ломбарду;

9) інвестувати власні кошти.

14. Ломбард має право вчиняти правочини, необхідні для надання ним фінансових послуг та здійснення іншої діяльності, визначеної цією статтею.

15. Ломбард зобов'язаний мати свій веб-сайт (веб-сторінку) та розміщувати на ньому інформацію, визначену законом та нормативно-правовими актами Регулятора.

Стаття 31. Створення фінансовими компаніями та ломбардами відокремлених підрозділів

1. Фінансова компанія, ломбард мають право створювати відокремлені підрозділи у порядку, визначеному законодавством України.

2. Фінансова компанія, ломбард зобов'язані забезпечити відповідність діяльності своїх відокремлених підрозділів вимогам законодавства України.

3. Відомості про відокремлені підрозділи фінансових компаній, ломбардів включаються до Реєстру, який ведеться Регулятором та містить відомості про фінансові

компанії, ломбарди. Фінансова компанія, ломбард можуть здійснювати діяльність через відокремлений підрозділ лише після включення відомостей про такий відокремлений підрозділ до Реєстру.

4. Фінансова компанія, ломбард зобов'язані повідомляти Регулятора про відкриття, зміни у діяльності або місцезнаходженні (розташуванні) чи припинення діяльності відокремленого підрозділу у порядку та строки, встановлені нормативно-правовими актами Регулятора.

5. Діяльність ломбарду (його відокремленого підрозділу) здійснюється виключно за його місцезнаходженням (місцезнаходженням його відокремленого підрозділу) у приміщенні, що має відповідати таким вимогам:

1) приміщення має бути нежитловим та належати ломбарду на праві власності або користування;

2) приміщення повинно бути облаштовано для надання послуг ломбарду, зокрема місцем, спеціально відведеним для зберігання заставленого майна;

3) приміщення повинно бути розташовано у капітальній будівлі;

4) площа приміщення не може бути меншою за розмір, встановлений Регулятором;

5) забороняється розташування приміщення в малих архітектурних формах, тимчасових або некапітальних спорудах;

6) приміщення повинно бути обладнано засобами охоронної та пожежної сигналізації, відеоспостереженням та відповідати іншим вимогам, визначеним Регулятором.

Стаття 32. Порядок відкриття фінансових компаній та ломбардів - філій іноземних установ на території України

1. Іноземні фінансові установи або юридичні особи, що відповідно до законодавства країни реєстрації мають право надавати фінансові послуги (далі - іноземні установи), мають право відкривати свої філії та здійснювати через них діяльність фінансової компанії або ломбарду на території України.

2. Філія іноземної установи має право надавати всі або окремі фінансові послуги, передбачені **частиною першою** статті 29 цього Закону для фінансової компанії, або **частиною другою** статті 30 цього Закону для ломбарду, крім фінансової платіжної послуги з переказу коштів без відкриття рахунку та/або із здійснення еквайрингу платіжних інструментів, за умови акредитації в порядку, визначеному цим Законом та нормативно-правовими актами Регулятора.

{Частина друга статті 32 із змінами, внесеними згідно із Законом № 3994-IX від 08.10.2024}

3. Іноземна установа має право відкривати свої філії в Україні за таких умов:

1) держава, в якій зареєстровано іноземну установу, не віднесена до держав (юрисдикцій), що не виконують чи неналежним чином виконують рекомендації міжнародних, міжурядових організацій, задіяних у сфері боротьби з легалізацією

(відмиванням) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванням тероризму чи фінансуванням розповсюдження зброї масового знищення;

2) у державі, в якій зареєстровано іноземну установу, здійснюються державне регулювання та нагляд за діяльністю з надання фінансових послуг, які є еквівалентними до здійснення державного регулювання та нагляду за діяльністю фінансових компаній, ломбардів Регулятором в Україні;

3) наявність письмового зобов'язання іноземної установи про безумовне виконання нею зобов'язань, які виникнуть у зв'язку з діяльністю її філії на території України;

4) мінімальний розмір приписного капіталу філії на момент її акредитації є не меншим ніж розмір мінімального статутного капіталу для надання відповідних видів фінансових послуг, встановлений **статтею 33** цього Закону.

4. Іноземна установа не має права на відкриття своєї філії в Україні, якщо держава, в якій зареєстровано іноземну установу, визнана Україною державою-агресором або державою-окупантом та учасники (засновники, члени, акціонери) або кінцеві бенефіціарні власники такої іноземної установи є громадянами держави, визнаної Україною державою-агресором або державою-окупантом.

5. Регулятор здійснює акредитацію філії іноземних установ на території України в порядку та на умовах, визначених цим Законом та нормативно-правовими актами Регулятора.

6. Акредитація філії іноземної установи здійснюється шляхом видачі ліцензії на діяльність фінансової компанії або ліцензії на діяльність ломбарду відповідно до цього Закону.

7. Філія іноземної установи здійснює свою діяльність відповідно до вимог, встановлених цим Законом та нормативно-правовими актами Регулятора для фінансових компаній або ломбардів.

8. Регулятор має право відкликати ліцензію філії іноземної установи з підстав та у порядку, встановлених **статтею 50** цього Закону, та ініціювати процедуру ліквідації філії іноземної установи у порядку, передбаченому законодавством України.

Стаття 33. Вимоги до капіталу фінансової компанії та ломбарду

1. Статутний (складений) капітал (далі в цьому розділі - статутний капітал) юридичної особи, яка має намір здійснювати діяльність фінансової компанії або ломбарду (далі - особа-заявник), на дату подання Регулятору заяви про видачу ліцензії на діяльність фінансової компанії або ліцензії на діяльність ломбарду має бути сформований та сплачений в обсязі, встановленому цим Законом.

Статутний капітал особи-заявника, фінансової компанії, ломбарду повинен формуватися та збільшуватися з підтверджених джерел.

Вимоги щодо джерел формування та збільшення статутного капіталу особи-заявника, фінансової компанії, ломбарду та порядку їх підтвердження (перевірки) встановлюються цим Законом та нормативно-правовими актами Регулятора.

2. Формування та збільшення статутного капіталу особи-заявника, фінансової компанії, ломбарду відбувається у грошовій формі, а кошти розміщуються на банківських рахунках, якщо інше не передбачено цим Законом.

Грошові внески для формування та збільшення статутного капіталу резиденти України здійснюють у гривнях, а нерезиденти - в іноземній валюті або у гривнях.

Статутний (складений) капітал фінансової компанії може збільшуватися за рахунок державних облігацій, що обмінюються на акції такої фінансової компанії, у випадках, передбачених законом про Державний бюджет України на відповідний рік.

{Частина друга статті 33 в редакції Закону № 4143-IX від 17.12.2024}

3. Мінімальний розмір статутного капіталу особи-заявника не може бути меншим ніж:

1 мільйон гривень - у разі якщо особа-заявник має намір здійснювати діяльність ломбарду та надавати виключно фінансову послугу з надання коштів та банківських металів у кредит відповідно до **частини першої** статті 30 цього Закону;

5 мільйонів гривень - у разі якщо особа-заявник має намір здійснювати діяльність ломбарду та надавати всі чи будь-яку з фінансових послуг, передбачених **частиною другою** статті 30 цього Закону;

3 мільйони гривень - у разі якщо особа-заявник має намір здійснювати діяльність фінансової компанії та надавати лише одну з фінансових послуг, передбачених **пунктами 1, 3-5** частини першої статті 29 цього Закону;

5 мільйонів гривень - у разі якщо особа-заявник має намір здійснювати діяльність фінансової компанії та надавати дві та більше фінансових послуг, передбачених **пунктами 1, 3-6** частини першої статті 29 цього Закону;

10 мільйонів гривень - у разі якщо особа-заявник має намір здійснювати діяльність фінансової компанії та надавати фінансову послугу, передбачену **пунктом 2** частини першої статті 29 цього Закону.

4. У разі якщо законом встановлено вимогу до мінімального розміру статутного капіталу юридичної установи, створеної у певній організаційно-правовій формі, мінімальний розмір статутного капіталу особи-заявника на момент її державної реєстрації повинен бути не меншим за розмір, встановлений законом для юридичної особи, створеної у такій організаційно-правовій формі.

5. Особа-заявник на дату подання заяви про видачу ліцензії, протягом строку розгляду такої заяви Регулятором, а фінансова компанія, ломбард - протягом всього строку дії такої ліцензії зобов'язані підтримувати розмір власного капіталу у розмірі не меншому, ніж встановлений **частинами третьою і четвертою** цього Закону розмір статутного капіталу.

Стаття 34. Порядок створення та вимоги до найменування фінансових компаній та ломбардів

1. Фінансові компанії, ломбарди можуть створюватися у будь-якій організаційно-правовій формі, якщо інше не встановлено законом.

2. Найменування фінансової компанії, ломбарду складається з організаційно-правової форми та назви фінансової компанії, ломбарду. Фінансова компанія, ломбард має повне найменування українською мовою, а також може мати повне/скорочене найменування іноземною мовою та/або скорочене найменування українською мовою.

3. Назва фінансової компанії може містити слова та словосполучення, які вказують на фінансові послуги, які надаються такою фінансовою компанією, у тому числі синонімічні назви або похідні від них. Допускається використання зазначених слів у непрямих відмінках у найменуванні юридичних осіб, засновником яких є фінансові компанії.

4. Назва ломбарду має містити слово "ломбард". Допускається використання слова "ломбард" у непрямих відмінках у найменуванні юридичних осіб, засновником яких є ломбарди.

5. Вживання у найменуванні фінансової компанії, ломбарду слів "Україна", "національний" та похідних від них можливе лише за згодою Регулятора. Додавати до свого найменування слово "державний", використовувати зображення Державного Герба України, Державного Прапора України фінансовій компанії, ломбарду забороняється, якщо власником такої установи не є держава.

6. Забороняється використовувати для найменування фінансової компанії, ломбарду назву, яка повторює вже існуючу назву іншої фінансової установи, є тотожною назві іншої фінансової установи або може ввести в оману щодо видів діяльності, які здійснює фінансова компанія, ломбард.

7. Фінансовим компаніям, ломбардам за відсутності на це законних підстав забороняється:

1) використовувати торговельні марки, комерційні найменування інших фінансових установ, захищені в установленому законодавством порядку;

2) імітувати, копіювати або в інший спосіб відтворювати торговельні марки, найменування (повні, скорочені, комерційні), тотожні існуючим торговельним маркам, найменуванням інших фінансових установ, зареєстрованих в установленому законодавством порядку, а також похідні від найменувань, торгових марок, позначень чи словосполучень, зображувальних елементів та комбінацій кольорів, що є їх складовими частинами, якими володіють та/або користуються (та/або володіли, та/або користувалися протягом попередніх 12 місяців) інші фінансові установи та/або особи, які мали ліцензію Регулятора, якщо таке використання може призвести до змішування з діяльністю такої іншої фінансової установи та/або ввести в оману споживачів фінансових послуг чи інших осіб або може створити враження, що існує зв'язок між торговельною маркою, найменуванням такої фінансової компанії, ломбарду та існуючими торговельними марками, найменуваннями інших фінансових установ.

Передбачені цим пунктом заборони не поширюються на випадки, якщо такі фінансова компанія, ломбард є правонаступниками осіб, зазначених у цьому пункті.

8. Особам, які не є фінансовими компаніями, ломбардами та не мають наміру здійснювати діяльність фінансової компанії, ломбарду, забороняється вживати у своєму найменуванні, торговельній марці та/або комерційному найменуванні слова "фінансова компанія" та/або "ломбард" та/або похідні від них, а також забороняється використовувати

найменування, торговельну марку та/або комерційне найменування, які вводять в оману щодо діяльності з надання фінансових послуг, яку здійснює така особа.

9. У разі порушення вимог цієї статті Регулятор має право вимагати від фінансової компанії, ломбарду приведення найменування у відповідність з вимогами цього Закону або припинення неправомірного використання торговельної марки (знаку для товарів та послуг), комерційного (фірмового) найменування, а також позначень, які є тотожними або схожими настільки, що їх можна сплутати з торговельними марками, комерційними (фірмовими) найменуваннями інших фінансових установ, у визначений Регулятором строк.

Стаття 35. Ліцензування діяльності фінансової компанії та ломбарду

1. Юридична особа, яка має намір здійснювати діяльність фінансової компанії, ломбарду, набуває статусу фінансової установи і права на здійснення діяльності з надання певних фінансових послуг після отримання ліцензії, передбаченої [статтею 29](#) або [30](#) цього Закону.

2. У ліцензії зазначаються всі фінансові послуги, які дозволяється надавати фінансовій компанії, ломбарду на підставі такої ліцензії, крім випадків, встановлених законом.

3. Ліцензія не може відступатися чи передаватися іншій особі у будь-який спосіб, крім випадків, передбачених [статтею 49](#) цього Закону. Не є передачею ліцензії передача функцій та/або процесів за договором аутсорсингу відповідно до цього Закону.

Стаття 36. Документи для видачі ліцензії на діяльність фінансової компанії або ломбарду

1. Юридична особа, яка має намір отримати ліцензію на діяльність фінансової компанії або ліцензію на діяльність ломбарду (далі - заявник), подає до Регулятора відповідно до вимог, у порядку та за формою, що встановлені нормативно-правовими актами Регулятора:

- 1) заяву про видачу ліцензії;
- 2) документи, що містять загальний опис бачення започаткування, організації та подальшого розвитку бізнесу заявника;
- 3) документи, необхідні для ідентифікації та оцінки відповідності засновників та/або учасників (для засновника або учасника - юридичної особи - також і членів її виконавчого органу та/або наглядової ради) заявника вимогам, установленим цим Законом та нормативно-правовими актами Регулятора;
- 4) документи, необхідні для ідентифікації та оцінки відповідності власників істотної участі (для власника істотної участі - юридичної особи - також і членів її виконавчого органу та/або наглядової ради) та всіх осіб, які здійснюють опосередковане володіння істотною участю у заявнику, вимогам, встановленим цим Законом та нормативно-правовими актами Регулятора;
- 5) документи, необхідні для перевірки джерел походження коштів для формування статутного капіталу заявника;
- 6) документи, необхідні для ідентифікації та оцінки відповідності керівників заявника (а в разі передачі на аутсорсинг функцій з ведення бухгалтерського обліку та/або функцій з

управління ризиками, якщо Регулятором встановлені вимоги до системи управління ризиками, - також осіб, які відповідатимуть за здійснення відповідної функції) кваліфікаційним вимогам, встановленим цим Законом та нормативно-правовими актами Регулятора, а також документи, що підтверджують проведену заявником перевірку відповідності його керівників кваліфікаційним вимогам;

7) документи, що містять відомості про структуру власності заявника;

8) документи, що містять інформацію про систему управління заявником, у тому числі систему корпоративного управління, систему внутрішнього контролю, організаційну структуру заявника;

9) документи, що підтверджують наявність затверджених політик та внутрішніх положень заявника, визначених законом та нормативно-правовими актами Регулятора, або копії таких політик та положень;

10) висновок (попередній висновок) Антимонопольного комітету України стосовно концентрації та/або дозвіл Антимонопольного комітету України на концентрацію у випадках, передбачених законодавством України;

11) копії зареєстрованого Національною комісією з цінних паперів та фондового ринку звіту про результати приватного розміщення акцій та свідоцтва про реєстрацію випуску акцій (у разі якщо заявник є акціонерним товариством);

12) документи, що підтверджують відповідність заявника умовам здійснення відповідного виду діяльності з надання фінансових послуг, установленим цим Законом та нормативно-правовими актами Регулятора;

13) документи, що містять інформацію про комерційне (фірмове) найменування, торговельну марку (знак для товарів та послуг), веб-сайт (веб-сайти) (за наявності);

14) копію зареєстрованого статуту або іншого установчого документа (далі в цьому розділі - статут) заявника та інформацію про дату та номер державної реєстрації статуту, крім випадку наявності такого статуту в повному обсязі та актуальному стані в Єдиному державному реєстрі юридичних осіб, фізичних осіб - підприємців та громадських формувань. Заявник, що створений та/або діє на підставі модельного статуту, затвердженого Кабінетом Міністрів України, подає копію рішення про його створення або про здійснення діяльності на підставі модельного статуту, підписаного всіма засновниками;

15) документ, що підтверджує внесення заявником плати за розгляд пакета документів, розмір якої встановлюється Регулятором.

2. Для отримання ліцензії заявник зобов'язаний подати до Регулятора всі документи та інформацію, визначені цією статтею.

3. Регулятор протягом строку розгляду документів, визначеного **частиною першою** статті 37 цього Закону, має право вимагати від заявника:

1) надання додаткової інформації, документів та/або пояснень, необхідних для уточнення або перевірки відомостей, поданих відповідно до вимог цієї статті та/або нормативно-правових актів Регулятора; та/або

2) виправлення недоліків у поданих документах.

Заявник зобов'язаний надати Регулятору на його вимогу та у встановлений ним строк таку інформацію, документи та/або пояснення та/або виправити недоліки в поданих документах.

У разі якщо заявник не виправив недоліки та/або не надав додаткової інформації, документів та/або пояснень у визначений Регулятором строк, документи, подані для видачі ліцензії, вважаються такими, що містять неповну інформацію.

Стаття 37. Порядок розгляду пакета документів, видачі ліцензії та підстави для відмови у видачі ліцензії фінансовій компанії та ломбарду

1. Регулятор приймає рішення про видачу ліцензії на діяльність фінансової компанії, ліцензії на діяльність ломбарду або про відмову в її видачі на підставі відповідної заяви та доданих до неї документів, визначених **частиною першою** статті 36 цього Закону. Строк прийняття Регулятором відповідного рішення становить 60 робочих днів з дати отримання заяви про видачу ліцензії. Регулятор має право продовжити такий строк, але не більш як на 30 робочих днів, у разі потреби перевірки достовірності поданих документів/інформації та/або отримання додаткових документів/інформації, необхідних для прийняття такого рішення. Про таке продовження строку Регулятор повідомляє заявника не менше ніж за три робочі дні до завершення граничного строку для прийняття рішення, передбаченого цією частиною.

{Частина перша статті 37 в редакції Закону № 4017-IX від 10.10.2024}

2. Регулятор залишає заяву про видачу ліцензії на діяльність фінансової компанії, ліцензії на діяльність ломбарду без руху, якщо заявник подав неповний пакет документів, необхідних для видачі ліцензії, або така заява подана з порушенням встановлених законодавством вимог. У такому разі Регулятор протягом 15 робочих днів з дня одержання такої заяви надсилає заявнику повідомлення в письмовій формі (паперовій або електронній) про залишення заяви про видачу ліцензії без руху із зазначенням виявлених недоліків з посиланням на порушені вимоги законодавства, порядку і строку усунення недоліків, а також порядку і строків оскарження рішення про залишення заяви без руху.

У разі усунення заявником виявлених недоліків у строк, встановлений Регулятором, заява вважається поданою в день її первинного подання, а строк розгляду заяви продовжується на строк залишення такої заяви без руху.

Не допускається повторне залишення без руху заяви, в якій усунено виявлені недоліки, зазначені в повідомленні про залишення заяви без руху.

{Частина друга статті 37 в редакції Закону № 4017-IX від 10.10.2024}

3. У разі висунення Регулятором вимоги, передбаченої **частиною третьою** статті 36 цього Закону, перебіг строку для розгляду пакета документів для видачі ліцензії, визначений **частиною першою** цієї статті, зупиняється до дати отримання від заявника додаткової інформації, документів та/або пояснень та/або виправлення недоліків, але не більше ніж на два місяці сукупно за усіма такими вимогами Регулятора.

{Частина четверту статті 37 виключено на підставі Закону № 4017-IX від 10.10.2024}

5. Регулятор не пізніше ніж через три дні з дня прийняття рішення про видачу заявнику ліцензії вносить відомості про заявника та фінансові послуги, які йому дозволяється надавати на підставі такої ліцензії, до Реєстру.

6. Регулятор протягом трьох робочих днів з дня прийняття рішення про видачу ліцензії або про відмову у її видачі повідомляє заявника про прийняте ним рішення та надсилає заявнику його копію в письмовій формі (у паперовій формі або у формі електронного документа, створеного згідно з вимогами, визначеними [Законом України "Про електронні документи та електронний документообіг"](#)).

У рішенні про відмову у видачі ліцензії зазначаються підстави для такої відмови, а також відомості, передбачені [частиною п'ятою](#) статті 56 Закону України "Про Національний банк України".

{Абзац другий частини шостої статті 37 в редакції Закону № 4017-IX від 10.10.2024}

Регулятор разом з повідомленням про прийняття рішення про видачу ліцензії надсилає заявнику витяг з Реєстру.

7. Регулятор має право відмовити у видачі ліцензії з таких підстав:

1) неусунення у встановлений Регулятором строк недоліків, що були підставою для залишення заяви про видачу ліцензії без руху, та/або наявність у документах, поданих для видачі ліцензії, неповної та/або недостовірної інформації та/або невідповідності їх вимогам законів України та/або нормативно-правових актів Регулятора;

{Пункт 1 частини сьомої статті 37 в редакції Закону № 4017-IX від 10.10.2024}

2) керівники та/або інші особи заявника, щодо яких встановлені кваліфікаційні вимоги, не відповідають кваліфікаційним вимогам, встановленим законом та/або нормативно-правовими актами Регулятора;

3) заявник не відповідає вимогам закону та нормативно-правових актів Регулятора для ведення діяльності з надання фінансових послуг;

4) заявник не має політик та/або внутрішніх положень, які вимагаються законодавством України, або такі документи не відповідають вимогам законодавства України;

5) засновник та/або учасник заявника (для засновника або учасника - юридичної особи - також і члени його виконавчого органу та/або наглядової ради) та/або хоча б одна особа, яка здійснює опосередковане володіння істотною участю в заявнику, не відповідає (не відповідають) вимогам, встановленим нормативно-правовими актами Регулятора;

6) структура власності заявника не відповідає вимогам, встановленим цим Законом та нормативно-правовими актами Регулятора;

7) зареєстрований статутний капітал заявника не відповідає вимогам щодо мінімального розміру статутного капіталу, встановленим [статтею 33](#) цього Закону;

8) джерела походження коштів, які використовуються для формування статутного капіталу заявника, не підтверджено;

9) відсутній дозвіл Антимонопольного комітету України на концентрацію у випадках, в яких такий дозвіл вимагається відповідно до закону.

8. У разі прийняття Регулятором рішення про відмову у видачі ліцензії з підстав, передбачених **пунктом 1** частини сьомої цієї статті, заявник має право повторно подати до Регулятора новий пакет документів для отримання ліцензії не раніше ніж через три місяці з дати прийняття Регулятором рішення про відмову у видачі ліцензії, за умови усунення причин, що були підставою для відмови у видачі ліцензії.

9. У разі прийняття Регулятором рішення про відмову у видачі ліцензії з інших підстав, ніж передбачені **пунктом 1** частини сьомої цієї статті, заявник має право повторно подати до Регулятора новий пакет документів для отримання ліцензії, за умови усунення причин, що були підставою для відмови у видачі ліцензії.

Стаття 38. Зміна обсягу ліцензії фінансової компанії та ломбарду

1. Фінансова компанія, ломбард з урахуванням обмежень, встановлених цим Законом, має право звернутися до Регулятора з клопотанням про:

1) включення до ліцензії додаткових видів фінансових послуг (розширення обсягу ліцензії);

2) виключення з ліцензії окремих видів фінансових послуг (звуження обсягу ліцензії).

2. Фінансова компанія, ломбард, які мають намір розширити обсяг ліцензії, подають до Регулятора заяву за встановленою нормативно-правовими актами Регулятора формою, а також:

1) оновлений загальний опис бачення започаткування, організації та подальшого розвитку бізнесу заявника з урахування нових видів фінансових послуг;

2) інші документи, що підтверджують відповідність такої фінансової компанії, ломбарду встановленим цим Законом та нормативно-правовими актами Регулятора вимогам до надання такого виду фінансової послуги.

3. Для включення до ліцензії додаткових фінансових послуг фінансова компанія, ломбард повинні відповідати вимогам, встановленим законом та нормативно-правовими актами Регулятора до кожного з видів таких фінансових послуг.

4. Порядок звуження обсягу ліцензії визначається нормативно-правовими актами Регулятора.

Фінансова компанія може звертатися з клопотанням про виключення з ліцензії всіх фінансових послуг виключно у порядку відкликання ліцензії на діяльність фінансової компанії відповідно до **статті 50** цього Закону.

Ломбард може звертатися з клопотанням про виключення з ліцензії фінансової послуги з надання коштів та банківських металів у кредит виключно у порядку відкликання ліцензії на діяльність ломбарду відповідно до **статті 50** цього Закону.

5. Рішення про надання погодження або про відмову у погодженні зміни обсягу ліцензії приймається у визначеному нормативно-правовими актами Регулятора порядку на підставі заяви та доданих до неї документів, визначених нормативно-правовим актом Регулятора. Строк прийняття Регулятором рішення становить 30 робочих днів з дня подання відповідної заяви.

Регулятор має право продовжити цей строк, але не більш як на 30 робочих днів, у разі потреби перевірки достовірності поданих документів/інформації та/або отримання додаткових документів/інформації, необхідних для прийняття такого рішення. Про таке продовження строку Регулятор повідомляє заявника не менше ніж за три робочі дні до завершення граничного строку для прийняття рішення, передбаченого цією частиною.

Регулятор залишає заяву про зміну обсягу ліцензії без руху, якщо заявник подав неповний пакет документів, необхідних для погодження і зміни обсягу ліцензії, або така заява подана з порушенням встановлених законодавством вимог. У такому разі Регулятор протягом 15 робочих днів з дня одержання такої заяви надсилає заявнику повідомлення в письмовій формі (паперовій або електронній) про залишення заяви про зміну обсягу ліцензії без руху із зазначенням виявлених недоліків з посиланням на порушені вимоги законодавства, порядку і строку усунення таких недоліків, а також порядку і строків оскарження рішення про залишення заяви без руху.

У разі усунення заявником виявлених недоліків у строк, встановлений Регулятором, заява вважається поданою в день її первинного подання, а строк розгляду заяви продовжується на строк залишення такої заяви без руху.

{Частина п'ята статті 38 в редакції Закону № 4017-IX від 10.10.2024}

6. Регулятор вносить запис до Реєстру про розширення обсягу ліцензії протягом трьох робочих днів з дня прийняття відповідного рішення.

{Частина шоста статті 38 в редакції Закону № 4017-IX від 10.10.2024}

7. Регулятор відмовляє у погодженні розширення обсягу ліцензії у разі:

1) невідповідності фінансової компанії, ломбарду вимогам до надання виду фінансових послуг, встановленим законом та/або нормативно-правовими актами Регулятора;

2) неусунення у встановлений Регулятором строк недоліків, що були підставою для залишення заяви про розширення обсягу ліцензії без руху, та/або наявності у поданих документах неповної та/або недостовірної інформації та/або невідповідності їх вимогам закону та нормативно-правових актів Регулятора.

У разі прийняття Регулятором рішення про відмову у погодженні розширення обсягу ліцензії з підстав, передбачених **пунктом 2** цієї частини (щодо неусунення у встановлений Регулятором строк недоліків, що були підставою для залишення заяви про розширення обсягу ліцензії без руху), заявник має право подати нову заяву про розширення обсягу ліцензії не менше ніж через три місяці з дня прийняття Регулятором рішення про відмову у погодженні розширення обсягу ліцензії, за умови усунення причин, що були підставою для прийняття такого рішення.

{Частина сьома статті 38 в редакції Закону № 4017-IX від 10.10.2024}

8. Повідомлення про прийняття рішення про надання погодження або про відмову у погодженні зміни обсягу ліцензії надсилається фінансовій компанії, ломбарду в письмовій формі (у паперовій формі або у формі електронного документа, створеного згідно з вимогами, визначеними [Законом України "Про електронні документи та електронний документообіг"](#)) протягом трьох робочих днів з дня прийняття відповідного рішення. У рішенні про відмову у погодженні зміни обсягу ліцензії зазначаються підстави такої відмови, а також відомості, передбачені [частиною п'ятою](#) статті 56 Закону України "Про Національний банк України".

{Частина восьма статті 38 із змінами, внесеними згідно із Законом № 4017-IX від 10.10.2024}

9. Регулятор має право виключити окремий вид фінансових послуг з ліцензії з підстав та в порядку, що передбачені [статтею 50](#) цього Закону, за умови що такі підстави стосуються виключно відповідного виду фінансових послуг.

10. З дати, зазначеної у рішенні Регулятора про звуження обсягу ліцензії, але не раніше наступного робочого дня після прийняття такого рішення, така фінансова компанія, ломбард не має права здійснювати діяльність з надання виключеного з ліцензії виду фінансової послуги (у тому числі укладати нові договори про надання відповідного виду фінансових послуг та/або продовжувати строк дії укладених договорів про надання таких фінансових послуг, та/або збільшувати розмір зобов'язань за укладеними договорами про надання таких фінансових послуг). Зобов'язання за раніше укладеними договорами про надання такої фінансової послуги виконуються сторонами в повному обсязі до моменту виконання договору.

Стаття 39. Вимоги до фінансових компаній та ломбардів

1. Вимоги до фінансових компаній, ломбардів визначаються цим Законом та нормативно-правовими актами Регулятора.

Регулятор має право визначати додаткові вимоги до юридичних осіб, які до звернення за отриманням ліцензії на діяльність фінансової компанії або ліцензії на діяльність ломбарду здійснювали іншу господарську діяльність.

2. Регулятор має право:

1) встановлювати критерії та вимоги до діяльності фінансової компанії, ломбарду відповідно до [статті 21](#) цього Закону;

2) вимагати від фінансової компанії, ломбарду, їх керівників вжиття заходів, спрямованих на приведення діяльності фінансової компанії, ломбарду у відповідність з вимогами законодавства України;

3) встановлювати обмеження і заборони у випадках, передбачених цим Законом.

3. Регулятор має право своїми нормативно-правовими актами встановлювати вимоги (включаючи пруденційні вимоги та вимоги щодо дотримання ринкової поведінки) щодо діяльності з надання фінансових послуг фінансовою компанією, ломбардом. Регулятор має право, зокрема, встановити вимоги до достатності капіталу, ліквідності, кредитного ризику,

лімітів кредитування пов'язаних осіб, а також додаткові вимоги до власного капіталу фінансових компаній, ломбардів.

Регулятор має право встановити пруденційні вимоги до фінансових компаній, ломбардів з метою забезпечення:

- 1) фінансової стійкості та платоспроможності фінансових компаній, ломбардів, які надають окремі види фінансових послуг або є учасниками фінансової групи;
- 2) захисту прав клієнтів фінансових компаній, ломбардів;
- 3) фінансової стабільності та мінімізації системних ризиків.

Регулятор встановлює пруденційні вимоги до фінансових компаній, ломбардів з урахуванням розміру, складності, обсягів, видів, характеру здійснюваних фінансовими компаніями, ломбардами операцій, організаційної структури та ризиків, притаманних діяльності фінансових компаній та ломбардів.

4. Фінансова компанія, ломбард протягом усього часу своєї діяльності повинні відповідати вимогам, встановленим цим Законом та нормативно-правовими актами Регулятора, у тому числі пруденційним вимогам, зазначеним у **частині третій** цієї статті.

5. Керівники фінансової компанії, ломбарду та власники істотної участі у фінансовій компанії, ломбарді зобов'язані протягом усього часу, упродовж якого вони зберігають свій статус або мають істотну участь у фінансовій компанії, ломбарді, відповідати вимогам, встановленим цим Законом та нормативно-правовими актами Регулятора.

Стаття 40. Вимоги до структури власності, власників істотної участі та повідомлення про зміну власників істотної участі у фінансовій компанії та ломбарді

1. Структура власності фінансової компанії, ломбарду повинна відповідати вимогам щодо прозорості, а також іншим вимогам, установленим цим Законом, іншими законами України та нормативно-правовими актами Регулятора.

2. Фінансова компанія, ломбард зобов'язані щороку подавати до Регулятора відомості про свою структуру власності, а також повідомляти про всі зміни у своїй структурі власності у порядку, обсязі та строки, встановлені нормативно-правовими актами Регулятора.

Фінансова компанія, ломбард зобов'язані оприлюднювати інформацію про структуру своєї власності та усі зміни до неї в обсязі та порядку, встановлених нормативно-правовими актами Регулятора.

3. Регулятор оприлюднює відомості про структуру власності фінансової компанії, ломбарду на сторінці свого офіційного інтернет-представництва (офіційному веб-сайті). Регулятор має право вживати заходів з метою встановлення відповідності структури власності фінансової компанії, ломбарду вимогам законодавства України, у тому числі запитувати інформацію та документи у фінансової компанії, ломбарду, їх ключових учасників та власників істотної участі, а також вимагати надання відповідних пояснень.

4. Фінансова компанія, ломбард мають право призначити працівника, відповідального за виконання вимог, визначених цією статтею. Правовий статус, повноваження, підзвітність

та підпорядкування такого працівника, а також вимоги до нього визначаються нормативно-правовими актами Регулятора.

5. Порядок здійснення Регулятором контролю за дотриманням вимог щодо структури власності фінансової компанії, ломбарду визначається нормативно-правовими актами Регулятора.

6. Власники істотної участі у фінансовій компанії, ломбарді повинні мати бездоганну ділову репутацію та відповідати іншим вимогам, встановленим нормативно-правовими актами Регулятора.

7. Фінансова компанія, ломбард зобов'язані разом з повідомленням Регулятора про зміну структури власності, якщо зміни структури власності стосуються набуття або збільшення істотної участі у фінансовій компанії, ломбарді таким чином, що юридична або фізична особа стала володіти або контролювати 10, 25 або 50 і більше відсотків статутного капіталу фінансової компанії, ломбарду чи правом голосу за акціями (частками) у статутному капіталі фінансової компанії, ломбарду та/або незалежно від формального володіння справляти значний вплив або здійснювати контроль над управлінням чи діяльністю фінансової компанії, ломбарду, з метою перевірки відповідності власника істотної участі вимогам законодавства надати інформацію та документи, встановлені нормативно-правовими актами Регулятора.

Особа, яка має намір передати істотну участь у фінансовій компанії, ломбарді будь-якій іншій особі або зменшити таку участь настільки, що її частка у статутному капіталі фінансової компанії, ломбарду чи право голосу виявиться нижчою за рівні, визначені **абзацом першим** цієї частини, або передати контроль щодо фінансової компанії, ломбарду іншій особі, зобов'язана повідомити про це Регулятора в порядку, установленому нормативно-правовими актами Регулятора.

Власники істотної участі та ключові учасники фінансової компанії, ломбарду зобов'язані надавати фінансовій компанії, ломбарду інформацію та документи, необхідні для формування відомостей про структуру власності фінансової компанії, ломбарду та для направлення до Регулятора повідомлення, передбаченого цією статтею, у порядку, обсязі та строки, встановлені нормативно-правовими актами Регулятора.

8. Регулятор має право визначати наявність значного впливу та/або контролю над управлінням або діяльністю фінансової компанії, ломбарду та визнавати особу власником істотної участі в фінансовій компанії, ломбарді. Ознаки наявності значного впливу та/або контролю над управлінням або діяльністю фінансової компанії, ломбарду визначаються нормативно-правовими актами Регулятора.

Регулятор у разі невідповідності власника істотної участі у фінансовій компанії, ломбарді вимогам цього Закону або нормативно-правових актів Регулятора визнає структуру власності фінансової компанії, ломбарду такою, що не відповідає вимогам законодавства України, вимагає усунення порушення і тимчасово, до усунення порушення, забороняє власнику істотної участі у фінансовій компанії, ломбарді використання права голосу та застосовує наслідки невідповідності структури власності вимогам законодавства України.

Стаття 41. Організація систем корпоративного управління і внутрішнього контролю фінансової компанії та ломбарду

1. Фінансова компанія, ломбард організовує та забезпечує функціонування систем корпоративного управління і внутрішнього контролю з урахуванням особливостей виду своєї діяльності, характеру і переліку послуг, які вони надають, ризиків, притаманних такій діяльності, особливостей, встановлених законами з питань регулювання діяльності господарських товариств та юридичних осіб інших організаційно-правових форм, відповідно до того, в якій організаційно-правовій формі вони створені, а також нормативно-правовими актами Регулятора.

2. Фінансова компанія, ломбард має право створити у своїй структурі окремі підрозділи внутрішнього аудиту, управління ризиками та контролю за дотриманням норм (комплаєнс) або покласти виконання відповідних функцій на відповідальних працівників.

Стаття 42. Вимоги до керівників фінансової компанії та ломбарду

1. Керівники фінансової компанії, ломбарду протягом усього часу обіймання відповідних посад повинні відповідати кваліфікаційним вимогам щодо бездоганної ділової репутації та професійної придатності, визначеним нормативно-правовими актами Регулятора.

Незалежні члени наглядової ради (далі - незалежні директори), у разі їх призначення, повинні відповідати вимогам щодо незалежності, встановленим законами з питань регулювання діяльності господарських товариств.

2. Фінансова компанія, ломбард зобов'язані на постійній основі здійснювати перевірку керівників на відповідність кваліфікаційним вимогам, а незалежних директорів (за наявності) - також і на відповідність вимогам щодо незалежності, у тому числі перед призначенням таких осіб на посади керівників, та забезпечувати контроль такої відповідності.

Фінансова компанія, ломбард несе відповідальність за виконання обов'язку перевірки керівника фінансової компанії, ломбарду на відповідність кваліфікаційним вимогам та вимогам щодо незалежності (за необхідності).

3. Керівники фінансової компанії, ломбарду вступають на посаду з дня їх призначення (обрання).

4. Фінансова компанія, ломбард у порядку, встановленому нормативно-правовими актами Регулятора, зобов'язані повідомити Регулятора про призначення особи на посаду керівника та надати документи, що підтверджують проведену перевірку відповідності такої особи кваліфікаційним вимогам та вимогам щодо незалежності (за необхідності).

5. Фінансова компанія, ломбард зобов'язані повідомляти Регулятора у порядку, встановленому його нормативно-правовими актами, про зміну своїх керівників, у тому числі про звільнення або призначення (обрання, набуття повноважень або припинення повноважень), протягом п'яти робочих днів з дня такої зміни.

6. У разі виявлення фінансовою компанією, ломбардом чи Регулятором невідповідності керівника (кандидата на посаду керівника) кваліфікаційним вимогам, керівник (кандидат на

посаду керівника) може звернутися до Регулятора у встановленому його нормативно-правовими актами порядку з клопотанням про незастосування до нього виявленої ознаки небездоганної ділової репутації та/або надати додаткові документи/пояснення про його відповідність вимогам щодо професійної придатності.

Регулятор розглядає клопотання про незастосування до керівника (кандидата на посаду керівника) ознак небездоганної ділової репутації та приймає відповідне рішення протягом 30 робочих днів з дня отримання відповідного клопотання. Регулятор має право продовжити цей строк, але не більш як на 30 робочих днів, у разі потреби перевірки достовірності поданих документів/інформації та/або отримання додаткових документів/інформації, необхідних для прийняття такого рішення. Про таке продовження строку Регулятор повідомляє фінансову компанію, ломбард не менше ніж за три робочі дні до завершення граничного строку для прийняття рішення, передбаченого цим абзацом.

{Абзац другий частини шостої статті 42 в редакції Закону № 4017-IX від 10.10.2024}

Регулятор має право запросити керівника (кандидата на посаду керівника) на розгляд питання щодо його відповідності кваліфікаційним вимогам для надання пояснень. Неявка керівника (кандидата на посаду керівника) не перешкоджає розгляду Регулятором такого питання та прийняття рішення по суті.

{Абзац частини шостої статті 42 в редакції Закону № 4017-IX від 10.10.2024}

У разі прийняття Регулятором за результатами оцінювання ділової репутації та професійної придатності керівника фінансової компанії, ломбарду рішення про визнання ділової репутації керівника небездоганною та/або рішення про невідповідність керівника фінансової компанії, ломбарду вимогам щодо професійної придатності Регулятор має право вимагати заміни такого керівника.

Регулятор вимагає припинення повноважень керівника фінансової компанії, ломбарду, якщо за результатами здійснення нагляду виявлено, що такий керівник:

- 1) не відповідає кваліфікаційним вимогам; та/або
- 2) не забезпечує належного виконання своїх посадових обов'язків, що призвело до порушення вимог законодавства України.

Фінансова компанія, ломбард зобов'язані на вимогу Регулятора вжити заходів для припинення повноважень такого керівника, а також для обрання/призначення іншої особи на відповідну посаду, якщо це вимагається законодавством України.

7. Керівник фінансової компанії, ломбарду, стосовно якого Регулятор висунув вимогу про припинення повноважень, зобов'язаний утриматися від вчинення дій, прийняття рішень та припинити виконання покладених на нього посадових обов'язків з дня, наступного за днем отримання такої вимоги Регулятора.

8. Законом можуть встановлюватися обмеження щодо обіймання керівниками фінансової компанії, ломбарду посад в інших юридичних особах або надання ними послуг (виконання робіт) іншим юридичним особам на підставі цивільно-правового договору.

9. Керівники фінансових компаній, ломбардів зобов'язані утримуватися від вчинення дій та/або прийняття рішень, якщо це може призвести до виникнення конфлікту інтересів

та/або перешкодити належному виконанню такими особами своїх посадових обов'язків в інтересах фінансової компанії, ломбарду.

Стаття 43. Звітність та обов'язки щодо інформування Регулятора фінансовими компаніями, ломбардами та фінансовими групами

1. Фінансові компанії, ломбарди, уповноважені особи фінансової групи зобов'язані подавати до Регулятора:

1) фінансову звітність, звіт про управління (консолідовану фінансову звітність, консолідований звіт про управління - у разі якщо фінансова компанія або ломбард є материнською компанією);

2) консолідовану та субконсолідовану звітність фінансової групи (у разі якщо фінансова компанія або ломбард є відповідальною особою фінансової групи);

3) регуляторну звітність;

4) іншу інформацію про діяльність фінансової компанії, ломбарду, яка є необхідною для цілей нагляду за діяльністю фінансової компанії, ломбарду, а також перевірки фінансової компанії, ломбарду з питань дотримання вимог законодавства, яке регулює відносини у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення.

2. Нормативно-правовими актами Регулятора встановлюються:

1) перелік показників регуляторної звітності, вимоги до структури пояснювальних записок до звітності;

2) порядок та строки складання, подання і оприлюднення регуляторної звітності та інформації про діяльність фінансової компанії, ломбарду, визначеної **пунктом 4** частини першої цієї статті;

3) перелік показників звіту про управління (консолідованого звіту про управління) фінансової компанії, ломбарду за погодженням з центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері бухгалтерського обліку та аудиту.

3. Фінансова компанія, ломбард зобов'язані протягом трьох робочих днів з дня настання відповідної події інформувати Регулятора у встановленому ним порядку про:

1) будь-які суттєві зміни у відомостях та/або документах, поданих до Регулятора з метою отримання ліцензії, при цьому ознаки та критерії суттєвих змін визначаються нормативно-правовими актами Регулятора;

2) прийняття рішення про припинення діяльності фінансової компанії, ломбарду або відкриття провадження у справі про банкрутство фінансової компанії, ломбарду;

3) вручення повідомлення про підозру у вчиненні кримінального правопорушення керівнику фінансової компанії, ломбарду або фізичній особі - власнику істотної участі;

4) виявлені факти щодо керівників фінансової компанії, ломбарду, які свідчать про їх невідповідність кваліфікаційним вимогам, а також про наявність інформації, яка може свідчити/свідчить про можливий негативний вплив на забезпечення виконання такими особами своїх функцій, а також про конфлікт інтересів у фінансовій компанії, ломбарді;

5) виявлені факти стосовно власника істотної участі, які свідчать про його невідповідність вимогам щодо ділової репутації;

6) передачу на аутсорсинг функції бухгалтерського обліку (у разі якщо фінансова компанія, ломбард не є підприємством, що становить суспільний інтерес), а якщо відповідно до цього Закону Регулятором встановлено вимоги до системи управління ризиками фінансових компаній, ломбардів - також про передачу на аутсорсинг функції з управління ризиками.

4. У разі виявлення недостовірної фінансової звітності фінансова компанія, ломбард самостійно або на вимогу Регулятора протягом одного місяця з дня виявлення або з дня отримання такої вимоги Регулятора зобов'язані спростувати опубліковану недостовірну фінансову звітність у такий самий спосіб, у який вона була оприлюднена, а також оприлюднити виправлену фінансову звітність.

5. У разі подання до Регулятора та/або оприлюднення недостовірної (неповної) фінансової звітності, а також недотримання порядку спростування такої звітності голова виконавчого органу (одноосібний виконавчий орган) та головний бухгалтер фінансової компанії, ломбарду несуть відповідальність, встановлену законодавством України.

Стаття 44. Аутсорсинг у фінансових компаніях та ломбардах

1. Фінансова компанія, ломбард відповідно до **статті 18** цього Закону має право передавати на аутсорсинг свої функції, окремі процеси в межах таких функцій, з урахуванням особливостей, визначених цією статтею.

До особи, яка надає послуги з аутсорсингу, переходять обов'язки особи, відповідальної за функцію фінансової компанії, ломбарду, яка повністю або частково передається на аутсорсинг.

До фізичної особи - підприємця, яка відповідатиме за здійснення функції, а в разі якщо послуги з аутсорсингу надаються юридичною особою - до працівника такої юридичної особи, застосовуються вимоги цього Закону та нормативно-правових актів Регулятора до особи, відповідальної за відповідну функцію (за наявності).

2. Фінансова компанія, ломбард, які не є підприємством, що становить суспільний інтерес, мають право у порядку, встановленому нормативно-правовими актами Регулятора, передавати на аутсорсинг функцію ведення бухгалтерського обліку, внутрішнього аудиту, управління ризиками та/або контролю за дотриманням норм (комплаєнс) та/або окремі завдання чи процеси в межах таких функцій. Інші функції чи процеси в межах таких функцій така фінансова компанія, ломбард може передавати на аутсорсинг у встановленому ними порядку на підставі укладених договорів.

3. Фінансова компанія, ломбард несе повну відповідальність за дотримання вимог цього Закону, інших законів України та нормативно-правових актів Регулятора при передачі на аутсорсинг будь-яких функцій, окремих процесів у межах таких функцій.

4. Фінансова компанія, ломбард призначає із числа своїх працівників особу (осіб), відповідальну (відповідальних) за аутсорсинг, у разі якщо така фінансова компанія, ломбард передає на аутсорсинг функцію з ведення бухгалтерського обліку або функцію з управління ризиками (крім аутсорсингу виконання окремих завдань та процесів у межах виконання такої функції), якщо відповідно до **частини першої** статті 41 цього Закону Регулятором встановлено вимоги до системи управління ризиками фінансової компанії, ломбарду.

Кваліфікаційні вимоги до такої особи та порядок її взаємодії з Регулятором встановлюються нормативно-правовими актами Регулятора.

5. Регулятор має право здійснювати оцінювання роботи осіб, які на умовах аутсорсингу виконують функцію з ведення бухгалтерського обліку, а також якщо відповідно до **частини першої** статті 41 цього Закону Регулятором встановлено вимоги до системи управління ризиками фінансової компанії, ломбарду - функцію з управління ризиками (крім аутсорсингу виконання окремих завдань та процесів у межах виконання таких функцій).

Регулятор за результатами проведеного оцінювання та виявлення порушень у роботі таких осіб має право:

1) вимагати дострокового припинення договорів аутсорсингу з особою (особами), яка (які) на умовах аутсорсингу здійснюють такі функції;

2) вимагати заміни особи (осіб), відповідальної (відповідальних) за аутсорсинг таких функцій;

3) надавати вказівки щодо усунення недоліків у виконанні функції, окремих завдань та процесів у межах такої функції, переданих на аутсорсинг.

Фінансові компанії, ломбарди, а також особи, які надають послуги на умовах аутсорсингу, зобов'язані виконувати вимоги Регулятора, передбачені **абзацом другим** цієї частини.

Стаття 45. Використання Кредитного реєстру фінансовими компаніями

1. Фінансові компанії, що мають право надавати хоча б одну з фінансових послуг, передбачених **пунктами 1-4** частини першої статті 29 цього Закону, подають та отримують інформацію з Кредитного реєстру відповідно до **статті 27** цього Закону та в порядку, встановленому нормативно-правовими актами Національного банку України.

2. Перелік інформації, яка подається фінансовою компанією до Кредитного реєстру, визначається **частиною третьою** статті 27 цього Закону.

Обсяг інформації, яка подається фінансовою компанією до Кредитного реєстру, визначається нормативно-правовими актами Національного банку України.

3. Національний банк України відповідно до **статті 27** цього Закону та своїх нормативно-правових актів надає фінансовим компаніям доступ до інформації з Кредитного реєстру про кредитні операції, зазначені в **абзаці першому** частини восьмої статті 27 цього Закону. Така інформація надається фінансовій компанії лише щодо боржників (та/або їх пов'язаних осіб), які є боржниками (та/або їх пов'язаними особами)

цієї фінансової компанії, або за наявності документально підтвердженого звернення особи щодо наміру здійснити кредитну операцію з цією фінансовою компанією та включає:

1) відомості, що ідентифікують боржника, а саме:

а) для фізичних осіб - резидентів - прізвище, ім'я та по батькові, дата народження, реєстраційний номер облікової картки платника податків або серія та номер паспорта/номер паспорта у формі картки (для фізичних осіб, які через свої релігійні переконання відмовляються від прийняття реєстраційного номера платника податків, повідомили про це відповідний контролюючий орган і мають відмітку в паспорті);

б) для юридичних осіб - резидентів - повне найменування, ідентифікаційний код у Єдиному державному реєстрі юридичних осіб, фізичних осіб - підприємців та громадських формувань, місцезнаходження юридичної особи;

в) для фізичних осіб - нерезидентів - прізвище та ім'я (додатково зазначається по батькові за наявності у фізичної особи - нерезидента), дата народження, ідентифікаційний номер, який вони мають у країні постійного місця проживання, якщо це передбачено законодавством цієї країни, або серія і номер паспорта чи іншого документа, що його замінює;

г) для юридичних осіб - нерезидентів - повне найменування, ідентифікаційний код чи реєстраційний номер відповідно до вимог законодавства - місця реєстрації юридичної особи, місцезнаходження юридичної особи;

2) інформація про умови кредитної операції та виконання зобов'язань за кредитною операцією:

а) вид кредиту/наданого фінансового зобов'язання;

б) номер кредитного договору;

в) дата укладення кредитного договору;

г) загальна сума кредиту/сума наданого фінансового зобов'язання відповідно до договору;

г) заборгованість за кредитною операцією/залишок фінансового зобов'язання;

д) вид валюти зобов'язання/наданого фінансового зобов'язання;

е) кінцева дата погашення кредиту/дії наданого фінансового зобов'язання відповідно до договору;

є) розмір простроченої заборгованості;

ж) кількість днів прострочення;

з) інформація про списання кредиту з балансу фінансової установи;

и) коментар боржника щодо інформації, розміщеної стосовно нього у Кредитному реєстрі, з якою він не згоден (за наявності);

3) інформація про належність боржника до пов'язаних з кредитором осіб;

4) інформація про забезпечення виконання зобов'язань за кредитною операцією, у тому числі порукою (дата укладення договору про забезпечення виконання зобов'язання, вид та сума забезпечення).

4. Національний банк України у встановленому ним порядку надає фінансовим компаніям доступ до інформації з Кредитного реєстру про будь-які кредитні операції боржника, необхідної для виконання кредитором вимог Національного банку України щодо управління кредитним ризиком. Така інформація надається кредитору лише стосовно боржників (та/або їх пов'язаних осіб), які є боржниками (та/або їх пов'язаними особами) цього кредитора та включає відомості про:

- 1) загальний розмір заборгованості боржника за всіма його кредитними операціями;
- 2) наявність прострочення виконання зобов'язань хоча б за однією кредитною операцією, максимальний строк такого прострочення та події дефолту.

5. Фінансові компанії зобов'язані використовувати інформацію, отриману з Кредитного реєстру з метою управління кредитним ризиком.

Стаття 46. Порядок здійснення нагляду за діяльністю фінансових компаній та ломбардів

1. Регулятор здійснює нагляд за діяльністю фінансових компаній, ломбардів із застосуванням ризик-орієнтованого підходу та принципу співмірності (пропорційності) відповідно до цього Закону, інших законів України та нормативно-правових актів Регулятора.

2. У межах здійснення нагляду Регулятор має право:

- 1) застосовувати коригувальні заходи;
- 2) застосовувати заходи впливу;
- 3) письмово вимагати від фінансової компанії, ломбарду інформацію та копії документів, а також письмові пояснення з питань їх діяльності;
- 4) проводити інспекційні перевірки.

3. Фінансова компанія, ломбард, їх керівники (керівник) зобов'язані (зобов'язаний) надавати на письмову вимогу Регулятора інформацію та копії документів, передбачені **пунктом 3** частини другої цієї статті.

4. У межах здійснення нагляду за діяльністю фінансових компаній та ломбардів днем початку адміністративного провадження за ініціативою Регулятора є день складення ним документа, в якому зафіксовано обставини, що можуть бути підставою для прийняття Регулятором індивідуального акта щодо фінансової компанії або ломбарду. Документи, в яких фіксуватимуться такі обставини, визначаються нормативно-правовими актами Регулятора.

{Статтю 46 доповнено частиною четвертою згідно із Законом № 4017-IX від 10.10.2024}

Стаття 47. Інспектування фінансових компаній та ломбардів

1. Регулятор здійснює інспекційні перевірки фінансових компаній, ломбардів у порядку та відповідно до вимог, встановлених **статтею 23** цього Закону, з урахуванням особливостей, встановлених цією статтею та нормативно-правовими актами Регулятора.

2. Інспекційні перевірки здійснюються з метою визначення рівня безпеки і стабільності діяльності фінансової компанії, ломбарду, достовірності поданої ними звітності і дотримання ними вимог законодавства України у сфері фінансових послуг, в тому числі нормативно-правових актів Регулятора.

3. Регулятор зобов'язаний повідомити фінансову компанію, ломбард про проведення планової перевірки не пізніше, ніж за десять календарних днів до початку її проведення.

4. Підставами для проведення позапланової інспекційної перевірки фінансової компанії, ломбарду є:

1) виявлення у документах, що подаються до Регулятора згідно із законодавством України інформації, що вказує на недотримання фінансовою компанією, ломбардом/фінансовою групою вимог законодавства України, та/або надання фінансовою компанією, ломбардом недостовірної інформації;

2) перевірка виконання фінансовою компанією, ломбардом вимоги про усунення порушень законодавства України, висунутої Регулятором за результатами здійснення нагляду;

3) неподання фінансовою компанією, ломбардом у встановлений законодавством строк звітності, інших документів та інформації, подання яких вимагається відповідно до законодавства України, та/або у встановлених цим Законом випадках - на вимогу Регулятора;

4) результати аналізу розгляду заяв та звернень споживачів у частині порушень законодавства про захист прав споживачів фінансових послуг, вчинених фінансовою компанією, ломбардом, що спричинили шкоду їхнім правам та законним інтересам, з доданими документами чи їх копіями, що підтверджують такі порушення;

{Пункт 4 частини четвертої статті 47 із змінами, внесеними згідно із Законом № 4017-IX від 10.10.2024}

5) наявність фактів, що свідчать про погіршення фінансового стану фінансової компанії, ломбарду та/або підвищення ступеня ризику від здійснюваної діяльності фінансової компанії, ломбарду або про здійснення діяльності з надання фінансових послуг без ліцензії;

6) необхідність перевірки виконання фінансовою компанією, ломбардом установлених Регулятором вимог і обмежень.

Позапланові інспекційні перевірки можуть проводитися з інших обґрунтованих підстав, визначених нормативно-правовими актами Регулятора.

Рішення про проведення позапланової перевірки підписується керівником Регулятора або уповноваженою ним посадовою особою.

5. Про проведення позапланової інспекційної перевірки Регулятор повідомляє фінансову компанію, ломбард не пізніше дня початку її проведення.

6. Фінансова компанія, ломбард зобов'язані забезпечити уповноваженим особам умови для проведення інспекційної перевірки та вільний доступ у робочий час до всіх приміщень фінансової компанії, ломбарду.

Керівники фінансової компанії, ломбарду зобов'язані забезпечити безоплатне надання уповноваженим особам доступу в режимі перегляду до всіх інформаційних систем фінансової компанії, ломбарду, необхідних для проведення перевірки, вибірки та вивантаження необхідної інформації для її подальшого аналізу, консультативної підтримки з питань функціонування таких систем, а також інформації, документів та письмових пояснень з питань діяльності фінансової компанії, ломбарду.

Керівники та/або працівники фінансової компанії, ломбарду зобов'язані безоплатно надавати уповноваженим особам інформацію, копії документів, у тому числі тієї (тих), що зберігається (зберігаються) в інформаційних системах такої фінансової компанії, ломбарду, у порядку, встановленому Регулятором.

7. Уповноважені особи мають право одержувати від фінансової компанії, ломбарду інформацію, документи та їх копії, письмові пояснення з питань діяльності фінансової компанії, ломбарду, усні пояснення керівників та/або працівників, вилучати (виносити за межі фінансової компанії, ломбарду) письмові пояснення, а також виготовляти та вилучати (виносити за межі фінансової компанії, ломбарду) копії документів з питань діяльності фінансової компанії, ломбарду, у тому числі копії документів, що свідчать про порушення законодавства України.

Витребування від фінансової компанії, ломбарду інформації, документів та їх копій, письмових пояснень з питань діяльності фінансової компанії, ломбарду, запрошення керівників та/або працівників фінансової компанії, ломбарду для надання усних пояснень, ініціювання проведення зустрічей, вчинення інших дій, необхідних для проведення інспекційної перевірки, здійснюються на підставі запитів уповноважених Регулятором осіб, оформлених відповідно до вимог нормативно-правових актів Регулятора. У такому запиті зазначається строк для вчинення фінансовою компанією, ломбардом відповідних дій, що визначається з урахуванням строку проведення інспекційної перевірки, зазначеного у рішенні Регулятора про її проведення, а також інші вимоги щодо виконання запиту.

{Частина сьому статті 47 доповнено новим абзацом згідно із Законом № 4017-IX від 10.10.2024}

Не допускається надання Регулятором та/або уповноваженими особами матеріалів інспекційної перевірки третім особам у разі, якщо в матеріалах перевірки відсутні дані про факти порушення законодавства України, крім випадків, визначених **статтею 12** цього Закону.

8. У ході перевірки фінансової компанії, ломбарду уповноважені Регулятором особи мають право перевіряти будь-яку звітність афілійованої особи та спорідненої особи фінансової компанії, ломбарду щодо взаємовідносин з фінансовою компанією, ломбардом з метою визначення впливу відносин з цією особою на стан фінансової компанії, ломбарду.

Для цілей такої перевірки на афілійованих та споріднених осіб фінансової компанії, ломбарду поширюються положення частин **шостої** і **сьомої** цієї статті.

Стаття 48. Коригувальні заходи та заходи впливу, які застосовуються до фінансових компаній та ломбардів

1. Регулятор має право застосовувати до фінансової компанії, ломбарду коригувальні заходи або заходи впливу.

2. У разі виявлення у діяльності фінансової компанії, ломбарду потенційних ризиків, які можуть призвести до порушення вимог законодавства України, та/або у разі виявлення обставин і ризиків, що негативно впливають або можуть негативно вплинути на фінансовий стан фінансової компанії, ломбарду, недоліків у їхній діяльності, у тому числі якості корпоративного управління, систем управління ризиками та внутрішнього контролю, Регулятор має право застосувати до фінансової компанії, ломбарду коригувальні заходи.

Коригувальні заходи полягають у наданні Регулятором рекомендацій про вчинення дій або необхідність утриматися від вчинення дій з метою уникнення ризиків у діяльності фінансових компаній, ломбардів.

3. Регулятор має право прийняти рішення про застосування коригувальних заходів до необмеженого кола фінансових компаній, ломбардів у разі виявлення під час здійснення нагляду однотипних недоліків у діяльності фінансових компаній, ломбардів чи порушень ними вимог законодавства України. Регулятор оприлюднює таке рішення шляхом його розміщення на сторінці офіційного інтернет-представництва Регулятора у встановленому ним порядку.

4. Регулятор адекватно вчиненому порушенню та/або рівню загрози, у разі порушення фінансовими компаніями, ломбардами, їх посадовими особами, керівниками, власниками істотної участі вимог цього Закону та/або інших законів та/або нормативно-правових актів, вимог, рішень та/або розпоряджень Регулятора; та/або здійснення ризикової діяльності, яка загрожує інтересам клієнтів чи кредиторів фінансової компанії, ломбарду та/або застосування іноземними державами або міждержавними об'єднаннями, або міжнародними організаціями санкцій до фінансової компанії, ломбарду чи власника істотної участі у них, що становлять загрозу інтересам клієнтів та кредиторів фінансової компанії, ломбарду та/або стабільності фінансової системи, застосовує один чи декілька заходів впливу, до яких належать:

1) вимога до фінансової компанії, ломбарду, їх керівників про вжиття заходів, спрямованих на усунення (виправлення) виявлених під час нагляду порушень та приведення діяльності фінансової компанії, ломбарду у відповідність з вимогами законодавства;

2) письмове застереження про вчинення порушення фінансовою компанією, ломбардом чи виявлення недоліків у діяльності фінансової компанії, ломбарду або їх посадових осіб, керівників, власників істотної участі;

3) скликання засідання органів управління фінансової компанії, ломбарду;

4) встановлення для фінансової компанії, ломбарду додаткових пруденційних вимог;

5) обмеження, зупинення чи припинення окремих видів фінансових, супровідних або інших послуг чи операцій, що надаються або здійснюються фінансовою компанією, ломбардом та/або їх відокремленими підрозділами, або обмеження кола осіб, яким можуть надаватися такі послуги чи операції;

6) зупинення виплати дивідендів чи розподілу капіталу в будь-якій іншій формі фінансовій компанії, ломбарду, до діяльності яких застосовуються пруденційні вимоги або у випадку тимчасової заборони права голосу відповідно до **частини одинадцятої** цієї статті;

7) накладення штрафів на:

а) фінансову компанію, ломбард, але у розмірі не більш як 0,1 відсотка суми активів станом на останню звітну дату, що передуює прийняттю рішення про застосування відповідного заходу впливу, крім штрафів, передбачених **статтею 28** цього Закону;

б) посадових осіб фінансової компанії, ломбарду відповідно до **Кодексу України про адміністративні правопорушення** у порядку, визначеному нормативно-правовими актами Регулятора.

Рішення Регулятора про застосування заходу впливу у вигляді накладення штрафу може застосовуватися одночасно із застосуванням заходу впливу у вигляді письмового застереження про вчинення порушення чи про виявлення недоліків у діяльності;

8) накладення штрафів відповідно до **статті 28** цього Закону;

9) тимчасова, до усунення порушення, заборона використання власником істотної участі у фінансовій компанії, ломбарді права голосу (тимчасова заборона права голосу);

10) тимчасове, до усунення порушення, відсторонення посадової особи фінансової компанії, ломбарду від посади;

11) вимога припинення повноважень керівника фінансової компанії, ломбарду;

12) обмеження, припинення реклами фінансових послуг;

13) відкликання ліцензії фінансової компанії, ломбарду.

Регулятор застосовує заходи впливу за порушення фінансовою компанією, ломбардом вимог законодавства у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення відповідно до **Закону України "Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення"**.

5. Вибір адекватних заходів впливу, які застосовуються до фінансової компанії, ломбарду, їх посадових осіб, керівників, власників істотної участі, має здійснюватися з урахуванням:

1) характеру допущених порушень, повторності та/або систематичності їх здійснення;

2) причин, які зумовили виникнення виявлених порушень;

3) особливостей виду діяльності на ринку фінансових послуг, характеру і обсягів послуг, які надаються;

4) загального фінансового стану фінансової компанії, ломбарду, їх посадових осіб, керівників, власників істотної участі;

5) ступеня відповідальності фінансової компанії, ломбарду, рівня співпраці з Регулятором, наявності чи відсутності у фінансової компанії, ломбарду випадків притягнення до відповідальності за вчинення порушення законодавства України, а також заходів, вжитих фінансовою компанією, ломбардом з метою запобігання повторному вчиненню порушення;

6) оцінки можливих негативних наслідків для клієнтів і кредиторів фінансової компанії, ломбарду або для фінансової стабільності.

6. Регулятор не застосовує заходи впливу у разі, якщо порушення та його наслідки усунені порушником самостійно до прийняття Регулятором рішення про застосування заходу впливу, крім випадків застосування заходу впливу у вигляді штрафних санкцій за порушення, передбачені [статтею 28](#) цього Закону.

7. Рішення про застосування заходу впливу може бути оскаржено у судовому порядку відповідно до закону.

8. Рішення Регулятора про застосування заходу впливу обов'язково має містити:

1) відомості про встановлені обставини (факти);

2) кількісні та якісні оцінки, висновки Регулятора, включаючи обґрунтування адекватності застосування відповідного заходу впливу на підставі встановлених обставин (фактів);

3) відомості про результати розгляду пояснень/заперечень фінансової компанії, ломбарду, їх посадових осіб або іншої особи, яка стала об'єктом перевірки Регулятора, щодо якої прийнято рішення (за наявності);

4) відомості, передбачені [частиною п'ятою](#) статті 56 Закону України "Про Національний банк України".

{Частина восьму статті 48 доповнено пунктом 4 згідно із Законом [№ 4017-IX від 10.10.2024](#)}

9. Регулятор у разі розгляду питань про застосування заходів впливу або коригувальних заходів до фінансової компанії, ломбарду запрошує для надання пояснень уповноважену особу (уповноважених осіб) цієї фінансової компанії, ломбарду або іншу особу, яка стала об'єктом перевірки Регулятора та щодо якої має бути прийнято таке рішення, крім випадку прийняття Регулятором рішення про застосування коригувальних заходів до необмеженого кола фінансових компаній, ломбардів.

У такому разі Регулятор не менше ніж за два робочі дні до дати розгляду питання про застосування заходів впливу або коригувальних заходів надсилає у визначені ним порядку та спосіб запрошення фінансовій компанії, ломбарду. Неявка уповноваженої особи фінансової компанії, ломбарду, власника істотної участі у фінансовій компанії, ломбарді не перешкоджає розгляду Регулятором такого питання та прийняттю рішення по суті.

{Частина дев'ята статті 48 в редакції Законом [№ 4017-IX від 10.10.2024](#)}

10. Застереження про вчинення порушення фінансовою компанією, ломбардом може бути письмовим та направлятися безпосередньо фінансовій компанії, ломбарду або публічним та оприлюднюватися шляхом розміщення на сторінці офіційного інтернет-представництва Регулятора у встановленому нормативно-правовими актами Регулятора порядку.

11. Тимчасова заборона права голосу застосовується шляхом заборони використання права голосу:

1) власнику прямої істотної участі у фінансовій компанії, ломбарді - щодо належних йому акцій (паїв, часток) фінансової компанії, ломбарду;

2) власнику опосередкованої істотної участі у фінансовій компанії, ломбарді - щодо акцій (паїв, часток), які належать акціонеру (учаснику) фінансової компанії, ломбарду, через якого така особа володіє опосередкованою істотною участю у фінансовій компанії, ломбарді.

Тимчасова заборона права голосу передбачає заборону акціонеру (учаснику) фінансової компанії, ломбарду голосувати на загальних зборах акціонерів (учасників) фінансової компанії, ломбарду та будь-яким чином брати участь в управлінні фінансовою компанією, ломбардом, а також заборону на виплату дивідендів чи розподілу капіталу в будь-якій іншій формі такому акціонеру (учаснику). У разі застосування тимчасової заборони права голосу Регулятор визначає кількість акцій (паїв, часток), права за якими обмежуються.

Тимчасова заборона права голосу може бути застосована додатково до інших заходів впливу, передбачених **частиною четвертою** цієї статті.

У разі прийняття загальними зборами акціонерів (учасників)/єдиним акціонером (учасником) фінансової компанії, ломбарду рішення з використанням права голосу особою (особами), якій (яким) Регулятор тимчасово заборонив використання права голосу на загальних зборах акціонерів (учасників) фінансової компанії, ломбарду, таке рішення є нікчемним.

Регулятор у разі застосування тимчасової заборони права голосу визначає спосіб та строки усунення порушення. У разі неусунення порушення у визначені строки Регулятор має право відкликати ліцензію відповідно до **статті 50** цього Закону.

У разі застосування тимчасової заборони права голосу особі забороняється збільшувати участь у цій фінансовій компанії або цьому ломбарді.

У разі тимчасової заборони права голосу право голосу щодо акцій (паїв, часток) фінансової компанії, ломбарду, а також право брати участь в управлінні фінансовою компанією, ломбардом переходять до довіреної особи, обраної Регулятором з числа осіб, запропонованих фінансовою компанією, ломбардом, та призначеної Регулятором.

Довірена особа зобов'язана на момент призначення Регулятором та протягом усього часу, упродовж якого вона зберігає свій статус, відповідати вимогам, установленим нормативно-правовими актами Регулятора, у тому числі вимогам щодо бездоганної ділової репутації.

Довірена особа під час голосування на загальних зборах акціонерів (учасників) або в рамках іншої участі в управлінні фінансовою компанією, ломбардом зобов'язана діяти в інтересах кваліфікованого та зваженого управління фінансовою компанією, ломбардом, керуючись принципом забезпечення та захисту прав та інтересів фінансової компанії, ломбарду, їхніх кредиторів і клієнтів, і повідомляти Регулятора про прийняті нею рішення/вчинені дії в день їх прийняття/вчинення.

Якщо фінансова компанія, ломбард створені у формі акціонерного товариства, Регулятор направляє копію прийнятого рішення про тимчасову заборону/відновлення права голосу депозитарній установі, яка обслуговує рахунок у цінних паперах відповідного акціонера, не пізніше наступного робочого дня з дня прийняття такого рішення.

12. Особу, яку на підставі розпорядження Регулятора було відсторонено від посади (виконання повноважень) або якій тимчасово заборонено право голосу, може бути поновлено на посаді (відновлено виконання повноважень) або відновлено право голосу лише на підставі рішення Регулятора або за рішенням суду.

13. Регулятор у разі порушення небанківською фінансовою групою, відповідальною особою небанківської фінансової групи, іншими учасниками небанківської фінансової групи, до якої входить фінансова компанія, ломбард, вимог цього Закону, інших законів України, нормативно-правових актів Регулятора, наявності структури фінансової групи, що унеможливилює здійснення нагляду на консолідованій основі, має право застосувати адекватно до вчиненого порушення заходи впливу, передбачені **частиною четвертою** цієї статті, та/або додаткові заходи впливу, до яких належать:

1) установлення для такої фінансової групи лімітів та обмежень щодо здійснення окремих видів операцій та/або діяльності;

2) заборона проведення операцій між фінансовою компанією, ломбардом та іншими учасниками такої фінансової групи;

3) вимога до фінансової компанії, ломбарду щодо відчуження часток участі в статутному капіталі або акцій дочірніх компаній, асоційованих компаній, які є членами фінансової групи, розірвання угод, на підставі яких за відсутності формального володіння здійснюється вирішальний вплив на управління та/або діяльність цих осіб.

14. Регулятор має право застосувати захід впливу у вигляді тимчасової заборони або вимоги про припинення діяльності відокремленого підрозділу фінансової компанії, ломбарду, якщо діяльність такого відокремленого підрозділу не відповідає вимогам закону та/або нормативно-правових актів Регулятора.

15. Порядок застосування до фінансових компаній, ломбардів коригувальних заходів та заходів впливу, встановлених цієї статтею, визначається нормативно-правовими актами Регулятора, чинними на момент прийняття рішення Регулятора про застосування відповідних коригувальних заходів та заходів впливу.

16. Заходи впливу, встановлені цієї статтею, можуть бути застосовані Регулятором до фінансової компанії, ломбарду протягом шести місяців з дня виявлення порушення, але не пізніше ніж через три роки з дня його вчинення.

Днем виявлення порушення є день складення Регулятором документа, в якому зафіксовані обставини, що можуть бути підставою для застосування Регулятором заходу впливу до фінансової компанії, ломбарду. День складення Регулятором такого документа є днем початку адміністративного провадження у відповідній адміністративній справі.

{Частина шістнадцяту статті 48 доповнено абзацом згідно із Законом № 4017-IX від 10.10.2024}

17. Рішення Регулятора про застосування до фінансової компанії, ломбарду заходу впливу у вигляді накладення штрафу набирає чинності з дня доведення його до відома фінансової компанії, ломбарду у порядку, визначеному Регулятором. У разі якщо рішення Регулятора про застосування до фінансової компанії, ломбарду заходу впливу у вигляді накладення штрафу протягом одного місяця з дня набрання ним чинності не було виконано або не було оскаржено у судовому порядку, таке рішення визнається виконавчим документом, підлягає оформленню Регулятором відповідно до вимог [Закону України "Про виконавче провадження"](#) та передається до органів державної виконавчої служби або приватному виконавцю для примусового виконання згідно із законом.

Рішення Регулятора про застосування до фінансової компанії, ломбарду заходу впливу у вигляді накладення штрафу може бути оскаржено в судовому порядку відповідно до закону. У разі якщо зазначене рішення протягом місяця з дня набрання ним чинності було оскаржено в судовому порядку та адміністративним судом було відкрито провадження у справі про оскарження зазначеного рішення, таке рішення визнається виконавчим документом з дня набрання законної сили судовим рішенням, яким підтверджено законність рішення Регулятора, підлягає оформленню Регулятором відповідно до вимог [Закону України "Про виконавче провадження"](#) та передається до органів державної виконавчої служби або приватному виконавцю для примусового виконання згідно із законом.

{Абзац другий частини сімнадцятої статті 48 із змінами, внесеними згідно із Законом № 3994-IX від 08.10.2024}

{Частина сімнадцята статті 48 із змінами, внесеними згідно із Законом № 4017-IX від 10.10.2024}

18. Інформація про застосовані Регулятором до фінансових компаній, ломбардів заходи впливу за порушення вимог законодавства у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення оприлюднюється шляхом розміщення на сторінці офіційного Інтернет-представництва Регулятора у встановленому законом та нормативно-правовими актами Регулятора порядку.

Стаття 49. Реорганізація та виділ фінансових компаній та ломбардів

1. Фінансова компанія, ломбард можуть бути реорганізовані за рішенням власників фінансової компанії, ломбарду в порядку, визначеному законодавством України.

2. Фінансова компанія, ломбард, створені у результаті реорганізації (злиття або поділу), або які не припиняються як юридична особа у результаті приєднання до неї (нього) іншої юридичної особи, або створені шляхом виділу з іншої фінансової компанії, ломбарду, повинні відповідати визначеним цим Законом та нормативно-правовими актами Регулятора

вимогам до відповідного виду діяльності з надання фінансових послуг або привести свою діяльність у відповідність із такими вимогами протягом шести місяців з дня завершення реорганізації або виділу.

3. Якщо фінансова компанія, ломбард припиняється в результаті злиття і їх правонаступник має намір провадити вид діяльності з надання фінансових послуг, на здійснення якого фінансова компанія, ломбард мали ліцензію, такий правонаступник має право провадити у строк, що не перевищує шести місяців, такий вид діяльності з надання фінансових послуг на підставі ліцензії фінансової компанії, ломбарду, що припинилися. Після закінчення цього строку правонаступник зобов'язаний отримати нову ліцензію, а раніше видана ліцензія підлягає відкликанню.

4. Якщо фінансова компанія, ломбард припиняється в результаті поділу, лише один правонаступник за згодою інших правонаступників має право провадити вид діяльності з надання фінансових послуг, на здійснення якого фінансова компанія, ломбард мали ліцензію. Такий правонаступник має право провадити у строк, що не перевищує шести місяців, такий вид діяльності з надання фінансових послуг на підставі ліцензії фінансової компанії, ломбарду, що припинилися. Після закінчення цього строку правонаступник зобов'язаний отримати нову ліцензію, а раніше видана ліцензія підлягає відкликанню.

5. Внесення до Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб - підприємців та громадських формувань запису про державну реєстрацію припинення юридичної особи, яка є фінансовою компанією, ломбардом, здійснюється на підставі відповідного рішення Регулятора за формою, встановленою нормативно-правовими актами Регулятора, та інших документів, перелік яких встановлений законом для державної реєстрації юридичних осіб.

6. Зміна найменування фінансової компанії, ломбарду (акціонерного товариства) у зв'язку із зміною типу акціонерного товариства або у зв'язку із перетворенням фінансової компанії, ломбарду з однієї форми господарського товариства в іншу форму господарського товариства не є підставою для переоформлення ліцензії. У такому разі фінансова компанія, ломбард мають право продовжувати здійснення діяльності з надання фінансових послуг на підставі виданої раніше такої фінансової компанії, ломбарду ліцензії.

Стаття 50. Відкликання ліцензії та виключення з ліцензії окремого виду фінансових послуг

1. Регулятор приймає рішення про відкликання ліцензії на діяльність фінансової компанії або ліцензії на діяльність ломбарду з таких підстав:

- 1) за письмовою заявою фінансової компанії, ломбарду про відкликання ліцензії;
- 2) наявність в Єдиному державному реєстрі юридичних осіб, фізичних осіб - підприємців та громадських формувань відомостей про державну реєстрацію припинення фінансової компанії, ломбарду як юридичної особи;
- 3) виявлення у документах, що подавалися фінансовою компанією, ломбардом для видачі ліцензії, недостовірної інформації;
- 4) визнання фінансової компанії, ломбарду банкрутом;

5) невиконання фінансовою компанією, ломбардом вимоги Регулятора про усунення виявлених порушень або вимог, встановлених цим Законом та нормативно-правовими актами Регулятора, що регулюють умови ліцензування діяльності з надання фінансових послуг;

6) повторне порушення фінансовою компанією, ломбардом вимог, встановлених нормативно-правовими актами Регулятора, що регулюють умови ліцензування діяльності з надання фінансових послуг. Повторним вважається порушення, вчинене протягом одного року з дня прийняття Регулятором рішення про застосування заходу впливу щодо порушення фінансовою компанією, ломбардом вимог, у зв'язку з порушенням яких було застосовано такий захід впливу;

7) фінансова компанія, ломбард не розпочали здійснення діяльності з надання фінансових послуг протягом шести місяців з дати отримання ліцензії;

8) фінансова компанія, ломбард не провадять діяльності з надання фінансових послуг протягом шести місяців поспіль;

9) невідповідність структури власності фінансової компанії, ломбарду вимогам, встановленим законодавством України;

10) невідповідність діяльності фінансової компанії, ломбарду вимогам до здійснення діяльності з надання фінансових послуг, встановленим цим Законом та нормативно-правовими актами Регулятора;

11) встановлення (виявлення) порушення фінансовою компанією, ломбардом законодавства у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення після застосування Регулятором до фінансової компанії, ломбарду не менше двох заходів впливу за порушення законодавства у цій сфері протягом двох років поспіль;

12) невідповідність власників істотної участі у фінансовій компанії, ломбарді вимогам, установленим цим Законом та нормативно-правовими актами Регулятора, за умови що така невідповідність не може бути усунена протягом шести місяців з дня її виявлення;

13) відмова фінансової компанії, ломбарду у проведенні перевірки Регулятором, зокрема недопущення уповноважених осіб Регулятора до здійснення перевірки, ненадання документів, інформації щодо предмета перевірки, відмова в доступі до інформаційних систем та/або приміщень, об'єктів, що використовуються при наданні фінансових послуг, або відсутність протягом першого дня перевірки особи, уповноваженої представляти інтереси фінансової компанії, ломбарду на час проведення перевірки;

{Пункт 13 частини першої статті 50 із змінами, внесеними згідно із Законом № 3994-IX від 08.10.2024}

14) виявлення двох і більше порушень вимог нормативно-правових актів Регулятора щодо забезпечення реалізації і моніторингу ефективності застосованих Радою національної безпеки і оборони України спеціальних економічних та інших обмежувальних заходів (санкцій) відповідно до [Закону України "Про санкції"](#);

15) встановлення перевіркою факту відсутності фінансової компанії, ломбарду за місцезнаходженням, зазначеним в Єдиному державному реєстрі юридичних осіб, фізичних осіб - підприємців та громадських формувань.

Регулятор залишає заяву фінансової компанії, ломбарду про відкликання ліцензії без руху, якщо подано неповний пакет документів, необхідних для відкликання ліцензії на діяльність фінансової компанії, ліцензії на діяльність ломбарду, або така заява подана з порушенням встановлених законодавством вимог. У такому разі Регулятор протягом 15 робочих днів з дня одержання такої заяви надсилає фінансовій компанії, ломбарду повідомлення в письмовій формі (паперовій або електронній) про залишення заяви про відкликання ліцензії без руху із зазначенням виявлених недоліків з посиланням на порушені вимоги законодавства, порядку і строку усунення таких недоліків, а також порядку і строків оскарження рішення про залишення заяви без руху.

{Частина першу статті 50 доповнено абзацом згідно із Законом № 4017-IX від 10.10.2024}

У разі усунення фінансовою компанією, ломбардом виявлених недоліків у строк, встановлений Регулятором, заява вважається поданою в день її первинного подання, а строк розгляду заяви продовжується на строк залишення такої заяви без руху.

{Частина першу статті 50 доповнено абзацом згідно із Законом № 4017-IX від 10.10.2024}

Регулятор приймає рішення про відкликання ліцензії на діяльність фінансової компанії, ліцензії на діяльність ломбарду або рішення про виключення з ліцензії фінансової компанії, ломбарду окремої фінансової послуги на підставі заяви та доданих до неї документів, визначених нормативно-правовим актом Регулятора. Строк прийняття Регулятором такого рішення становить 30 робочих днів з дня отримання відповідної заяви фінансової компанії, ломбарду. Регулятор має право продовжити цей строк, але не більш як на 30 робочих днів, у разі потреби перевірки достовірності поданих документів/інформації та/або отримання додаткових документів/інформації, необхідних для прийняття такого рішення. Про таке продовження строку Регулятор повідомляє фінансову компанію, ломбард не менше ніж за три робочі дні до завершення граничного строку для прийняття рішення, передбаченого цим абзацом.

{Частина першу статті 50 доповнено абзацом згідно із Законом № 4017-IX від 10.10.2024}

2. Регулятор має право в порядку, встановленому **статтею 38** цього Закону, виключити окремий вид фінансових послуг з ліцензії фінансової компанії, ломбарду з таких підстав:

1) виявлення у документах, що подавалися фінансовою компанією, ломбардом для розширення обсягу ліцензії, недостовірної інформації;

2) невиконання фінансовою компанією, ломбардом вимоги Регулятора про усунення виявлених порушень або вимог, встановлених цим Законом та нормативно-правовими актами Регулятора, що регулюють умови ліцензування діяльності з надання фінансових послуг;

3) фінансова компанія, ломбард не розпочала здійснення діяльності з надання окремої фінансової послуги протягом шести місяців з дати розширення ліцензії на таку послугу;

4) фінансова компанія, ломбард не провадить діяльності з надання окремої фінансової послуги протягом шести місяців поспіль;

5) невідповідність діяльності фінансової компанії, ломбарду вимогам до здійснення діяльності з надання окремої фінансової послуги, встановленим цим Законом та нормативно-правовими актами Регулятора.

3. Порядок відкликання ліцензії чи виключення з ліцензії окремої фінансової послуги визначається нормативно-правовими актами Регулятора.

Копія рішення про відкликання ліцензії, про виключення з ліцензії окремої фінансової послуги в письмовій формі (у паперовій формі або у формі електронного документа, створеного згідно з вимогами, визначеними [Законом України](#) "Про електронні документи та електронний документообіг") надсилається фінансовій компанії, ломбарду протягом трьох робочих днів з дня прийняття відповідного рішення.

4. З дати, зазначеної у рішенні Регулятора про відкликання ліцензії чи виключення з ліцензії окремої фінансової послуги, але не раніше наступного робочого дня після дня прийняття такого рішення, фінансова компанія, ломбард не мають права здійснювати діяльність з надання фінансових послуг чи виключеного з ліцензії виду фінансової послуги (у тому числі укладати нові договори з надання відповідного виду фінансових послуг та/або продовжувати строк дії укладених договорів з надання таких фінансових послуг, та/або збільшувати розмір зобов'язань за укладеними договорами з надання таких фінансових послуг). Зобов'язання за раніше укладеними договорами про надання такої фінансової послуги виконуються сторонами в повному обсязі до моменту виконання договору.

5. Юридична особа, ліцензію якої відкликано згідно з цією статтею, протягом десяти робочих днів з дня отримання від Регулятора рішення про відкликання ліцензії зобов'язана звернутися до державного реєстратора для державної реєстрації змін до відомостей про таку особу, що містяться в Єдиному державному реєстрі юридичних осіб, фізичних осіб - підприємців та громадських формувань, та змін до її установчих документів щодо зміни найменування та виключення з нього слів, які свідчать або можуть свідчити про наявність у юридичної особи статусу фінансової установи чи наявності ліцензії на діяльність з надання фінансових послуг, змінити види економічної діяльності та виключити з них ті, що стосуються діяльності фінансової компанії, ломбарду.

6. У разі невиконання юридичною особою, ліцензію якої відкликано згідно з цією статтею, вимог [частини п'ятої](#) цієї статті Регулятор має право звернутися з позовом про ліквідацію такої особи у встановленому законом порядку.

Розділ VII. ПРИКІНЦЕВІ ТА ПЕРЕХІДНІ ПОЛОЖЕННЯ

1. Цей Закон набирає чинності з дня, наступного за днем його опублікування, та вводиться в дію з 1 січня 2024 року, крім:

[статей 27 та 45](#) цього Закону, [підпунктів "г" і "г"](#) підпункту 7 пункту 3 цього розділу, які вводяться в дію з 1 липня 2024 року;

{Пункт 1 розділу VII доповнено новим абзацом згідно із Законом № 3498-IX від 22.11.2023}

підпункту 2; абзацу другого підпункту "а" підпункту 3; абзацу другого підпункту "а" підпункту 4; підпункту 6; підпункту "а" підпункту 16; підпункту "а", абзаців першого - четвертого підпункту "б", підпунктів "в", "д", "е", абзаців першого, четвертого і п'ятого підпункту "є", підпунктів "і", "ї" підпункту 27 пункту 3; пунктів 8, 9, 11, 14, 17, 28, 29, підпункту 1 пункту 30 і пункту 33 цього розділу, які набирають чинності та вводяться в дію з дня, наступного за днем опублікування цього Закону;

підпункту 8 пункту 3 цього розділу, який вводиться в дію з 1 січня 2022 року;

підпункту "в" підпункту 3; абзаців десятого і одинадцятого підпункту "б" підпункту 4; підпункту "б" підпункту 9; підпункту "а" підпункту 28 пункту 3, які вводяться в дію з 1 серпня 2022 року;

пункту 9¹ цього розділу, який вводиться в дію одночасно з набранням чинності Законом України "Про внесення змін до деяких законів України щодо удосконалення державного регулювання ринків фінансових послуг".

{Пункт 1 розділу VII доповнено абзацом шостим згідно із Законом № 3498-IX від 22.11.2023}

2. Визнати таким, що втратив чинність з дня введення в дію цього Закону, Закон України "Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг" (Відомості Верховної Ради України, 2002 р., № 1, ст. 1 із наступними змінами).

3. Внести зміни до таких законодавчих актів України:

1) частину третю статті 95 Цивільного кодексу України (Відомості Верховної Ради України, 2003 р., №№ 40-44, ст. 356) доповнити абзацом другим такого змісту:

"Законом можуть бути встановлені вимоги до створення в Україні філії іноземної юридичної особи";

2) частину другу статті 4 Закону України "Про підприємництво" (Відомості Верховної Ради УРСР, 1991 р., № 14, ст. 168; Відомості Верховної Ради України, 2000 р., № 36, ст. 299; 2005 р., № 9, ст. 183; 2006 р., № 2-3, ст. 37; 2019 р., № 46, ст. 300) викласти в такій редакції:

"Діяльність, пов'язана з охороною окремих особливо важливих об'єктів права державної власності, перелік яких визначається у встановленому Кабінетом Міністрів України порядку, а також діяльність, пов'язана з проведенням криміналістичних, судово-медичних, судово-психіатричних експертиз, може здійснюватися виключно державними підприємствами та організаціями";

3) у Законі України "Про державне регулювання ринків капіталу та організованих товарних ринків" (Відомості Верховної Ради України, 1996 р., № 51, ст. 292 із наступними змінами):

а) у статті 1:

частини другу і третю вважати відповідно частинами другою - п'ятою;

частину четверту викласти в такій редакції:

"Термін "споживач фінансових послуг" вживається в цьому Законі у значенні, наведеному в Законі України "Про фінансові послуги та фінансові компанії";

б) пункт 4 частини першої статті 7 викласти в такій редакції:

"4) захист прав інвесторів у фінансові інструменти (у тому числі споживачів фінансових послуг у межах компетенції, визначеної Законом України "Про фінансові послуги та фінансові компанії") та учасників ринків капіталу та організованих товарних ринків шляхом застосування заходів щодо запобігання і припинення порушень законодавства про ринки капіталу та організовані товарні ринки, у тому числі про систему накопичувального пенсійного забезпечення, застосування санкцій за порушення законодавства у межах своїх повноважень";

в) статтю 8 доповнити пунктом 20¹ такого змісту:

"20¹) визначати порядок використання електронного підпису учасниками ринків капіталу та професійними учасниками організованих товарних ринків";

4) у Законі України "Про Національний банк України" (Відомості Верховної Ради України, 1999 р., № 29, ст. 238 із наступними змінами):

а) у статті 1:

абзаци тридцять дев'ятий - сорок другий вважати відповідно частинами другою - п'ятою;

частину другу викласти в такій редакції:

"Терміни "асоційована особа", "банківська група", "істотна участь" вживаються в цьому Законі у значеннях, наведених у Законі України "Про банки і банківську діяльність";

доповнити частиною шостою такого змісту:

"Терміни "авторизація", "Кредитний реєстр Національного банку України", "фінансова послуга", "фінансова установа", "супровідні послуги" вживаються в цьому Законі у значеннях, наведених у Законі України "Про фінансові послуги та фінансові компанії";

б) у частині першій статті 7:

пункт 8¹ викласти в такій редакції:

"8¹) здійснює державне регулювання та нагляд на індивідуальній та консолідованій основі на ринках небанківських фінансових послуг за діяльністю небанківських фінансових установ, інших осіб, які не є фінансовими установами, але мають право надавати окремі фінансові послуги, та осіб, які надають супровідні послуги, в межах, визначених Законом України "Про фінансові послуги та фінансові компанії" та іншими законами України";

доповнити пунктом 8² такого змісту:

"8²) здійснює державне регулювання та нагляд відповідно до законів України за юридичними особами публічного права, які надають фінансові та/або супровідні послуги в рамках державних програм або програм органів місцевого самоврядування визначеному

колу осіб і передбачають окремі, визначені такими програмами, умови надання фінансових та супровідних послуг";

пункти 9¹, 17 і 22 викласти в такій редакції:

"9¹) веде Державний реєстр фінансових установ, Державний реєстр страхових та перестрахових брокерів, а у визначених законом випадках - інші реєстри осіб, державне регулювання та нагляд за діяльністю яких здійснює Національний банк";

"17) організовує та здійснює перевезення валютних та інших цінностей, у визначеному Національним банком порядку видає юридичним особам ліцензії на здійснення операцій з готівкою, зупиняє, поновлює та відкликає такі ліцензії";

"22) встановлює вимоги, здійснює методологічне забезпечення з питань оброблення, зберігання, захисту, використання, передавання, розкриття та знищення інформації, що становить таємницю фінансової послуги, банківську таємницю";

доповнити пунктом 26² такого змісту:

"26²) визначає порядок використання електронного підпису банками, небанківськими фінансовими установами та особами, які не є фінансовими установами, але мають право надавати окремі фінансові послуги, державне регулювання та нагляд за діяльністю яких здійснює Національний банк, операторами платіжних систем та/або учасниками платіжних систем, технологічними операторами платіжних послуг";

пункти 29 і 33 викласти в такій редакції:

"29) здійснює у встановленому ним порядку оверсайт платіжної інфраструктури та суб'єктів, які виконують функції центрального депозитарію, центрального контрагента, торгового репозиторію та системи розрахунків у цінних паперах (далі - інфраструктури фінансового ринку), визначає важливість інфраструктур фінансового ринку";

"33) забезпечує формування та ведення переліку об'єктів критичної інфраструктури, а також реєстру об'єктів критичної інформаційної інфраструктури у банківській системі України та на ринках небанківських фінансових послуг, державне регулювання та нагляд за діяльністю на яких здійснює Національний банк, операторів платіжних систем та/або учасників платіжних систем, технологічних операторів платіжних послуг, визначає критерії та порядок віднесення об'єктів у банківській системі України та на ринках небанківських фінансових послуг, державне регулювання та нагляд за діяльністю на яких здійснює Національний банк, операторів платіжних систем та/або учасників платіжних систем, технологічних операторів платіжних послуг до об'єктів критичної інфраструктури та об'єктів критичної інформаційної інфраструктури, встановлює вимоги до проведення аудиту інформаційної безпеки у банківській системі України та на ринках небанківських фінансових послуг, державне регулювання та нагляд за діяльністю на яких здійснює Національний банк, операторів платіжних систем та/або учасників платіжних систем, технологічних операторів платіжних послуг";

{Абзац чотирнадцятий підпункту "б" підпункту 4 пункту 3 розділу VII із змінами, внесеними згідно із Законом № 3498-IX від 22.11.2023}

доповнити пунктом 40 такого змісту:

{Абзац п'ятнадцятий підпункту "б" підпункту 4 пункту 3 розділу VII із змінами, внесеними згідно із Законом № 3498-IX від 22.11.2023}

"40) надає рекомендації щодо діяльності учасників ринку фінансових послуг, а також щодо діяльності бюро кредитних історій";

{Абзац шістнадцятий підпункту "б" підпункту 4 пункту 3 розділу VII із змінами, внесеними згідно із Законом № 3498-IX від 22.11.2023}

в) **частину першу** статті 7¹ викласти в такій редакції:

"Національний банк за наявності ознак нестійкого фінансового стану банківської системи, виникнення обставин, що загрожують стабільності банківської та/або фінансової системи України, має право визначати тимчасові особливості регулювання та нагляду за банками або іншими особами, які можуть бути об'єктом перевірки Національного банку, у тому числі особливості підтримання ліквідності банків, застосування пруденційних нормативів, запроваджувати обмеження на діяльність банків, у тому числі обмежувати або забороняти видачу коштів з поточних та вкладних (депозитних) рахунків фізичних та юридичних осіб, а також обмежувати або тимчасово забороняти проведення валютних операцій на території України, зокрема операцій з вивезення, переказування і пересилання за межі України валютних цінностей";

г) у **частині першій** статті 15:

у пункті 1:

абзаци п'ятий і вісімнадцятий викласти в такій редакції:

"щодо державного регулювання та нагляду за діяльністю на ринках небанківських фінансових послуг (крім професійної діяльності на ринках капіталу)";

"про встановлення пруденційних нормативів для банків та інших фінансових установ, державне регулювання та нагляд за діяльністю яких здійснює Національний банк";

після абзацу вісімнадцятого доповнити новим абзацом такого змісту:

"про встановлення пруденційних вимог для небанківських фінансових установ, небанківських фінансових груп та їх підгруп, державне регулювання та нагляд за діяльністю яких здійснює Національний банк".

У зв'язку з цим абзаци дев'ятнадцятий - тридцять четвертий вважати відповідно абзацами двадцятим - тридцять п'ятим;

абзац двадцять перший викласти в такій редакції:

"про застосування заходів впливу (санкцій) до банків, інших осіб, які здійснюють діяльність на ринках фінансових послуг, державне регулювання та нагляд за діяльністю яких здійснює Національний банк, а також осіб, діяльність яких перевіряється Національним банком відповідно до законів України "**Про банки і банківську діяльність**", "**Про фінансові послуги та фінансові компанії**", "**Про платіжні послуги**" та інших законів України";

після абзацу двадцять шостого доповнити трьома новими абзацами такого змісту:

"про віднесення страховика, кредитної спілки до категорії неплатоспроможних;
про призначення у страховика, кредитній спілці тимчасової адміністрації;
про анулювання ліцензії фінансової компанії, ломбарду".

У зв'язку з цим абзаци двадцять сьомий - тридцять п'ятий вважати відповідно абзацами тридцятим - тридцять восьмим;

доповнити пунктом 6¹ такого змісту:

"6¹) встановлює порядок авторизації діяльності осіб, які мають намір здійснювати діяльність з надання фінансових та супровідних послуг (крім професійної діяльності та надання супровідних послуг на ринках капіталу), визначених у Законі України "Про фінансові послуги та фінансові компанії";

{Підпункт "г" підпункту 4 пункту 3 розділу VII виключено на підставі Закону № 3498-IX від 22.11.2023}

д) у частині першій статті 33:

пункти 5 і 6 викласти в такій редакції:

"5) встановлення правил випуску в обіг, оброблення, зберігання, вилучення з обігу та знищення готівки, інкасації коштів, перевезення валютних та інших цінностей, перелік яких визначається Національним банком, а також контроль за виконанням правил";

"6) визначення порядку ведення касових операцій для банків, небанківських фінансових установ та інших суб'єктів господарювання";

доповнити пунктом 6¹ такого змісту:

"6¹) контроль за веденням касових операцій банками та юридичними особами, які отримали ліцензію на здійснення операцій з готівкою";

пункт 7 викласти в такій редакції:

"7) визначення вимог до технічного стану і організації охорони приміщень банків, їх відокремлених підрозділів, а також небанківських фінансових установ та операторів поштового зв'язку, які отримали ліцензію Національного банку на здійснення валютних операцій та/або ліцензію на надання фінансових платіжних послуг, та юридичних осіб, які отримали ліцензію на здійснення операцій з готівкою, та здійснюють діяльність з оброблення та зберігання готівки";

{Абзац восьмий підпункту "д" підпункту 4 пункту 3 розділу VII із змінами, внесеними згідно із Законом № 3498-IX від 22.11.2023}

е) доповнити статтею 33¹ такого змісту:

"Стаття 33¹. Здійснення операцій з готівкою

Юридичні особи на підставі ліцензії Національного банку на здійснення операцій з готівкою здійснюють такі види діяльності:

1) інкасація коштів, перевезення валютних та інших цінностей;

2) оброблення та зберігання готівки.

У ліцензії Національного банку на здійснення операцій з готівкою зазначаються види діяльності, які дозволяється здійснювати юридичній особі на підставі такої ліцензії.

Національний банк у визначеному ним порядку веде реєстр юридичних осіб, яким видано ліцензію на здійснення операцій з готівкою, та розміщує інформацію про видані ліцензії на сторінці офіційного інтернет-представництва Національного банку";

є) текст [статті 41](#) викласти в такій редакції:

"Національний банк встановлює для банків обов'язкові правила ведення бухгалтерського обліку і складання фінансової звітності, що відповідають вимогам законів України та міжнародним стандартам фінансової звітності.

Національний банк встановлює для небанківських фінансових установ та осіб, які не є фінансовими установами, але мають право надавати окремі фінансові послуги, державне регулювання та нагляд за діяльністю яких здійснює Національний банк, порядок ведення бухгалтерського обліку окремих господарських операцій, пов'язаних із діяльністю з надання фінансових послуг, які не визначені міжнародними стандартами фінансової звітності, за погодженням із центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері бухгалтерського обліку та аудиту.

Національний банк має право:

1) надавати методичні рекомендації щодо облікової політики для небанківських фінансових установ та осіб, які не є фінансовими установами, але мають право надавати окремі фінансові послуги, державне регулювання та нагляд за діяльністю яких здійснює Національний банк;

2) визначати перелік інформації, що підлягає розкриттю у примітках до фінансової звітності небанківських фінансових установ та осіб, які не є фінансовими установами, але мають право надавати окремі фінансові послуги, державне регулювання та нагляд за діяльністю яких здійснює Національний банк";

ж) назву [розділу X](#) викласти в такій редакції:

"Розділ X. БАНКІВСЬКЕ РЕГУЛЮВАННЯ І БАНКІВСЬКИЙ НАГЛЯД. ДЕРЖАВНЕ РЕГУЛЮВАННЯ ТА НАГЛЯД НА РИНКАХ НЕБАНКІВСЬКИХ ФІНАНСОВИХ ПОСЛУГ";

з) перше речення [частини третьої](#) статті 55 викласти в такій редакції:

"Національний банк здійснює постійний нагляд за дотриманням банками, їх підрозділами, афілійованими та спорідненими особами банків на території України та за кордоном, банківськими групами, представництвами та філіями іноземних банків в Україні, а також іншими юридичними та фізичними особами банківського законодавства, нормативно-правових актів Національного банку";

и) [назву](#), [частини першу](#) і [другу](#) статті 55¹ викласти в такій редакції:

"Стаття 55¹. Мета державного регулювання та нагляду на ринках небанківських фінансових послуг

Головна мета державного регулювання та нагляду на ринках небанківських фінансових послуг, що здійснюються Національним банком, - безпека та фінансова стабільність фінансової системи, захист інтересів вкладників і кредиторів та інших споживачів небанківських фінансових послуг та запобігання кризовим явищам.

Національний банк здійснює функції державного регулювання та нагляду за діяльністю на ринках небанківських фінансових послуг (крім професійної діяльності та надання супровідних послуг на ринках капіталу) на індивідуальній та консолідованій основі у межах та порядку, встановлених законодавством";

і) **частину першу** статті 57 викласти в такій редакції:

"Для здійснення своїх функцій Національний банк має право безоплатно одержувати від фінансових установ, учасників фінансових груп та юридичних осіб, які авторизовані Національним банком або є інфраструктурами фінансового ринку, а також від осіб, стосовно яких Національний банк здійснює державне регулювання та нагляд відповідно до законів України **"Про банки і банківську діяльність"**, **"Про фінансові послуги та фінансові компанії"** та інших законів України, інформацію про їх діяльність та пояснення щодо отриманої інформації і проведених операцій";

ї) у **статті 58**:

назву і частину першу викласти в такій редакції:

"Стаття 58. Пруденційні нормативи та буфери капіталу

З метою захисту інтересів вкладників та кредиторів, забезпечення фінансової надійності банків Національний банк у визначеному ним порядку встановлює для банків, банківських груп, підгруп банківських груп, філій іноземних банків обов'язкові пруденційні нормативи, зокрема щодо капіталу (нормативи достатності капіталу та коефіцієнт левериджу), ліквідності, кредитного ризику, інвестування та буферів капіталу";

після частини першої доповнити новою частиною такого змісту:

"З метою забезпечення відповідності діяльності небанківських фінансових установ вимогам законодавства для виявлення потенційних ризиків у їхній діяльності, а також мінімізації таких ризиків Національний банк у визначеному ним порядку встановлює для таких осіб пруденційні вимоги, у тому числі пруденційні нормативи".

У зв'язку з цим частину другу вважати частиною третьою;

й) **статтю 61** викласти в такій редакції:

"Стаття 61. Повноваження щодо здійснення регулятивних функцій

Національний банк здійснює державне регулювання діяльності:

банків - у формах, визначених **Законом України "Про банки і банківську діяльність"**, безпосередньо або через створений ним Комітет з питань нагляду та регулювання діяльності банків, оверсайту платіжної інфраструктури;

{Абзац четвертий підпункту "й" підпункту 4 пункту 3 розділу VII із змінами, внесеними згідно із Законом № 3498-IX від 22.11.2023}

кредитних спілок - у формах, визначених [Законом України "Про кредитні спілки"](#);

страховиків - у формах, визначених [Законом України "Про страхування"](#);

інших осіб, які здійснюють діяльність з надання фінансових та супровідних послуг, - у формах та у спосіб, визначені Законом України "Про фінансові послуги та фінансові компанії";

к) [статтю 63](#) після слова "банків" доповнити словами "небанківських фінансових установ та інших осіб, які не є фінансовими установами, але мають право надавати окремі фінансові послуги, державне регулювання та нагляд за діяльністю яких здійснює Національний банк";

л) [пункт 2](#) частини першої статті 67 викласти в такій редакції:

"2) для усіх суб'єктів господарської діяльності (резидентів і нерезидентів) - для складання статистики платіжного балансу, міжнародної інвестиційної позиції, зовнішнього боргу, здійснення валютного нагляду та оверсайту інфраструктур фінансового ринку";

м) у [статті 68](#):

частину п'яту доповнити пунктом 4 такого змісту:

"4) структури власності та керівників небанківських фінансових установ, державне регулювання та нагляд за діяльністю яких здійснює Національний банк, складу фінансових груп, що підлягають консолідованому нагляду з боку Національного банку відповідно до Закону України "Про фінансові послуги та фінансові компанії", а також керівників та власників істотної участі у небанківських фінансових установах, ліцензії яких були анульовані не з ініціативи їх власників";

в абзацах першому - четвертому частини шостої та в абзаці третьому частини сьомої слово "юридична" у всіх відмінках і числах виключити;

5) у [Законі України "Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні"](#) (Відомості Верховної Ради України, 1999 р., № 40, ст. 365 із наступними змінами):

а) [частину третю](#) статті 6 викласти в такій редакції:

"3. Порядок ведення бухгалтерського обліку та складання фінансової звітності в Національному банку України та банках встановлюється Національним банком України відповідно до цього Закону та міжнародних стандартів фінансової звітності.

Порядок ведення бухгалтерського обліку окремих господарських операцій, пов'язаних із діяльністю з надання фінансових послуг, які не визначені міжнародними стандартами фінансової звітності, для небанківських фінансових установ та осіб, які не є фінансовими установами, але мають право надавати окремі фінансові послуги, державне регулювання та/або нагляд за діяльністю яких здійснює Національний банк України, встановлюється Національним банком України за погодженням із центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері бухгалтерського обліку та аудиту";

б) частину п'яту статті 12¹ доповнити реченням такого змісту: "Національний банк України складає річну фінансову звітність Національного банку України в порядку, визначеному [Законом України "Про Національний банк України"](#);

в) частину третю статті 14 доповнити абзацом такого змісту:

"Національний банк України оприлюднює затверджені Радою Національного банку України річну фінансову звітність Національного банку України, річний звіт про управління Національного банку України, а також фінансову звітність Національного банку України за результатами першого кварталу, першого півріччя, дев'яти місяців у порядку та строки, визначені [Законом України "Про Національний банк України"](#);

{Підпункт "в" підпункту 5 пункту 3 розділу VII в редакції Закону № 3498-IX від 22.11.2023}

{Підпункт 6 пункту 2 розділу VII втратив чинність на підставі Закону № 2524-IX від 16.08.2022}

7) у [Законі України "Про банки і банківську діяльність"](#) (Відомості Верховної Ради України, 2001 р., № 5-6, ст. 30 із наступними змінами):

а) у статті 2:

у частині першій визначення терміну "кредитний реєстр Національного банку України" виключити;

у частині другій після слів "асоційована компанія" доповнити словами "залучення коштів та банківських металів, що підлягають поверненню", "Кредитний реєстр Національного банку України", слова "фінансові послуги" замінити словами "фінансова послуга", а слова "Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг" - словами "Про фінансові послуги та фінансові компанії";

{Абзац третій підпункту "а" підпункту 7 пункту 3 розділу VII в редакції Закону № 3498-IX від 22.11.2023}

б) у статті 47:

у частині першій слова "(крім послуг у сфері страхування)" замінити словами "(крім страхування)";

пункти 1 і 3 частини третьої викласти в такій редакції:

{Абзац третій підпункту "б" підпункту 7 пункту 3 розділу VII в редакції Закону № 3498-IX від 22.11.2023}

1) залучення коштів та банківських металів, що підлягають поверненню, від необмеженого кола осіб";

{Абзац четвертий підпункту "б" підпункту 7 пункту 3 розділу VII в редакції Закону № 3498-IX від 22.11.2023}

3) надання коштів та банківських металів у кредит за рахунок залучених у вклади (депозити), у тому числі на поточні рахунки, коштів та банківських металів від власного імені, на власних умовах та на власний ризик".

{Абзац п'ятий підпункту "б" підпункту 7 пункту 3 розділу VII в редакції Закону № 3498-IX від 22.11.2023}

після частини четвертої доповнити новою частиною такого змісту:

"Банк має право надавати також такі фінансові послуги:

1) фінансовий лізинг;

2) факторинг;

3) надання гарантій;

4) торгівля валютними цінностями;

5) фінансові послуги, що надаються в межах професійної діяльності на ринках капіталу, передбачених **частиною другою** статті 41 Закону України "Про ринки капіталу та організовані товарні ринки";

6) фінансові платіжні послуги".

У зв'язку з цим частини п'яту - п'ятнадцяту вважати відповідно частинами шостою - шістнадцятою;

у частині дев'ятій:

пункти 1 і 2 виключити;

пункт 5 викласти в такій редакції:

"5) здійснення операцій з готівкою, інкасації коштів та перевезення валютних цінностей";

{Абзац вісімнадцятий підпункту "б" підпункту 7 пункту 3 розділу VII із змінами, внесеними згідно із Законом № 3498-IX від 22.11.2023}

частину тринадцяту доповнити словами "якщо такі передбачені";

частину чотирнадцяту викласти в такій редакції:

"Банк зобов'язаний повідомити Національний банк України про початок нового виду діяльності або надання нового виду фінансових послуг (крім банківських) у випадках, згідно з вимогами та в порядку, встановленими Національним банком України";

в) у **частині першій** статті 49:

у пункті 2 слово "поручительств" замінити словом "порук";

пункт 3 викласти в такій редакції:

"3) факторинг";

г) **частину четверту** статті 62² викласти в такій редакції:

"Національний банк України має право надавати банкам доступ до інформації з Кредитного реєстру, що становить банківську таємницю, в обсязі, визначеному статтею 67

¹ цього Закону. Національний банк України має право надавати іншим кредиторам,

визначеним статтею 27 Закону України "Про фінансові послуги та фінансові компанії", доступ до інформації з Кредитного реєстру, що становить банківську таємницю";

г) [статтю 67¹](#) викласти в такій редакції:

"Стаття 67¹. Кредитний реєстр

Банк подає та отримує інформацію до/з Кредитного реєстру Національного банку України (далі - Кредитний реєстр) відповідно до цього Закону та Закону України "Про фінансові послуги та фінансові компанії" в порядку, встановленому нормативно-правовими актами Національного банку України.

Національний банк України у встановленому ним порядку надає банкам доступ до інформації з Кредитного реєстру станом на день звернення про кредитні операції боржника (та/або його пов'язаних осіб), загальна заборгованість, зобов'язання з кредитування, за гарантіями та/або акредитивами яких дорівнюють або перевищують порогове значення, методика визначення якого встановлюється Національним банком України, але не менше 10 розмірів мінімальної місячної заробітної плати (або еквівалента цієї суми в іноземній валюті за офіційним курсом Національного банку України, встановленим на перший робочий день місяця, наступного за звітним). Така інформація надається банку лише щодо боржників (та/або їх пов'язаних осіб), які є боржниками (та/або їх пов'язаними особами) цього банку, або за наявності документально підтвердженого звернення особи щодо наміру здійснити кредитну операцію з цим банком та включає:

1) відомості, що ідентифікують боржника, а саме:

а) для фізичних осіб - резидентів - прізвище, ім'я та по батькові (за наявності), дата народження, реєстраційний номер облікової картки платника податку або серія та номер паспорта/номер паспорта у формі картки (для фізичних осіб, які через свої релігійні переконання відмовляються від прийняття реєстраційного номера облікової картки платника податків, повідомили про це відповідний контролюючий орган і мають відмітку в паспорті);

б) для юридичних осіб - резидентів - повне найменування, ідентифікаційний код у Єдиному державному реєстрі юридичних осіб, фізичних осіб - підприємців та громадських формувань, місцезнаходження юридичної особи;

в) для фізичних осіб - нерезидентів - прізвище та ім'я (додатково зазначається по батькові за наявності у фізичної особи - нерезидента), дата народження, ідентифікаційний номер, який вони мають у країні постійного місця проживання, якщо це передбачено законодавством цієї країни, або серія і номер паспорта чи іншого документа, що його замінює;

г) для юридичних осіб - нерезидентів - повне найменування, ідентифікаційний код чи реєстраційний номер відповідно до вимог законодавства, місце реєстрації юридичної особи, місцезнаходження юридичної особи;

2) інформацію про умови кредитної операції та виконання зобов'язань за кредитною операцією:

а) вид кредиту/наданого фінансового зобов'язання;

- б) номер кредитного договору;
  - в) дата укладення кредитного договору;
  - г) загальна сума кредиту/сума наданого фінансового зобов'язання відповідно до договору;
  - г) заборгованість за кредитною операцією/залишок фінансового зобов'язання;
  - д) вид валюти зобов'язання;
  - е) кінцева дата погашення кредиту/дії наданого фінансового зобов'язання відповідно до договору;
  - є) розмір простроченої заборгованості;
  - ж) кількість днів прострочення;
  - з) клас та скоригований клас боржника;
  - и) фактори, які має враховувати банк при коригуванні класу боржника відповідно до нормативно-правових актів Національного банку України;
  - і) інформація про списання кредиту з балансу банку;
  - ї) інформація про подання відомостей про кредитну операцію Фондом гарантування вкладів фізичних осіб або уповноваженою особою Фонду у разі делегування їй повноважень;
  - й) коментар боржника щодо інформації, розміщеної стосовно нього у Кредитному реєстрі, з якою він не згоден (за наявності);
- 3) інформацію про належність боржника до пов'язаних з банком осіб;
- 4) інформацію про забезпечення виконання зобов'язань за кредитною операцією, у тому числі порукою (дата укладення договору про забезпечення виконання зобов'язання, вид та сума забезпечення);
- 5) іншу інформацію про боржника - юридичну особу, а саме:
- а) вид економічної діяльності боржника, період, за який визначено вид економічної діяльності;
  - б) належність боржника до групи юридичних осіб, що перебувають під спільним контролем, визначена відповідно до законодавства;
  - в) перелік юридичних осіб, які входять до групи юридичних осіб, що перебувають під спільним контролем, яку банк аналізує для визначення розміру кредитного ризику;
  - г) ідентифікаційний код у Єдиному державному реєстрі юридичних осіб, фізичних осіб - підприємців та громадських формувань кожної юридичної особи, яка входить до групи юридичних осіб, що перебувають під спільним контролем, статус участі боржника у групі (материнська компанія чи учасник);

г) клас групи, визначений на підставі консолідованої/комбінованої фінансової звітності; належність боржника до групи пов'язаних контрагентів, що несуть спільний економічний ризик (визначена відповідно до законодавства);

д) перелік юридичних осіб, які входять до групи пов'язаних контрагентів, що несуть спільний економічний ризик;

е) ідентифікаційний код у Єдиному державному реєстрі юридичних осіб, фізичних осіб - підприємців та громадських формувань кожної юридичної особи, яка входить до групи пов'язаних контрагентів, що несуть спільний економічний ризик;

є) відомості, що ідентифікують власників, які володіють 10 і більше відсотками статутного капіталу юридичної особи:

для фізичних осіб - власників - прізвище, ім'я та по батькові (за наявності), реєстраційний номер облікової картки платника податку або серія та номер паспорта/номер паспорта у формі картки (для фізичних осіб, які через свої релігійні переконання відмовляються від прийняття реєстраційного номера облікової картки платника податків, повідомили про це відповідний контролюючий орган і мають відмітку в паспорті), місце реєстрації;

для юридичних осіб - власників - повне найменування, ідентифікаційний код у Єдиному державному реєстрі юридичних осіб, фізичних осіб - підприємців та громадських формувань;

ж) факт проходження аудиту фінансової звітності боржника або консолідованої/комбінованої фінансової звітності групи, до складу якої входить боржник;

з) наявність статусу компанії спеціального призначення відповідно до нормативно-правових актів Національного банку України.

Національний банк України надає банкам, що беруть участь у реалізації державних програм з підтримки кредитування, на їхній запит інформацію з Кредитного реєстру про кредити боржників та їх пов'язаних осіб, надані в межах таких програм.

Національний банк України у встановленому ним порядку надає банкам доступ до інформації з Кредитного реєстру про будь-які кредитні операції боржника, необхідної для виконання ними вимог Національного банку України щодо управління банками кредитним ризиком. Така інформація надається банку лише щодо боржників (та/або їх пов'язаних осіб), які є боржниками (та/або їх пов'язаними особами) цього банку та включає відомості про:

1) найнижчий скоригований клас боржника та фактори відповідно до нормативно-правових актів Національного банку України, використані банком при його визначенні, без урахування інформації з Кредитного реєстру;

2) входження боржника до групи пов'язаних контрагентів або групи контрагентів під спільним контролем, зміни у складі цих груп;

3) пов'язаність боржника з банком;

4) загальну заборгованість боржника за всіма кредитними операціями;

5) загальну заборгованість групи пов'язаних контрагентів або групи контрагентів під спільним контролем за всіма кредитними операціями;

6) наявність прострочення виконання зобов'язань хоча б за однією кредитною операцією;

7) максимальну кількість днів прострочення;

8) ознаки високого кредитного ризику та подій дефолту.

Національний банк України надає банкам доступ до Кредитного реєстру в режимі реального часу на безоплатній основі.

Банк зобов'язаний використовувати інформацію, отриману з Кредитного реєстру, з метою управління кредитним ризиком";

д) у [частині двадцять першій](#) статті 73 слова "державних органів, що здійснюють нагляд за такими особами" замінити словами "Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку, яка здійснює нагляд за такими особами";

е) у тексті [Закону](#) слова "економічні нормативи" у всіх відмінках замінити словами "пруденційні нормативи" у відповідному відмінку;

8) у [Законі України](#) "Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг" (Відомості Верховної Ради України, 2002 р., № 1, ст. 1 із наступними змінами):

а) [частину першу](#) статті 1 доповнити пунктом 33 такого змісту:

"33) значний вплив на управління або діяльність юридичної особи - пряме та/або опосередковане володіння однією особою самотійно чи спільно з іншими особами голосуючими акціями, часткою у статутному (складеному) капіталі або правом голосу за акціями, часткою у статутному (складеному, пайовому) капіталі юридичної особи в розмірі від 10 до 50 відсотків та/або незалежна від формального володіння можливість здійснення рівнозначного впливу на управління чи діяльність юридичної особи";

б) [статтю 9](#) викласти в такій редакції:

"Стаття 9. Капітал, структура власності, істотна участь у фінансовій установі

1. Мінімальний розмір капіталу фінансової установи, необхідний для її заснування, та загальні вимоги до капіталу, що необхідний для її функціонування, визначаються законами України з питань регулювання окремих ринків фінансових послуг та нормативно-правовими актами органів, які здійснюють державне регулювання ринків фінансових послуг.

2. При створенні фінансової установи або у разі збільшення розміру зареєстрованого статутного (складеного) капіталу статутний (складений) капітал повинен бути сплачений у грошовій формі та розміщений на рахунках банків, якщо інше не передбачено цим Законом або законами України з питань регулювання окремих ринків фінансових послуг.

Статутний (складений) капітал фінансової установи може формуватися та/або збільшуватися за рахунок державних облігацій, що обмінюються на акції такої фінансової

установи у випадках, передбачених законом про Державний бюджет України на відповідний рік.

3. Продаж та придбання частки у статутному (складеному) капіталі здійснюються на умовах, встановлених законодавством України.

4. Вимоги щодо джерел походження коштів, за рахунок яких формується статутний (складений) капітал фінансової установи, встановлюються законами України з питань регулювання окремих ринків фінансових послуг та нормативно-правовими актами органів, які здійснюють державне регулювання ринків фінансових послуг.

5. Структура власності фінансових установ та осіб, які не є фінансовими установами, але мають право надавати окремі фінансові послуги, повинна відповідати вимогам щодо прозорості, а також іншим вимогам, встановленим законами України та нормативно-правовими актами органів, які здійснюють державне регулювання ринків фінансових послуг.

6. Фінансові установи та особи, які не є фінансовими установами, але мають право надавати окремі фінансові послуги, зобов'язані щороку подавати до органів, які здійснюють державне регулювання ринків фінансових послуг, відомості про свою структуру власності, а також повідомляти про всі зміни у своїй структурі власності у порядку, обсязі та строки, встановлені нормативно-правовими актами таких органів.

Фінансові установи та особи, які не є фінансовими установами, але мають право надавати окремі фінансові послуги, зобов'язані оприлюднювати інформацію про структуру своєї власності та всі зміни у своїй структурі власності в обсязі та порядку, що встановлені нормативно-правовими актами органів, які здійснюють державне регулювання ринків фінансових послуг.

7. Національний банк України оприлюднює відомості про структуру власності фінансових установ та осіб, які не є фінансовими установами, але мають право надавати окремі фінансові послуги, за якими нагляд здійснює Національний банк України, на сторінці офіційного Інтернет-представництва Національного банку України.

8. Органи, які здійснюють державне регулювання ринків фінансових послуг, мають право вживати заходів з метою встановлення відповідності структури власності фінансових установ та осіб, які не є фінансовими установами, але мають право надавати окремі фінансові послуги, вимогам законодавства України, у тому числі запитувати інформацію та документи у фінансових установ та осіб, які не є фінансовими установами, але мають право надавати окремі фінансові послуги, їх ключових учасників та власників істотної участі, а також вимагати надання відповідних пояснень.

9. Власники істотної участі та ключові учасники фінансової установи та особи, яка не є фінансовою установою, але має право надавати окремі фінансові послуги, зобов'язані надавати фінансовій установі або особі, яка не є фінансовою установою, але має право надавати окремі фінансові послуги, інформацію та документи, необхідні для формування відомостей про структуру власності та для повідомлення органу, який здійснює державне регулювання ринків фінансових послуг, передбаченого цією статтею, у порядку, обсязі та строки, встановлені нормативно-правовими актами органів, які здійснюють державне регулювання ринків фінансових послуг.

10. Фінансові установи та особи, які не є фінансовими установами, але мають право надавати окремі фінансові послуги, мають право призначати працівника, відповідального за виконання вимог, визначених цією статтею. Правовий статус, повноваження, підзвітність та підпорядкування такого працівника, а також вимоги до нього визначаються нормативно-правовими актами органів, які здійснюють державне регулювання ринків фінансових послуг.

11. Порядок здійснення органами, які здійснюють державне регулювання ринків фінансових послуг, контролю за дотриманням вимог щодо структури власності фінансових установ та осіб, які не є фінансовими установами, але мають право надавати окремі фінансові послуги, визначається нормативно-правовими актами органів, які здійснюють державне регулювання ринків фінансових послуг.

Органи, які здійснюють державне регулювання ринків фінансових послуг, мають право визначати наявність значного впливу та/або контролю над управлінням або діяльністю фінансової установи або особи, яка не є фінансовою установою, але має право надавати окремі фінансові послуги, та визнавати особу власником істотної участі у фінансовій установі або особі, яка не є фінансовою установою, але має право надавати окремі фінансові послуги. Ознаки наявності значного впливу та/або контролю над управлінням або діяльністю фінансової установи або особи, яка не є фінансовою установою, але має право надавати окремі фінансові послуги, визначаються нормативно-правовими актами органів, які здійснюють державне регулювання ринків фінансових послуг.

12. Власники істотної участі у фінансовій установі або особі, яка не є фінансовою установою, але має право надавати окремі фінансові послуги, повинні мати бездоганну ділову репутацію та відповідати іншим вимогам, встановленим нормативно-правовими актами органів, які здійснюють державне регулювання ринків фінансових послуг.

13. Фінансові установи (крім корпоративного інвестиційного фонду та фінансових установ, що надають фінансові послуги, визначені пунктами 9-10, 14 частини першої статті 4 цього Закону) зобов'язані, у разі якщо зміни структури власності стосуються набуття або збільшення істотної участі у такій фінансовій установі таким чином, що юридична або фізична особа стала володіти або контролювати 10, 25 або 50 і більше відсотків статутного капіталу фінансової установи чи правом голосу за акціями (частками) у статутному капіталі фінансової установи та/або незалежно від формального володіння справляти значний вплив або здійснювати контроль на управління або діяльність фінансової установи, разом з повідомленням Регулятора про зміну структури власності з метою перевірки відповідності власника істотної участі вимогам законодавства надати інформацію та документи, встановлені нормативно-правовими актами Національного банку України.

Особа, яка має намір передати істотну участь у фінансовій установі (крім корпоративного інвестиційного фонду та фінансових установ, що надають фінансові послуги, визначені пунктами 9-10, 14 частини першої статті 4 цього Закону) будь-якій іншій особі або зменшити таку участь настільки, що її частка у статутному капіталі фінансової установи чи право голосу виявиться нижчою за рівні, визначені абзацом першим цієї частини, або передати контроль над фінансовою установою іншій особі, зобов'язана повідомити про це Національний банк України в порядку, встановленому нормативно-правовими актами Національного банку України.

14. Юридична чи фізична особа, яка має намір набути істотну участь у фінансовій установі (крім корпоративного інвестиційного фонду та фінансових установ, що надають фінансові послуги, визначені пунктами 3-8, 11, 14 частини першої статті 4 цього Закону) або збільшити її таким чином, що зазначена особа буде прямо чи опосередковано володіти або контролювати 10, 25, 50 і 75 відсотків статутного (складеного) капіталу такої фінансової установи чи права голосу придбаних акцій (часток) в органах фінансової установи, зобов'язана отримати письмове погодження органу, який здійснює державне регулювання ринків фінансових послуг, якщо інше не передбачено законами з питань регулювання окремих ринків фінансових послуг.

Для отримання такого погодження відповідна юридична чи фізична особа (заявник) подає до органу, який здійснює державне регулювання ринків фінансових послуг, інформацію, передбачену нормативно-правовими актами зазначеного органу, зокрема про власний фінансовий стан та ділову репутацію, а також про структуру власності (для юридичної особи). Фінансовим станом заявника є сукупність показників, що відображають його реальні та потенційні фінансові можливості, у тому числі рівень ліквідності, платоспроможності та фінансової стійкості, забезпеченості власними оборотними коштами (власним капіталом) та ефективності їх використання, а також оцінка здатності заявника у майбутньому надавати в разі потреби додаткову фінансову підтримку фінансовій установі.

15. Орган, який здійснює державне регулювання ринків фінансових послуг, відмовляє у видачі письмового погодження набуття або збільшення істотної участі у фінансовій установі (крім корпоративного інвестиційного фонду та фінансових установ, що надають фінансові послуги, визначені пунктами 3-8, 11, 14 частини першої статті 4 цього Закону) у разі, якщо:

1) заявником подано неповний пакет документів, визначених нормативно-правовими актами такого органу, або в таких документах міститься недостовірна інформація чи подані документи не відповідають вимогам цього Закону або зазначених актів;

2) заявник має не погашену або не зняту у встановленому законом порядку судимість. Якщо заявник є юридичною особою, зазначена вимога поширюється на членів виконавчого органу і наглядової ради такої юридичної особи, а також на власників істотної участі у фінансовій установі, які є фізичними особами;

3) ділова репутація, структура власності або фінансовий стан заявника не відповідає вимогам, встановленим законом або нормативно-правовими актами органу, який здійснює державне регулювання ринків фінансових послуг;

4) у заявника відсутні власні кошти в обсязі, необхідному для набуття або збільшення істотної участі, та/або заявник не підтвердив джерела походження коштів, що вносяться до статутного (складеного) капіталу;

5) заявник згідно з поданими документами не відповідає вимогам цього Закону або нормативно-правових актів органу, який здійснює державне регулювання ринків фінансових послуг;

6) органами Антимонопольного комітету України заборонено концентрацію як таку, що призводить до монополізації чи суттєвого обмеження конкуренції на всьому ринку чи в значній його частині;

7) набуття чи збільшення істотної участі заявника у фінансовій установі загрожуватиме інтересам вкладників та/або інших кредиторів такої фінансової установи, розвитку конкурентного середовища;

8) внаслідок набуття чи збільшення істотної участі заявником структура власності фінансової установи не відповідатиме вимогам щодо прозорості або іншим вимогам, встановленим законами України або нормативно-правовими актами органів, які здійснюють державне регулювання ринків фінансових послуг.

16. Про подання неповного пакета документів та/або невідповідність вимогам цього Закону та нормативно-правових актів органу, який здійснює державне регулювання ринків фінансових послуг, зазначений орган повідомляє заявника (його уповноважену особу) протягом одного місяця з дня подання пакета документів.

17. Орган, який здійснює державне регулювання ринків фінансових послуг, приймає рішення про погодження або відмову у видачі письмового погодження набуття або збільшення істотної участі у фінансовій установі (крім корпоративного інвестиційного фонду та фінансових установ, що надають фінансові послуги, визначені пунктами 3-8, 11, 14 частини першої статті 4 цього Закону) протягом одного місяця з дня подання пакета документів, визначених нормативно-правовими актами зазначеного органу.

18. У разі якщо особа набуває істотну участь у фінансовій установі (крім корпоративного інвестиційного фонду та фінансових установ, що надають фінансові послуги, визначені пунктами 3-8, 11, 14 частини першої статті 4 цього Закону) або збільшує свою істотну участь до рівня, визначеного частиною п'ятою цієї статті, без отримання письмового погодження органу, який здійснює державне регулювання ринків фінансових послуг, така особа не має права прямо чи опосередковано, повністю чи частково користуватися правом голосу придбаних акцій (часток) та у будь-який спосіб брати участь в управлінні такою фінансовою установою.

19. У разі виявлення органом, який здійснює державне регулювання ринків фінансових послуг, факту набуття особою істотної участі у фінансовій установі (крім корпоративного інвестиційного фонду та фінансових установ, що надають фінансові послуги, визначені пунктами 3-8, 11, 14 частини першої статті 4 цього Закону) або збільшення особою своєї істотної участі до рівня, визначеного частиною п'ятою цієї статті, без отримання письмового погодження органу, який здійснює державне регулювання ринків фінансових послуг, зазначений орган призначає у двотижневий строк з дня отримання пропозицій щодо кандидатур від фінансової установи довірену особу, якій передається право брати участь у голосуванні.

Довірена особа призначається з числа осіб, запропонованих фінансовою установою, на період до усунення порушення вимоги, визначеної частиною п'ятою цієї статті, але не більше одного року.

Довірена особа повинна відповідати вимогам щодо ділової репутації, а також іншим вимогам, визначеним нормативно-правовими актами органів, які здійснюють державне регулювання ринків фінансових послуг.

Довірена особа під час голосування зобов'язана діяти в інтересах кваліфікованого та зваженого управління фінансовою установою.

20. Рішення загальних зборів учасників, прийняті з порушенням вимог, визначених частинами вісімнадцятою і дев'ятнадцятою цієї статті, не мають юридичної сили.

21. Органи, які здійснюють державне регулювання ринків фінансових послуг, мають право надсилати запити до державних органів, органів місцевого самоврядування, юридичних осіб та фізичних осіб з метою отримання від них інформації, необхідної для підтвердження джерел походження коштів, що використовуються для формування статутного (складеного) капіталу фінансової установи або набуття чи збільшення істотної участі в ній, фінансового стану та ділової репутації власників істотної участі (осіб, які претендують на істотну участь) у фінансовій установі. Зазначена інформація подається до органу, який здійснює державне регулювання ринків фінансових послуг, протягом 10 робочих днів після надходження його запиту.

22. Органи, які здійснюють державне регулювання ринків фінансових послуг, у разі невідповідності власника істотної участі у фінансовій установі вимогам цього Закону або нормативно-правових актів органів, які здійснюють державне регулювання ринків фінансових послуг, мають право визнати структуру власності фінансової установи такою, що не відповідає вимогам законодавства України, вимагати усунення порушення і тимчасово, до усунення порушення, заборонити власнику істотної участі у фінансовій установі використання права голосу та застосувати наслідки невідповідності структури власності вимогам законодавства України.

23. Набуття істотної участі нерезидентами у фінансовій установі або збільшення її таким чином, що нерезидент буде прямо чи опосередковано володіти або контролювати 10, 25, 50 і 75 відсотків статутного (складеного) капіталу такої фінансової установи, здійснюється відповідно до вимог, встановлених цією статтею.

24. Вимоги частин тринадцятої - двадцять третьої цієї статті не поширюються на порядок набуття істотної участі у платіжних установах, установах електронних грошей або операторах поштового зв'язку, яка набувається відповідно до [Закону України "Про платіжні послуги"](#).

25. Вимоги частин чотирнадцятої - двадцятої і двадцять третьої цієї статті не поширюються на порядок набуття істотної участі у професійних учасниках ринків капіталу та організованих товарних ринків, яка набувається відповідно до [Закону України "Про ринки капіталу та організовані товарні ринки"](#);

в) [розділ III](#) доповнити статтею 18¹ такого змісту:

"Стаття 18¹. Регуляторна платформа для тестування послуг, технологій та інструментів на ринках фінансових послуг, заснованих на інноваційних технологіях

1. Орган, який здійснює державне регулювання ринків фінансових послуг (далі у цій статті - Регулятор) має право створювати регуляторну платформу для тестування інноваційних послуг, технологій та/або інструментів на ринках фінансових послуг, заснованих на інноваційних технологіях (далі - регуляторна платформа).

Порядок створення та функціонування регуляторної платформи на ринках фінансових послуг визначається цим Законом та нормативно-правовими актами Регулятора.

2. Для участі в регуляторній платформі юридичні особи та фізичні особи - підприємці подають Регулятору заяву за формою, встановленою нормативно-правовими актами Регулятора.

До заяви про участь у регуляторній платформі додаються документи, перелік та вимоги до змісту яких встановлюються нормативно-правовими актами Регулятора.

Особи, які звертаються до Регулятора для участі в регуляторній платформі, а також послуги, технології та/або інструменти, які використовуються на такій платформі, повинні відповідати вимогам та критеріям, встановленим Регулятором. Регулятор, керуючись професійним судженням, з урахуванням оцінки ситуації на ринках фінансових послуг, ефективності та ризиків надання фінансових послуг з використанням інноваційних технологій та інструментів, приймає рішення про доцільність участі особи в регуляторній платформі та визначає порядок такої участі.

Регулятор має право відмовити особі в участі в регуляторній платформі у разі невідповідності такої особи вимогам та критеріям, встановленим Регулятором.

3. Регулятор має право визначати спрощений порядок авторизації діяльності осіб, що мають намір стати учасниками регуляторної платформи, та особливості діяльності таких осіб на ринках фінансових послуг під час участі в регуляторній платформі.

Особливий режим діяльності учасників регуляторної платформи може передбачати спрощення або незастосування окремих вимог, встановлених законодавством, у тому числі нормативно-правовими актами Регулятора, для ведення діяльності на ринках фінансових послуг, а також незастосування заходів впливу чи звільнення від відповідальності за порушення таких вимог.

Особливий режим діяльності учасників регуляторної платформи запроваджується на строк не більше двох років.

4. Особа, яка бере участь у регуляторній платформі, зобов'язана виконувати вимоги та рішення Регулятора протягом усього строку участі в регуляторній платформі. Наслідком невиконання таких вимог та/або рішень Регулятора є прийняття Регулятором рішення про припинення такою особою участі в регуляторній платформі.

Участь у регуляторній платформі припиняється з дня прийняття Регулятором відповідного рішення в порядку, встановленому нормативно-правовими актами Регулятора.

На вимогу Регулятора учасник регуляторної платформи зобов'язаний припинити надання або використання послуг, технологій та інструментів, які тестувалися в регуляторній платформі.

Після завершення строку тестування учасник регуляторної платформи має право продовжувати надання або використання послуг, технологій та інструментів на ринках фінансових послуг, заснованих на інноваційних технологіях, за умови проходження процедури авторизації та дотримання вимог і обмежень, встановлених нормативно-правовими актами Регулятора.

5. Регулятор має право укладати угоди з регуляторами фінансових ринків іноземних держав для тестування міжнародних інноваційних фінансових послуг, технологій та інструментів";

г) [статтю 41¹](#) доповнити частиною третьою такого змісту:

"3. Штрафні санкції за порушення прав споживачів, передбачені пунктами 6-10 частини другої цієї статті, застосовуються також до юридичної особи, ліцензію якої на надання фінансових послуг анульовано та яку виключено з реєстру до завершення виконання всіх договорів із споживачами";

{Підпункт 9 пункту 3 розділу VII виключено на підставі Закону № 3498-IX від 22.11.2023}

10) у [частині другій](#) статті 1 Закону України "Про недержавне пенсійне забезпечення" (Відомості Верховної Ради України, 2003 р., № 47-48, ст. 372; 2017 р., № 40-41, ст. 383) слова "Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг" замінити словами "Про фінансові послуги та фінансові компанії";

11) в абзаці [сорок шостому](#) статті 1 Закону України "Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування" (Відомості Верховної Ради України, 2003 р., №№ 49-51, ст. 376 із наступними змінами) слова "Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг" замінити словами "Про фінансові послуги та фінансові компанії";

{Підпункт 11 пункту 3 розділу VII із змінами, внесеними згідно із Законом № 3498-IX від 22.11.2023}

12) [абзац шостий](#) частини першої статті 26 Закону України "Про рекламу" (Відомості Верховної Ради України, 2004 р., № 8, ст. 62 із наступними змінами) після слова "щодо" доповнити словами "реклами на платіжному ринку та";

{Підпункт 12 пункту 3 розділу VII в редакції Закону № 3498-IX від 22.11.2023}

13) у [Законі України](#) "Про ринки капіталу та організовані товарні ринки" від 19 червня 2020 року № 738-IX, із змінами, внесеними Законом України від 30 червня 2021 року № 1587-IX:

а) у [статті 2](#):

у частині першій:

у підпункті "б" пункту 24 частини першої слова "про ринки капіталу та організовані товарні ринки" виключити;

доповнити пунктом 24¹ такого змісту:

"24¹) кредитна установа - фінансова установа, яка відповідно до закону про діяльність відповідної фінансової установи має право одночасно надавати послугу з надання коштів та банківських металів у кредит та послугу із залучення коштів та банківських металів, що підлягають поверненню, від необмеженого кола осіб";

в абзаці другому частини другої слова "кредитна установа" виключити, а слова "Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг" замінити словами "Про фінансові послуги та фінансові компанії";

б) в абзаці першому частини третьої статті 127 слова "Про фінансові послуги та державне регулювання ринку фінансових послуг" замінити словами "Про фінансові послуги та фінансові компанії";

в) розділ X доповнити статтею 142¹ такого змісту:

"Стаття 142¹. Оверсайт суб'єктів, які виконують функції центрального депозитарію цінних паперів, центрального контрагента, торгового репозиторію та системи розрахунків у цінних паперах

1. Національний банк України в межах повноважень, визначених законом, здійснює оверсайт суб'єктів, які виконують функції центрального депозитарію цінних паперів, центрального контрагента, торгового репозиторію та системи розрахунків у цінних паперах (далі - об'єкти оверсайту) з метою забезпечення їх безперервного, надійного та ефективного функціонування.

2. Діяльність Національного банку України з оверсайту включає:

1) моніторинг об'єктів оверсайту з метою їх оцінювання відповідно до пункту 2 цієї частини;

2) оцінювання об'єктів оверсайту на відповідність вимогам міжнародних стандартів оверсайту щодо інфраструктури фінансового ринку, прийнятих Банком міжнародних розрахунків та Міжнародною організацією комісій з цінних паперів, що включає проведення інтерв'ювання посадових осіб об'єктів оверсайту;

3) надання рекомендацій щодо вдосконалення діяльності об'єктів оверсайту.

При проведенні оцінювання об'єктів оверсайту Національний банк України має право залучати Національну комісію з цінних паперів та фондового ринку.

Звіт Національного банку України за наслідками проведеного оцінювання у процесі оверсайту надається об'єктам оверсайту та Національній комісії з цінних паперів та фондового ринку.

3. Порядок здійснення оверсайту визначається нормативно-правовими актами Національного банку України.

4. Національний банк України має право безоплатно отримувати від об'єктів оверсайту інформацію з питань їхньої діяльності та виконання рекомендацій, наданих Національним банком України.

5. У разі невиконання об'єктами оверсайту наданих Національним банком України рекомендацій Національний банк України має право звернутися до Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку для застосування нею до таких об'єктів оверсайту заходів відповідно до законодавства.

6. Національний банк України для здійснення оверсайту співпрацює з Національною комісією з цінних паперів та фондового ринку, іншими органами державної влади України та міжнародними організаціями";

14) у **частині одинадцятій** статті 11 Закону України "Про державну реєстрацію актів цивільного стану" (Відомості Верховної Ради України, 2010 р., № 38, ст. 509; 2018 р., № 46, ст. 368) слова "має ліцензію на надання коштів у позику, в тому числі і на умовах фінансового кредиту, відповідно до Закону України "Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг" замінити словами "на підставі відповідної ліцензії здійснює діяльність з надання коштів та банківських металів у кредит відповідно до Закону України "Про фінансові послуги та фінансові компанії";

{Підпункт 14 пункту 3 розділу VII із змінами, внесеними згідно із Законом № 3498-IX від 22.11.2023}

15) у **частині шостій** статті 4 Закону України "Про інститути спільного інвестування" (Відомості Верховної Ради України, 2013 р., № 29, ст. 337) слова "Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг" замінити словами "Про фінансові послуги та фінансові компанії";

16) у **Законі України** "Про депозитарну систему України" (Відомості Верховної Ради України, 2013 р., № 39, ст. 517 із наступними змінами):

а) у статті 1:

абзац двадцять восьмий вважати частиною другою;

у частині другій слово "Терміни" замінити цифрою і словом "2. Терміни";

б) частину другу статті 28 доповнити абзацом одинадцятим такого змісту:

"приймає рішення щодо вжиття заходів для забезпечення виконання об'єктами оверсайту, визначеними **Законом України** "Про ринки капіталу та організовані товарні ринки", рекомендацій Національного банку України";

17) у **Законі України** "Про ліцензування видів господарської діяльності" (Відомості Верховної Ради України, 2015 р., № 23, ст. 158 із наступними змінами):

{Абзац перший підпункту 17 пункту 3 розділу VII в редакції Закону № 3498-IX від 22.11.2023}

у **частині третій** статті 2 слова "діяльності з надання банкам послуг з інкасації" замінити словами "діяльності із здійснення операцій з готівкою";

{Абзац підпункту 17 пункту 3 розділу VII в редакції Закону № 3498-IX від 22.11.2023}

пункт 1 частини першої статті 7 викласти в такій редакції:

{Абзац підпункту 17 пункту 3 розділу VII в редакції Закону № 3498-IX від 22.11.2023}

"1) банківська діяльність, діяльність з надання фінансових послуг - у випадках, встановлених законом, та діяльність із здійснення операцій з готівкою, що включають інкасацію коштів, перевезення валютних та інших цінностей, оброблення та зберігання готівки";

18) у частинах **першій** і **другій** статті 2 Закону України "Про електронну комерцію" (Відомості Верховної Ради України, 2015 р., № 45, ст. 410; із змінами, внесеними Законом України від 30 червня 2021 року № 1591-IX) слова "Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг" замінити словами "Про фінансові послуги та фінансові компанії";

19) у **статті 1** Закону України "Про фінансову реструктуризацію" (Відомості Верховної Ради України, 2016 р., № 32, ст. 555):

у пункті 26 частини першої слова "Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг" замінити словами "Про фінансові послуги та фінансові компанії";

частину другу викласти в такій редакції:

"2. Для цілей цього Закону термін "істотна участь" вживається у значенні, наведеному у Законі України "Про фінансові послуги та фінансові компанії", термін **"кінцевий бенефіціарний власник (контролер)"** вживається у значенні, наведеному у Законі України "Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення". Інші терміни, що вживаються в цьому Законі, наведені у значенні, встановленому законом";

20) у **Законі України** "Про споживче кредитування" (Відомості Верховної Ради України, 2017 р., № 1, ст. 2 із наступними змінами):

а) у **частині другій** статті 13 слова і цифру "з урахуванням вимог та в порядку, передбаченими статтею 6 Закону України "Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг" замінити словами "відповідно до вимог, встановлених Законом України "Про фінансові послуги та фінансові компанії";

б) у **пункті 2** частини першої статті 28 слова "Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг" замінити словами "Про фінансові послуги та фінансові компанії";

в) у тексті **Закону** слова "супровідні послуги" у всіх відмінках і числах замінити словами "додаткові та/або супутні послуги" у відповідному відмінку і числі;

21) **частину другу** статті 9 Закону України "Про фінансові механізми стимулювання експортної діяльності" (Відомості Верховної Ради України, 2017 р., № 4, ст. 43; із змінами, внесеними Законом України від 24 березня 2022 року № 2154-IX) викласти в такій редакції:

*{Абзац перший підпункту 21 пункту 3 розділу VII із змінами, внесеними згідно із Законом **№ 3498-IX від 22.11.2023**}*

"2. Положення законів України **"Про страхування"** та "Про фінансові послуги та фінансові компанії" поширюються на діяльність ЕКА з урахуванням особливостей, встановлених цим Законом";

22) у **частині другій** статті 1 Закону України "Про енергетичну ефективність будівель" (Відомості Верховної Ради України, 2017 р., № 33, ст. 359) слова "Про фінансові послуги та

державне регулювання ринків фінансових послуг" замінити словами "Про фінансові послуги та фінансові компанії";

23) у [Законі України](#) "Про основні засади забезпечення кібербезпеки України" (Відомості Верховної Ради України, 2017 р., № 45, ст. 403):

а) [абзац другий](#) частини третьої статті 4 після слів "банківській системі України" доповнити словами "та на ринках небанківських фінансових послуг, регулювання та нагляд за діяльністю на яких здійснює Національний банк України, операторів платіжних систем та/або учасників платіжних систем, технологічних операторів платіжних послуг";

б) [частину третю](#) статті 5 після слів "банківській системі України" доповнити словами "та на ринках небанківських фінансових послуг, державне регулювання та нагляд за діяльністю яких здійснює Національний банк, операторів платіжних систем та/або учасників платіжних систем, технологічних операторів платіжних послуг";

24) у [Законі України](#) "Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність" (Відомості Верховної Ради України, 2018 р., № 9, ст. 50 із наступними змінами):

{Підпункт "а" підпункту 24 пункту 3 розділу VII виключено на підставі Закону № 2597-IX від 20.09.2022}

б) [частину третю](#) статті 3 викласти в такій редакції:

"3. Особливості проведення аудиту фінансової звітності Національного банку України, банків та інших учасників ринків фінансових послуг, державне регулювання яких здійснює Національний банк України, встановлюються цим Законом та іншими законами України";

{Підпункт "в" підпункту 24 пункту 3 розділу VII виключено на підставі Закону № 2597-IX від 20.09.2022}

{Підпункт "г" підпункту 24 пункту 3 розділу VII виключено на підставі Закону № 2597-IX від 20.09.2022}

{Підпункт "г" підпункту 24 пункту 3 розділу VII виключено на підставі Закону № 2597-IX від 20.09.2022}

д) у [статті 43](#):

частини першу і другу викласти в такій редакції:

"1. Відповідальність суб'єкта аудиторської діяльності перед замовником аудиторських послуг та третіми особами обмежується виключно реальними збитками, що виникли внаслідок неправомірної дії або бездіяльності суб'єкта аудиторської діяльності у разі надання послуг з обов'язкового аудиту або огляду фінансової звітності, або інших аудиторських послуг, вимога щодо надання яких передбачена законодавством. Упущена, втрачена вигода, додаткові витрати, що можуть бути понесені замовником аудиторських послуг та/або третіми особами, не відшкодовуються.

Відповідальність суб'єкта аудиторської діяльності перед замовником аудиторських послуг, що не є обов'язковим аудитом або оглядом фінансової звітності, або аудиторською послугою з аудиту регуляторної звітності, фінансової та нефінансової інформації замовника

аудиторських послуг, визначених законодавством, встановлюється договором між замовником та суб'єктом аудиторської діяльності.

2. Суб'єкт аудиторської діяльності, який провадить обов'язковий аудит фінансової звітності, зобов'язаний мати договір страхування відповідальності суб'єкта аудиторської діяльності перед третіми особами, укладений у порядку та на умовах, встановлених Національним банком України, за погодженням з Органом суспільного нагляду за аудиторською діяльністю.

Мінімальний розмір страхової суми за таким договором страхування, укладеним суб'єктом аудиторської діяльності, який проводить обов'язковий аудит фінансової звітності підприємств, що становлять суспільний інтерес, має становити 10 відсотків суми отриманої винагороди за договорами про надання аудиторських послуг з обов'язкового аудиту суб'єктів суспільного інтересу (без урахування податку на додану вартість) протягом року, що минув, але не менше 10 мільйонів гривень, якщо інше не передбачено законом";

у частинах третій і четвертій слова "чинного" та "цивільно-правової" виключити;

{Підпункт "е" підпункту 24 пункту 3 розділу VII виключено на підставі Закону № 2597-IX від 20.09.2022}

25) в абзаці третьому частини другої статті 1 Закону України "Про валюту і валютні операції" (Відомості Верховної Ради України, 2018 р., № 30, ст. 239; із змінами, внесеними Законом України від 30 червня 2021 року № 1591-IX) слова "фінансові послуги" замінити словами "фінансова послуга", а слова "Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг" - "Про фінансові послуги та фінансові компанії";

26) у Законі України "Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення" (Відомості Верховної Ради України, 2020 р., № 25, ст. 171; із змінами, внесеними Законом України від 30 червня 2021 року № 1591-IX):

а) в абзаці другому частини другої статті 1 слова "Законі України "Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг" замінити словами "Законі України "Про фінансові послуги та фінансові компанії";

б) у статті 11:

в абзаці другому частини четвертої слово "видами" замінити словом "класами";

{Абзац другий підпункту "б" підпункту 26 пункту 3 розділу VII із змінами, внесеними згідно із Законом № 3498-IX від 22.11.2023}

в абзаці четвертому частини шістнадцятої слова "проведення страхового відшкодування або страхової виплати" замінити словами "здійснення страхової виплати (відшкодування)";

{Абзац третій підпункту "б" підпункту 26 пункту 3 розділу VII із змінами, внесеними згідно із Законом № 3498-IX від 22.11.2023}

27) у Законі України "Про фінансовий лізинг" від 4 лютого 2021 року № 1201-IX:

а) преамбулу викласти в такій редакції:

"Цей Закон визначає загальні правові та організаційні засади фінансового лізингу в Україні відповідно до міжнародних стандартів у цій сфері";

б) у статті 1:

абзаци п'ятий і шостий частини першої викласти в такій редакції:

"**продавець** (постачальник) - фізична особа, фізична особа - підприємець або юридична особа, в якій лізингодавець набуває у власність майно на підставі договору купівлі-продажу або договору поставки для подальшої передачі лізингоодержувачу на підставі договору фінансового лізингу;

фінансовий лізинг - вид правових відносин, за якими лізингодавець зобов'язується відповідно до договору фінансового лізингу на строк та за плату, визначені таким договором, передати лізингоодержувачу у володіння та користування як об'єкт фінансового лізингу майно, що належить лізингодавцю на праві власності та набуте ним без попередньої домовленості із лізингоодержувачем, або майно, спеціально придбане лізингодавцем у продавця (постачальника) відповідно до встановлених лізингоодержувачем специфікацій та умов, а також які передбачають при цьому додержання принаймні однієї з ознак (умов) фінансового лізингу, передбачених пунктами 1-4 частини першої статті 5 цього Закону";

частину другу викласти в такій редакції:

"2. Інші терміни в цьому Законі вживаються у значеннях, наведених у [Цивільному кодексі України](#), [Господарському кодексі України](#), Законі України "Про фінансові послуги та фінансові компанії", [Законі України "Про захист прав споживачів"](#), [Законі України "Про електронну комерцію"](#);

в) частину першу статті 2 викласти в такій редакції:

"1. Метою цього Закону є забезпечення захисту прав та законних інтересів лізингоодержувачів, лізингодавців, створення належного конкурентного середовища у сфері фінансового лізингу, гармонізація законодавства України із законодавством Європейського Союзу та міжнародними стандартами у цій сфері, забезпечення сприятливих умов для розвитку економіки України";

г) частину першу статті 3 викласти в такій редакції:

"1. Відносини між лізингодавцем та лізингоодержувачем, що виникають на підставі договору фінансового лізингу, регулюються положеннями [Цивільного кодексу України](#), [Господарського кодексу України](#), цього Закону з урахуванням особливостей, встановлених Законом України "Про фінансові послуги та фінансові компанії", а також прийнятими відповідно до закону актами Національного банку України";

г) частину першу статті 4 викласти в такій редакції:

"1. Державне регулювання та нагляд на ринку фінансового лізингу здійснює Національний банк України відповідно до Закону України "Про фінансові послуги та фінансові компанії", цього Закону та інших законодавчих актів України";

д) абзац перший частини другої статті 7 викласти в такій редакції:

"2. Лізингоодержувач має право набути у власність об'єкт фінансового лізингу, за умови належного виконання лізингоодержувачем своїх зобов'язань, за договором фінансового лізингу, у тому числі із сплати лізингових та інших платежів, а також (у разі виникнення) неустойки (штрафу, пені), якщо інше не передбачено таким договором";

е) частини [першу](#), [другу](#) і [п'яту](#) статті 8 викласти в такій редакції:

"1. Протягом строку дії договору фінансового лізингу лізингоодержувачу забезпечується захист належних йому відповідно до закону та/або договору фінансового лізингу прав щодо об'єкта фінансового лізингу з дотриманням при цьому захисту встановлених законом та/або договором фінансового лізингу прав лізингодавця.

2. Протягом строку дії договору фінансового лізингу лізингоодержувач має право вимагати від осіб, які порушують його права як лізингоодержувача, у тому числі від лізингодавця, усунення будь-яких порушень його прав на об'єкт фінансового лізингу";

"5. Ремонт і технічне обслуговування об'єкта фінансового лізингу здійснюються продавцем (постачальником) або іншою особою, визначеною договором купівлі-продажу (договором поставки), за яким лізингодавець набув у власність об'єкт фінансового лізингу, на підставі такого договору або на підставі окремого договору, укладеного між лізингоодержувачем та продавцем (постачальником)";

є) у [статті 9](#):

абзац другий частини другої викласти в такій редакції:

"Для цілей цієї частини термін "пов'язана особа" вживається у значенні, наведеному в Законі України "Про фінансові послуги та фінансові компанії";

[частину](#) третю викласти в такій редакції:

"3. Лізингодавець зобов'язаний повідомляти лізингоодержувача - споживача послуг фінансового лізингу про відступлення права вимоги за договором фінансового лізингу в порядку, визначеному таким договором, згідно з внутрішніми правилами надання послуг з фінансового лізингу такого лізингодавця, затвердженими відповідно до законодавства";

ж) [статтю 11](#) виключити;

з) [пункт 3](#) частини третьої статті 13 викласти в такій редакції:

"3) розмір та умови сплати платежів за супровідні та/або інші послуги, що надаються лізингодавцем та/або іншими особами та є обов'язковими для укладення договору фінансового лізингу чи можуть надаватися протягом строку дії договору фінансового лізингу, якщо такі платежі не включені до складу платежів, передбачених пунктами 1 і 2 цієї частини";

и) [частину першу](#) статті 14 викласти в такій редакції:

"1. Договір фінансового лізингу повинен відповідати вимогам статті 9 Закону України "Про фінансові послуги та фінансові компанії", [статті 18](#) Закону України "Про захист прав споживачів" та цього Закону";

і) у [статті 17](#):

абзац четвертий частини четвертої викласти в такій редакції:

"Повернення предмета договору фінансового лізингу за виконавчим написом нотаріуса здійснюється в порядку, встановленому [Законом України](#) "Про виконавче провадження". Вчинення виконавчого напису про витребування предмета договору фінансового лізингу здійснюється нотаріусом відповідно до вимог та в порядку, встановлених [главою 14](#) Закону України "Про нотаріат";

частину сьому викласти в такій редакції:

"7. Лізингові платежі, сплачені лізингоодержувачем за договором фінансового лізингу до дати односторонньої відмови лізингодавця від договору фінансового лізингу або його розірвання, не підлягають поверненню лізингоодержувачу, крім випадків, якщо одностороння відмова від договору фінансового лізингу або його розірвання здійснюються до моменту передачі об'єкта фінансового лізингу лізингоодержувачу. Лізингодавець має право стягнути з лізингоодержувача заборгованість із сплати лізингових платежів на дату розірвання договору, неустойку (штраф, пеню), документально підтверджені витрати, у тому числі на оплату ремонту, відшкодування витрат на ремонт об'єкта фінансового лізингу та/або сплати інших платежів, безпосередньо пов'язаних з виконанням договору фінансового лізингу, відповідно до умов такого договору та законодавства, у тому числі витрати, понесені лізингодавцем у зв'язку із вчиненням виконавчого напису нотаріусом";

ї) [пункт 8](#) частини першої статті 20 викласти в такій редакції:

"8) у разі відмови лізингодавця від договору фінансового лізингу та неповернення лізингоодержувачем об'єкта фінансового лізингу на вимогу лізингодавця у строки, передбачені договором фінансового лізингу, вимагати дострокову сплату розміру всіх майбутніх лізингових платежів у частині оплати вартості об'єкта фінансового лізингу, якщо інше не передбачено договором фінансового лізингу та/або законодавством";

28) у [Законі України](#) "Про платіжні послуги" від 30 червня 2021 року № 1591-IX:

а) у [пункті 3](#) розділу VIII "Прикінцеві та перехідні положення":

абзац двадцять дев'ятий підпункту 5 викласти в такій редакції:

"абзаци восьмий, дев'ятий і двадцятий викласти в такій редакції";

у підпункті 7:

абзац сімнадцятий викласти в такій редакції:

"абзац перший частини першої статті 73 після слів "валютного законодавства" доповнити словами "законодавства, що регулює діяльність на платіжному ринку";

абзац вісімнадцятий виключити;

б) у тексті [Закону](#) слова "Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг" замінити словами "Про фінансові послуги та фінансові компанії".

4. З 1 липня 2024 року надавати послуги з видачі фінансових гарантій в порядку та на умовах, визначених [Митним кодексом України](#), дозволяється виключно фінансовим установам.

Незалежний фінансовий посередник, який має намір здійснювати діяльність із надання послуги з видачі фінансових гарантій в порядку та на умовах, визначених [Митним кодексом України](#), після введення в дію цього Закону звертається до Національного банку України за отриманням ліцензії фінансової компанії, до якої включено право на провадження діяльності з надання гарантій, та набуттям статусу фінансової установи.

Незалежний фінансовий посередник набуває статусу фінансової установи і права на здійснення діяльності з надання гарантій після отримання ліцензії, передбаченої [статтею 29](#) цього Закону.

Дія цього Закону поширюється на незалежних фінансових посередників, що надають послуги з видачі фінансових гарантій в порядку та на умовах, визначених [Митним кодексом України](#), з 1 липня 2024 року.

5. Положення [пунктів 9, 12-23 і 26](#) цього розділу поширюються лише на осіб, регулювання та нагляд за якими віднесено до компетенції Національного банку України, крім банків.

6. Установити, що положення [пунктів 13, 24-27](#) цього розділу не поширюються на надавачів фінансових послуг, місцезнаходженням яких відповідно до відомостей з Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб - підприємців та громадських формувань є території активних бойових дій або тимчасово окуповані Російською Федерацією території України, які включені до [Переліку територій, на яких ведуться \(велися\) бойові дії або тимчасово окупованих Російською Федерацією](#), що визначається у встановленому Кабінетом Міністрів України порядку.

{Пункт 6 розділу VII в редакції Закону № 3050-IX від 11.04.2023}

7. Установити, що вимоги [статті 34](#) цього Закону не застосовуються до надавачів фінансових послуг, створених до 1 липня 2020 року.

8. Установити, що з дня набрання чинності цим Законом Національний банк України у встановленому ним порядку виключає з Державного реєстру фінансових установ довірчі товариства та відомості про них.

9. Установити, що Національний банк України залишає без розгляду пакет документів заявника, поданий для одержання ліцензії, якщо:

місцезнаходженням такого заявника відповідно до відомостей з Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб - підприємців та громадських формувань (далі у цьому пункті та [пункті 9¹](#) - ЄДР) станом на дату подання заяви про видачу ліцензії є територія, на якій ведуться бойові дії, або тимчасово окупована Російською Федерацією територія України, включені до [Переліку територій, на яких ведуться \(велися\) бойові дії або тимчасово окупованих Російською Федерацією](#), що визначається відповідно до законодавства (далі у цьому пункті та [пункті 9¹](#) - Перелік територій);

протягом строку розгляду документів, поданих для видачі ліцензії, місцезнаходженням такого заявника відповідно до відомостей з ЄДР стала територія, на якій ведуться бойові дії, або тимчасово окупована Російською Федерацією територія України, включені до [Переліку територій](#).

{Пункт 9 розділу VII в редакції Законів № 3050-IX від 11.04.2023, № 3498-IX від 22.11.2023}

9¹. З дня набрання чинності [Законом України](#) "Про внесення змін до деяких законів України щодо удосконалення державного регулювання ринків фінансових послуг" вважаються тимчасово зупиненими ліцензії на провадження діяльності з надання фінансових послуг, видані Державною комісією з регулювання ринків фінансових послуг України/Національною комісією, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг/Національним банком України (далі у цьому пункті, [пунктах 20, 28¹ і 30](#) - ліцензія) надавачам фінансових послуг, місцезнаходженням яких відповідно до відомостей з ЄДР станом на день набрання чинності [Законом України](#) "Про внесення змін до деяких законів України щодо удосконалення державного регулювання ринків фінансових послуг" є тимчасово окупована Російською Федерацією територія України, включена до [Переліку територій](#). Дати початку та завершення тимчасової окупації визначаються відповідно до відомостей, зазначених у [Переліку територій](#).

Установити, що у разі, якщо після набрання чинності [Законом України](#) "Про внесення змін до деяких законів України щодо удосконалення державного регулювання ринків фінансових послуг" територія місцезнаходження надавача фінансових послуг відповідно до відомостей з ЄДР стала тимчасово окупованою Російською Федерацією територією України, ліцензія такого надавача фінансових послуг вважається тимчасово зупиненою з дня внесення до [Переліку територій](#) відомостей, якими визначається дата початку тимчасової окупації території його місцезнаходження.

Національний банк України оприлюднює на сторінці офіційного Інтернет-представництва Національного банку України перелік надавачів фінансових послуг, ліцензії яких тимчасово зупинені відповідно до цього пункту.

Тимчасове зупинення ліцензії передбачає, що надавачу фінансових послуг забороняється здійснювати діяльність з надання фінансових послуг до прийняття Національним банком України рішення про поновлення ліцензії.

Надавач фінансових послуг, ліцензія якого тимчасово зупинена відповідно до цього пункту, звільняється від подання до Національного банку України фінансової звітності та інших звітних даних до прийняття Національним банком України рішення про поновлення ліцензії.

Ліцензія, тимчасово зупинена відповідно до цього пункту, може бути поновлена Національним банком України за заявою надавача фінансових послуг, за умови його відповідності вимогам нормативно-правового акта Національного банку України, який визначає умови провадження діяльності з надання фінансових послуг.

Надавач фінансових послуг має право звернутися із заявою про поновлення ліцензії, тимчасово зупиненої відповідно до цього пункту, протягом 90 календарних днів з дня внесення до [Переліку територій](#) відомостей, якими визначається дата завершення тимчасової окупації території його місцезнаходження. У разі якщо надавач фінансових послуг не звернувся до Національного банку України із заявою про поновлення ліцензії у визначений цим абзацом строк, ліцензія такого надавача фінансових послуг, тимчасово зупинена відповідно до цього пункту, вважається відкликаною з дев'яносто першого

календарного дня з дня внесення до Переліку територій відомостей, якими визначається дата завершення тимчасової окупації території його місцезнаходження.

Надавач фінансових послуг разом із заявою про поновлення ліцензії, тимчасово зупиненої відповідно до цього пункту, зобов'язаний подати до Національного банку України документи згідно з переліком та в порядку, визначеними нормативно-правовим актом Національного банку України.

Національний банк України має право вимагати, а надавач фінансових послуг зобов'язаний надати Національному банку України додаткову інформацію, документи та пояснення, необхідні для уточнення/перевірки документів, поданих надавачем фінансових послуг, для підтвердження його відповідності вимогам нормативно-правового акта Національного банку України, який визначає умови провадження діяльності з надання фінансових послуг.

Національний банк України у встановленому ним порядку приймає рішення про поновлення ліцензії чи про відмову у поновленні ліцензії, тимчасово зупиненої відповідно до цього пункту, протягом 30 робочих днів з дня отримання повного пакета документів, визначеного нормативно-правовим актом Національного банку України.

Національний банк України має право продовжити строк розгляду пакета документів, поданого для поновлення ліцензії, але не більше ніж на 30 робочих днів, у разі необхідності перевірки достовірності поданих документів/інформації та/або отримання додаткових документів/інформації для прийняття рішення. Національний банк України повідомляє заявника в письмовій формі (у формі паперового або електронного документа з дотриманням вимог законодавства) про строк, на який продовжено розгляд пакета документів.

Національний банк України має право відмовити у поновленні ліцензії, тимчасово зупиненої відповідно до цього пункту, з таких підстав:

- 1) подання неповного пакета документів або наявність у поданих документах недостовірної інформації;
- 2) невідповідність заявника умовам провадження діяльності з надання фінансових послуг;
- 3) недотримання заявником вимог, визначених цим пунктом.

Ліцензія, тимчасово зупинена відповідно до цього пункту, поновлюється з дня набрання чинності рішенням Національного банку України про її поновлення. Ліцензія, у поновленні якої відмовлено, вважається відкликаною з дня набрання чинності рішенням Національного банку України про відмову у поновленні ліцензії.

Відкликання ліцензії надавача фінансових послуг у визначених цим пунктом випадках не є підставою вважати, що ділова репутація такого надавача фінансових послуг, його ключових учасників, власників істотної участі, керівників, головного бухгалтера, ключових осіб не відповідає вимогам закону та нормативно-правових актів Національного банку України.

Тимчасове зупинення ліцензій надавачів фінансових послуг, передбачене цим пунктом, не є заходом впливу.

{Розділ VII доповнено пунктом 9¹ згідно із Законом № 3498-IX від 22.11.2023}

10. Ліцензії на надання банкам послуг з інкасації та погодження Національного банку України на здійснення юридичною особою операцій з готівкою є чинними і продовжують діяти після дня введення в дію цього Закону до їх переоформлення Національним банком України. Національний банк України після введення в дію цього Закону у визначеному ним порядку здійснює переоформлення ліцензій на надання банкам послуг з інкасації та погоджень на здійснення юридичною особою операцій з готівкою на ліцензії Національного банку України на здійснення операцій з готівкою.

11. Установити, що до дня введення в дію цього Закону зміна найменування фінансової компанії, ломбарду у зв'язку з перетворенням такої юридичної особи з однієї форми господарського товариства в іншу форму господарського товариства не є підставою для переоформлення ліцензії, що діяла на день набрання чинності цим Законом. У такому разі фінансова компанія, ломбард мають право продовжувати здійснення діяльності з надання фінансових послуг на підставі ліцензії, виданої раніше такій фінансовій компанії або такому ломбарду, яка підлягає переоформленню відповідно до [пункту 24](#) цього розділу.

12. Установити, що процедури припинення надавачів фінансових послуг, розпочаті до дня введення в дію цього Закону, завершуються відповідно до положень законодавства, що діяло до дня введення в дію цього Закону.

13. Документи для набуття юридичною особою статусу фінансової установи та/або отримання ліцензії на провадження діяльності з надання фінансових послуг, що надійшли до Національного банку України від юридичних осіб до дня введення в дію цього Закону та щодо яких Національним банком України не прийнято рішення про надання відповідної ліцензії/включення до Державного реєстру фінансових установ або про відмову у наданні такої ліцензії/ включенні до Державного реєстру фінансових установ станом на день введення в дію цього Закону, залишаються без розгляду. Такі юридичні особи з дня введення в дію цього Закону мають право подати документи для одержання ліцензії на здійснення діяльності з надання фінансових послуг відповідно до вимог цього Закону.

14. Відсутність у надавача фінансових послуг чинної ліцензії на провадження діяльності з надання фінансових послуг станом на день набрання чинності цим Законом, є підставою для виключення Національним банком України у встановленому ним порядку такого надавача фінансових послуг та відомостей про нього з відповідного реєстру з дня набрання чинності цим Законом. Ця вимога не поширюється на надавачів фінансових послуг, включених Національним банком України до відповідного реєстру протягом останніх 12 місяців до дня набрання чинності цим Законом.

Відсутність у надавача фінансових послуг, включеного до Державного реєстру фінансових установ протягом останніх 12 місяців до дня набрання чинності цим Законом або у період між днем набрання чинності цим Законом та днем введення в дію цього Закону, чинної ліцензії на провадження діяльності з надання фінансових послуг станом на день, що передує дню введення в дію цього Закону, є підставою для виключення Національним банком України у встановленому ним порядку такого надавача фінансових послуг та відомостей про нього з Державного реєстру фінансових установ з дня введення в дію цього

Закону. Ця вимога не поширюється на надавачів фінансових послуг, від яких документи для набуття статусу фінансової установи та/або отримання ліцензії на провадження діяльності з надання фінансових послуг надійшли до Національного банку України до дня введення в дію цього Закону та щодо яких Національним банком України не прийнято рішення про надання відповідної ліцензії або відмову в наданні такої ліцензії станом на день введення в дію цього Закону.

Вимога щодо надання витягу про виключення надавача фінансових послуг, передбачена **частиною другою** статті 13 Закону України "Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг", не поширюється на надавачів фінансових послуг, визначених абзацом першим цього пункту.

15. Надавачі фінансових послуг зобов'язані на вимогу Національного банку України і у встановлений ним строк надавати йому інформацію та документи, необхідні для встановлення повноти та правильності інформації, що міститься про них у відповідному реєстрі, та (за необхідності) коригування відповідної інформації у такому реєстрі.

16. Фінансовим установам, крім банків та кредитних спілок, які мають ліцензію на залучення фінансових активів із зобов'язанням щодо наступного їх повернення, з дня введення в дію цього Закону заборонено надавати фінансову послугу із залучення коштів та банківських металів, що підлягають поверненню, від необмеженого кола осіб.

Фінансові установи, зазначені в абзаці першому цього пункту, протягом шести місяців з дня введення в дію цього Закону зобов'язані достроково виконати свої зобов'язання перед кредиторами (інвесторами) шляхом повернення їм усіх залучених фінансових активів або в інший спосіб, не заборонений законодавством України, та подати до Національного банку України інформацію про виконання зобов'язань або витяг з Єдиного реєстру підприємств, щодо яких порушено провадження у справі про банкрутство, про відкриття провадження у справі про банкрутство щодо них. Після закінчення шестимісячного строку ліцензії таких фінансових установ вважаються відкликаними, що є підставою для виключення Національним банком України у встановленому ним порядку таких фінансових установ та відомостей про них з Державного реєстру фінансових установ.

У разі відсутності кредитора (інвестора) фінансової установи, зазначеної в абзаці першому цього пункту, у місці виконання зобов'язання або ухилення його від прийняття виконання зобов'язання така фінансова установа зобов'язана перерахувати суму зобов'язання, що належить до сплати кредитору (інвестору), у депозит нотаріуса, нотаріальної контори відповідно до законодавства України.

17. Національний банк України має право відкликати ліцензії та виключити з відповідного реєстру надавачів фінансових послуг, які за результатами одного звітного періоду після дня набрання чинності цим Законом не подали до Національного банку України звітність відповідно до вимог, встановлених законами України та нормативно-правовими актами Національного банку України.

18. Надавачі фінансових послуг, які до дня введення в дію цього Закону порушили вимоги законодавства про регулювання діяльності з надання фінансових послуг, несуть відповідальність, передбачену законодавством України, що діяло на день вчинення таких порушень.

Рішення про застосування до таких осіб заходів впливу приймається Національним банком України у порядку, визначеному законодавством, що діяло на день прийняття відповідного рішення.

19. Заходи впливу, застосовані Національним банком України до надавачів фінансових послуг до дня введення в дію цього Закону, застосовуються відповідно до законодавства України, що діяло на день прийняття рішення про їх застосування.

20. Надавачі фінансових послуг (крім надавачів фінансових послуг, ліцензії яких тимчасово зупинені відповідно до [пункту 9¹](#) цього розділу) зобов'язані протягом шести місяців з дня введення в дію цього Закону:

{Абзац перший пункту 20 розділу VII в редакції Закону № 3498-IX від 22.11.2023}

1) привести свою діяльність у відповідність із вимогами цього Закону та спеціальних законів, якщо інші строки не встановлені спеціальними законами (крім вимог, зазначених [частиною третьою](#) статті 33 цього Закону, строк виконання яких для фінансових компаній, ломбардів, які мали відповідні ліцензії до набрання чинності цим Законом, не встановлюється);

2) здійснити самостійну перевірку відповідності своїх керівників кваліфікаційним вимогам щодо ділової репутації та професійної придатності.

У разі виявлення надавачем фінансових послуг ознак небездоганної ділової репутації керівника та/або невідповідності його вимогам щодо професійної придатності фінансова установа або її керівник мають право подати до Національного банку України у встановленому ним порядку клопотання про незастосування до керівника виявлених ознак небездоганної ділової репутації та/або обґрунтування про відповідність керівника вимогам щодо професійної придатності, а також іншу інформацію, передбачену відповідним нормативно-правовим актом Національного банку України.

Національний банк України під час розгляду клопотання надавача фінансових послуг або його керівника про незастосування до керівника виявлених ознак небездоганної ділової репутації та/або обґрунтування про відповідність керівника вимогам щодо професійної придатності комплексно аналізує подані документи, інформацію, включаючи отриману у процесі здійснення державного регулювання та нагляду від інших державних органів, а також із відкритих джерел.

Національний банк України за результатами оцінювання ділової репутації та/або професійної придатності керівника надавача фінансових послуг приймає одне з таких рішень:

а) про визнання ділової репутації керівника надавача фінансових послуг небездоганною та/або про невідповідність керівника надавача фінансових послуг вимогам щодо професійної придатності (якщо не надано пояснення та/або документи, визначені в нормативно-правовому акті Національного банку України, або якщо клопотання, за професійним судженням Національного банку України, є необґрунтованим);

б) про незастосування до керівника надавача фінансових послуг ознаки небездоганної ділової репутації та/або про відповідність керівника надавача фінансових послуг вимогам

щодо професійної придатності (якщо надане клопотання, за професійним судженням Національного банку України, є обґрунтованим).

У разі прийняття Національним банком України за результатами оцінювання ділової репутації та/або професійної придатності керівника надавача фінансових послуг рішення про визнання ділової репутації керівника небездоганною та/або рішення про невідповідність керівника надавача фінансових послуг вимогам щодо професійної придатності Національний банк України має право вимагати заміни такого керівника;

3) самостійно здійснити перевірку відповідності власників істотної участі (за наявності) вимогам щодо ділової репутації.

У разі виявлення надавачем фінансових послуг ознак небездоганної ділової репутації власника істотної участі надавач фінансових послуг або власник істотної участі має право подати до Національного банку України у встановленому ним порядку клопотання про незастосування до власника істотної участі виявлених ознак небездоганної ділової репутації.

Національний банк України під час розгляду клопотання надавача фінансових послуг або власника істотної участі про незастосування до власника істотної участі виявлених ознак небездоганної ділової репутації комплексно аналізує подані документи, інформацію, включаючи отриману у процесі здійснення державного регулювання та нагляду від інших державних органів, а також із відкритих джерел.

Національний банк України за результатами оцінювання ділової репутації власника істотної участі надавача фінансових послуг приймає одне з таких рішень:

а) про визнання ділової репутації власника істотної участі надавача фінансових послуг небездоганною (якщо не надано пояснення та/або документи, визначені в нормативно-правовому акті Національного банку України, або якщо клопотання, за професійним судженням Національного банку України, є необґрунтованим);

б) про незастосування до власника істотної участі надавача фінансових послуг ознаки небездоганної ділової репутації (якщо надане клопотання, за професійним судженням Національного банку України, є обґрунтованим).

Національний банк України може прийняти рішення про визнання структури власності надавача фінансових послуг такою, що не відповідає вимогам законодавства України, якщо за результатами оцінювання ділової репутації власника істотної участі Національним банком України було прийнято рішення про визнання його ділової репутації небездоганною.

21. Керівники фінансових установ та юридичних осіб, які не є фінансовими установами, але мали право надавати фінансову послугу фінансового лізингу (далі - юридичні особи - лізингодавці), які були призначені на посаду до дня введення в дію цього Закону, вважаються такими, що не потребують погодження Національним банком України та/або не підлягають повідомленню Національному банку України про призначення такої особи на посаду керівника.

22. Власники істотної участі у фінансовій установі, які були погоджені Національною комісією, що здійснює державне регулювання ринків фінансових послуг, до 1 липня 2020

року або Національним банком України до дня введення в дію цього Закону, та особи, які на день введення в дію цього Закону є власниками істотної участі в юридичній особі - лізингодавцеві, вважаються такими, що не потребують нового чи додаткового погодження Національним банком України після введення в дію цього Закону.

23. Особи, що мають сертифікати на право здійснення тимчасової адміністрації відповідного виду фінансових установ, видані Національною комісією, що здійснює державне регулювання ринків фінансових послуг, до 1 липня 2020 року, та мають намір здійснювати тимчасову адміністрацію фінансової установи після введення в дію цього Закону, мають право протягом трьох місяців з дня введення в дію цього Закону пройти сертифікацію у порядку та на умовах, встановлених нормативно-правовим актом Національного банку України.

Установити, що сертифікати осіб, зазначених в абзаці першому цього пункту, які не пройшли або не звернулися за проходженням сертифікації протягом трьох місяців з дня введення в дію цього Закону, вважаються відкликаними через три місяці з дня введення в дію цього Закону.

24. Установити, що:

1) ліцензії фінансових компаній, ломбардів, які діють на день введення в дію цього Закону, переоформлюються Національним банком України у встановленому ним порядку на ліцензію на діяльність фінансової компанії або ліцензію на діяльність ломбарду з урахуванням особливостей, визначених цим розділом;

2) ліцензії на торгівлю валютними цінностями фінансових компаній, ломбардів, які діють на день введення в дію цього Закону, переоформлюються Національним банком України у встановленому ним порядку на ліцензію на здійснення валютних операцій.

Надавачі фінансових послуг (крім операторів поштового зв'язку), які станом на день введення в дію цього Закону мають виключно ліцензію на торгівлю валютними цінностями, набувають статус фінансової компанії з дня введення в дію цього Закону. Національний банк України включає таку фінансову компанію та відомості про неї до Державного реєстру фінансових установ.

{Пункт 24 розділу VII в редакції Закону № 3498-IX від 22.11.2023}

25. Для юридичних осіб - лізингодавців, які на день введення в дію цього Закону мали ліцензії на провадження діяльності з фінансового лізингу та до дня введення в дію цього Закону не звернулися до Національного банку України за відкликанням ліцензії та виключенням з реєстру осіб, які не є фінансовими установами, але мають право надавати окремі фінансові послуги, ліцензії на провадження діяльності з фінансового лізингу протягом шести місяців з дня введення в дію цього Закону, переоформлюються Національним банком України на ліцензії на діяльність фінансової компанії з включенням до такої ліцензії права надавати фінансову послугу фінансового лізингу та внесенням відповідних відомостей до відповідного реєстру.

{Абзац перший пункту 25 розділу VII із змінами, внесеними згідно із Законом № 4017-IX від 10.10.2024}

Разом із переоформленням ліцензії, визначеної абзацом першим цього пункту, юридичні особи - лізингодавці набувають статусу фінансової установи.

26. Ліцензії, видані юридичним особам публічного права, а також юридичним особам приватного права, єдиним учасником якого є держава, та їх відокремленим підрозділам (за наявності), якщо такі особи надають фінансові послуги виключно в рамках державних програм або програм органів місцевого самоврядування і такими програмами визначені окремі умови надання фінансових послуг, з дня введення в дію цього Закону вважаються відкликаними, а відомості про таких осіб виключаються Національним банком України у встановленому ним порядку з відповідного реєстру (крім осіб, яким видано ліцензію на здійснення валютних операцій).

Зазначені юридичні особи публічного права, юридичні особи приватного права, єдиним учасником якого є держава, продовжують здійснювати свою діяльність без ліцензії (крім ліцензій на здійснення професійної діяльності на фондовому ринку з управління майном для фінансування об'єктів будівництва та/або здійснення операцій з нерухомістю відповідно до [Закону України "Про фінансово-кредитні механізми і управління майном при будівництві житла та операціях з нерухомістю"](#)).

Зазначені у цьому пункті юридичні особи, які після завершення дії відповідної державної програми або програми органів місцевого самоврядування мають намір здійснювати діяльність з надання фінансових послуг, зобов'язані отримати відповідну ліцензію, передбачену цим Законом або спеціальними законами.

Дія положень абзацу першого цього пункту не поширюється на юридичних осіб публічного права, юридичних осіб приватного права, єдиним учасником якого є держава, щодо яких спеціальним законом передбачена необхідність отримання ліцензії Регулятора та здійснення Регулятором нагляду за їхньою діяльністю.

{Пункт 26 розділу VII в редакції Закону № 3498-IX від 22.11.2023}

27. Ліцензії, видані Національним банком України або Національною комісією з цінних паперів та фондового ринку відповідно до [Закону України "Про банки і банківську діяльність"](#) або [Закону України "Про ринки капіталу та організовані товарні ринки"](#) до введення в дію цього Закону, є дійсними та не потребують заміни.

28. Установити, що кошти, задекларовані під час одноразового (спеціального) добровільного декларування відповідно до [підрозділу 9⁴ "Особливості застосування одноразового \(спеціального\) добровільного декларування активів фізичних осіб"](#) розділу XX "Перехідні положення" Податкового кодексу України та з яких повністю сплачено збір з одноразового (спеціального) добровільного декларування, визнаються Національним банком України та/або Національною комісією з цінних паперів та фондового ринку такими, що мають підтверджене джерело походження, у тому числі для цілей формування статутного та/або додаткового капіталу суб'єктів господарювання. Одержання декларантом активів з порушенням податкового та/або валютного законодавства, щодо яких було здійснено одноразове (спеціальне) добровільне декларування з повною сплатою збору з одноразового (спеціального) добровільного декларування, не є підставою для визнання Національним банком України та/або Національною комісією з цінних паперів та фондового ринку репутації заявника небездоганною.

28¹. Установити, що положення [пунктів 24, 25 та 30](#) цього розділу застосовуються до надавачів фінансових послуг, ліцензії яких були тимчасово зупинені відповідно до [пункту 9¹](#) цього розділу, з дня набрання чинності рішенням Національного банку України про поновлення ліцензії.

Національний банк України переоформлює ліцензії, які станом на день введення в дію цього Закону тимчасово зупинені у зв'язку із застосуванням до надавача фінансових послуг заходу впливу у вигляді тимчасового зупинення ліцензії, протягом шести місяців з дня набрання чинності рішенням Національного банку України про поновлення ліцензії.

{Розділ VII доповнено пунктом 28¹ згідно із Законом № 3498-IX від 22.11.2023}

28². Дія [пунктів 7 і 8](#) частини першої статті 50 цього Закону не поширюється на фінансові компанії, ломбарди, які не розпочали здійснення діяльності з надання фінансових послуг протягом шести місяців з дати отримання ліцензії або не провадять діяльність з надання фінансових послуг протягом шести місяців поспіль у зв'язку з тим, що місцезнаходженням таких осіб є територія, на якій ведуться бойові дії, або тимчасово окупована Російською Федерацією територія України, включені до [Переліку територій, на яких ведуться \(велися\) бойові дії або тимчасово окупованих Російською Федерацією](#), що визначається відповідно до законодавства.

{Розділ VII доповнено пунктом 28² згідно із Законом № 3498-IX від 22.11.2023}

28³. Банкам, Фонду гарантування вкладів фізичних осіб, кредитним спілкам та фінансовим компаніям до 30 червня 2024 року вжити заходів для забезпечення подання до Кредитного реєстру Національного банку України інформації, передбаченої Законом України "Про фінансові послуги та фінансові компанії", у порядку та строки, визначені Національним банком України.

{Розділ VII доповнено пунктом 28³ згідно із Законом № 3498-IX від 22.11.2023}

28⁴. Кредитним спілкам та фінансовим компаніям протягом шести місяців з дня набрання чинності [Законом України](#) "Про внесення змін до деяких законів України щодо удосконалення державного регулювання ринків фінансових послуг" повідомити боржників (письмово та/або шляхом розміщення інформації на веб-сайті надавача фінансових послуг та розміщення інформаційних повідомлень в установах надавача фінансових послуг) про подання інформації про них до Кредитного реєстру Національного банку України.

{Розділ VII доповнено пунктом 28⁴ згідно із Законом № 3498-IX від 22.11.2023}

28⁵. Фонд розвитку підприємництва є юридичною особою приватного права, неприбутковою установою (організацією), яка забезпечує фінансову та іншу підтримку суб'єктів мікро-, малого та середнього підприємництва в Україні.

Фонд розвитку підприємництва здійснює діяльність на комерційній основі, яка може передбачати особливі умови надання фінансових послуг, надання грантів та інші заходи з метою підтримки суб'єктів мікро-, малого та середнього підприємництва в Україні.

Дія цього Закону поширюється на Фонд розвитку підприємництва з 1 січня 2026 року.

{Розділ VII доповнено пунктом 28⁵ згідно із Законом № 3720-IX від 21.05.2024}

29. Кабінету Міністрів України до дня введення в дію цього Закону:

привести свої нормативно-правові акти у відповідність із цим Законом;

забезпечити приведення міністерствами та іншими центральними органами виконавчої влади їх нормативно-правових актів у відповідність із цим Законом.

30. Рекомендувати Національному банку України:

1) до дня введення в дію цього Закону привести свої нормативно-правові акти у відповідність із цим Законом та забезпечити прийняття нормативно-правових актів, необхідних для його реалізації;

2) протягом шести місяців з дня введення в дію цього Закону переоформити ліцензії шляхом включення до ліцензії на діяльність фінансової компанії або ліцензії на діяльність ломбарду та внесення до відповідного реєстру запису про право надавати окремі фінансові послуги з урахуванням такого:

{Абзац перший підпункту 2 пункту 30 розділу VII із змінами, внесеними згідно із Законом № 3498-IX від 22.11.2023}

для ломбардів, які на день введення в дію цього Закону мали ліцензії на надання коштів у позику, у тому числі на умовах фінансового кредиту, - вноситься запис до відповідного реєстру щодо можливості надання фінансової послуги з надання коштів та банківських металів у кредит на умовах ломбардного кредиту;

для фінансових компаній, ломбардів, які до дня введення в дію цього Закону мали ліцензії, передбачені [пунктами 4-7, 11](#) частини першої статті 4 Закону України "Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг", разом з ліцензією на надання фінансових платіжних послуг щодо здійснення еквайрингу платіжних інструментів та/або переказу коштів без відкриття рахунку, - вноситься запис про фінансову компанію, ломбард до:

{Абзац третій підпункту 2 пункту 30 розділу VII в редакції Закону № 3498-IX від 22.11.2023}

Державного реєстру фінансових установ щодо можливості надання таких фінансових послуг разом із правом надавати фінансові платіжні послуги щодо здійснення еквайрингу платіжних інструментів та/або переказу коштів без відкриття рахунку;

{Абзац четвертий підпункту 2 пункту 30 розділу VII в редакції Закону № 3498-IX від 22.11.2023}

Реєстру платіжної інфраструктури щодо права на надання фінансових платіжних послуг із здійснення еквайрингу платіжних інструментів та/або переказу коштів без відкриття рахунку.

{Абзац п'ятий підпункту 2 пункту 30 розділу VII в редакції Закону № 3498-IX від 22.11.2023}

Ліцензія фінансової компанії, ломбарду на надання фінансових платіжних послуг щодо здійснення еквайрингу платіжних інструментів та/або переказу коштів без відкриття

рахунку вважається відкликаною з дня внесення до Реєстру платіжної інфраструктури відповідного запису.

{Абзац підпункту 2 пункту 30 розділу VII в редакції Закону № 3498-IX від 22.11.2023}

31. Національний банк України надсилає фінансовій компанії, ломбарду повідомлення про переоформлення ліцензії в письмовій формі (у паперовій формі або у формі електронного документа, створеного згідно з вимогами, визначеними [Законом України "Про електронні документи та електронний документообіг"](#)) та витяг з відповідного реєстру протягом трьох робочих днів з дня внесення запису до такого реєстру.

32. До дня внесення Національним банком України запису до відповідного реєстру фінансова компанія, ломбард здійснюють діяльність фінансової компанії, ломбарду з урахуванням вимог цього Закону відповідно до ліцензії, яка діє на день введення в дію цього Закону.

Якщо до дня внесення Національним банком України запису до відповідного реєстру фінансова компанія, ломбард має намір включити до ліцензії додаткові види фінансових послуг, переоформлення ліцензії здійснюється одночасно з розглядом пакета документів на розширення обсягу ліцензії, який фінансова компанія, ломбард має подати відповідно до вимог цього Закону.

З дня внесення Національним банком України запису про переоформлення ліцензії до відповідного реєстру ліцензії, що діяли на день введення в дію цього Закону, вважаються відкликаними, а фінансові компанії, ломбарди здійснюють свою діяльність відповідно на підставі ліцензії на діяльність фінансової компанії або ліцензії на діяльність ломбарду, що передбачені цим Законом, з надання тих фінансових послуг, інформація щодо яких міститься у відповідному реєстрі.

33. Національній комісії з цінних паперів та фондового ринку до дня введення в дію цього Закону привести свої нормативно-правові акти у відповідність із цим Законом та забезпечити прийняття та оприлюднення нормативно-правових актів, необхідних для його реалізації.

Президент України

В. ЗЕЛЕНСЬКИЙ

м. Київ

14 грудня 2021 року

№ 1953-IX

Про фінансові послуги та фінансові компанії
Закон України від 14.12.2021 № 1953-IX
Редакція від [30.12.2024](#), підстава — [4143-IX](#)
Постійна адреса:
<https://zakon.rada.gov.ua/go/1953-20>

Законодавство України
станом на 10.03.2025
[чинний](#)

1953-20

Публікації документа

- **Голос України** від 10.02.2022 — № 26
- **Урядовий кур'єр** від 14.02.2022 — № 30
- **Офіційний вісник України** від 18.02.2022 — 2022 р., № 14, стор. 11, стаття 738, код акта 110012/2022
- **Відомості Верховної Ради України** від 09.11.2023 — 2023 р., / №№ 3-4 /, стор. 2, стаття 10